

Onderwerp Concept-accommodatienota in de inspraak

Steller J. Niemeijer

De leden van de raad van de gemeente Groningen
te
GRONINGEN

Telefoon (050) 367 61 82 Bijlage(n) 5

Ons kenmerk OS 13.3590717

Datum - 2 APR 2013 Uw brief van

Uw kenmerk -

Geachte heer, mevrouw,

Met deze brief willen wij u informeren over de voortgang van het proces om te komen tot een nieuwe nota over onze sociaal culturele accommodaties.

Deze gaat nu de inspraak in.

In 2012 heeft u de evaluatie vastgesteld van de vorige nota Anders en Beter. Deze nota heeft tot veel instemming geleid. Toch resteert een aantal knelpunten zo is ons ook gebleken uit peilingen die we in de wijk hebben laten uitvoeren. Ook zijn er nieuwe ontwikkelingen waarop we willen en kunnen inhaken.

In de concept-nota Met de blik op de wijk die nu gereed is, hebben we hiervoor oplossingen gezocht binnen het bestaande budget.

Tussenstap

De nota is een tussenstap, bedoeld om de huidige door ons gesubsidieerde accommodaties op orde te brengen.

De Vernieuwing van het Sociale Domein en de drie decentralisaties brengen nog veel onzekerheid met zich mee. Daarom kiezen we er voor nu met deze nota te komen. Wel verkennen we hoe deze grote opgave met betrekking tot huisvesting van activiteiten en voorzieningen in de toekomst vorm moet gaan krijgen. We hebben inmiddels een eerste stap gezet met een inventarisatie van al het maatschappelijk vastgoed in deze stad.

De organisatie van dit brede proces met corporaties, zorginstellingen, kerken en scholen moet nog in de steigers worden gezet. Zowel de financiële kaders als de verwachte vraag en behoefte zijn nog niet helder.

Sociaal culturele accommodaties

Groningen telt 36 sociaal culturele accommodaties. De nieuwe nota is een aanscherping van de geformuleerde doelen van de vorige nota en de uitwerking daarvan.

Binnen de financiële kaders van het bestaande budget vindt een herschikking plaats die voor een aantal accommodatiebesturen en instellingen consequenties heeft. Zo wordt onderscheid gemaakt tussen accommodaties met een brede wijkfunctie en accommodaties met een beperkte buurtfunctie, de zogenaamde buurtkamers. Laatstgenoemde accommodaties krijgen een beperkt budget voor beheer/schoonmaak.

Per gebied

In de nota staan per gebied de afwegingen beschreven op grond waarvan wij tot keuzes zijn gekomen.

Nieuw is de verplichting tot meer samenwerking en afstemming per gebied, waardoor voor bewoners een breed aanbod kan ontstaan aan activiteiten. Ook dient in onderling overleg te worden bepaald hoe het beheer in het gebied verdeeld wordt over de accommodaties. Meer dan voorheen wordt de zeggenschap over het beheer bij de gezamenlijke accommodaties in een gebied neergelegd. Daarbij onderzoeken we twee opties: de beheerpool blijft bij WerkPro óf hij wordt ondergebracht in een aparte, nieuwe stichting. Daarvoor wordt een businesscase gemaakt.

Accommodatiebesturen wordt ook gevraagd om bewoners en bezoekers meer te betrekken bij de programmering en de evaluatie van activiteiten. Om deze specifieke ondersteuning te bieden is de inzet van buurtwerkers onvoldoende. Daarom komt er in alle tien gebieden een coördinator accommodaties, die onderdeel uitmaakt van de beheerpool. Deze krijgt als opdracht de afstemming te organiseren en accommodatiebesturen bij te staan in hun zoektocht naar een nieuwe balans, met meer bewonersbetrokkenheid, vernieuwing van het aanbod en verantwoorde exploitatie.

Om alles nu én in de toekomst draaiende te houden blijft inzet van vrijwilligers en van mensen met een participatietraject onmisbaar. De mogelijkheden daartoe bieden is eveneens een belangrijke doelstelling van het gemeentelijke WMO-beleid.

Oplossingen

Tenslotte lossen we met deze nota een aantal knelpunten op, waaronder het onderhoud van de speeltuinen, dat ook uit dit budget wordt bekostigd en het tekort op de gesubsidieerde arbeid binnen de beheerpool.

Ook worden middelen vrijgespeeld om nieuwe ontwikkelingen mogelijk te maken.

Processen

In de Oosterparkwijk is ons voorstel de subsidie aan bsv FEO te stoppen. Tegelijkertijd wordt in een breed proces van co-creatie het complete voorzieningenniveau tegen het licht gehouden, inclusief de behoefte aan sociaal culturele ruimtes in de toekomst. Hier is subsidie voor beschikbaar. In Beijum wordt de subsidie voor de Beijumkorf beëindigd. Diverse ontwikkelingen in deze wijk zijn aanleiding in gesprek te gaan over de mogelijkheid hier een multifunctioneel centrum te realiseren.

Selwerd heeft relatief veel vierkante meters. Voor Selwerd als wijk geldt dan ook een financiële taakstelling. In het proces van Wijkvernieuwing-op-uitnodiging dat hier van start gaat zal voor het eind van 2013 uitsluitel moeten komen hoe die wordt ingevuld.

De meeste maatregelen gaan in per 1 januari 2015. Voor een beperkt aantal maatregelen geldt een ingangsdatum van 1 januari 2014.

Betrokkenheid van de wijk tot nu toe

Na vaststelling van de evaluatie van Anders en Beter hebben we wijktafels georganiseerd in een elftal wijken. Daarvoor zijn bewoners en accommodatiebesturen uitgenodigd. Een rapportage hierover treft u aan in de bijlagen.

Aan de Leefbaarheidsmonitor van 2012 zijn extra vragen toegevoegd over buurtaccommodaties. Een deelrapport hierover is eveneens toegevoegd. Overigens zal zoals afgesproken de volledige monitor L & V in mei aan uw Raad worden voorgelegd.

Verder zijn er gesprekken geweest met beroepskrachten.

Tenslotte zijn op 25 februari jl. in het Treslinghuis de hoofdlijnen gepresenteerd aan bewonersorganisaties en accommodatiebesturen. Dit in het kader van het Convenant dat we met bewonersorganisaties hebben afgesloten over hun vroegtijdige betrokkenheid bij wijkaangelegenheden. Ook hiervan is een verslag bijgevoegd.

Vervolg

De inspraakperiode is van donderdag 28 maart tot en met woensdag 24 april (vier weken). In aanvulling op de schriftelijke ronde zal een bijeenkomst georganiseerd worden.

Een definitieve versie van de nota inclusief inspraakrapport zal in juni aan uw Raad ter besluitvorming worden voorgelegd.

Met vriendelijke groet,
burgemeester en wethouders van Groningen,

de burgemeester,
dr. A.P. (Peter) Rehwinkel

de secretaris,
drs. M.A. (Maarten) Ruys

Met de blik op de wijk

sociaal-culturele accommodaties nieuwe stijl

Concept-nota
Gemeente Groningen
Maart 2013

INHOUDSOPGAVE

	Pagina
1. Inleiding	3
1.1. Aanleiding	3
1.2. Inkadering	3
1.3. Voorgeschiedenis	4
1.4. Evaluatie beleidsnota	4
1.5. Verbinding met Wmo-beleid	6
1.6. Leeswijzer	6
2. Wijkpeiling	7
2.1. Monitor Leefbaarheid en Veiligheid	7
2.2. Huidige gebruikersgroepen	8
2.3. Wijktafels	8
3. Accommodaties nieuwe stijl	10
3.1. Onze visie	10
3.2. Uitgangspunten en maatregelen	10
4. Consequenties gesubsidieerde accommodaties	16
4.1. Grondslag	16
4.2. Afwegingen per gebied	17
5. Het beheer	26
5.1. Uitkomsten evaluatie	26
5.2. Uitwerking visie op beheer	26
5.3. Toedeling beheer per gebied	27
5.4. Programmatische ondersteuning	29
5.5. Organisatie en zeggenschap	29
6. Financiën	31
6.1. Overzicht middelen en maatregelen	31
6.2. Oplossing knelpunten	33
6.3. Risico's	34
<u>Bijlagen</u>	
1. Overzicht indeling gebieden	35
2. Resultaten Evaluatie en Stadspanel 2012	37

1. Inleiding

1.1. Aanleiding

Groningen kent op dit moment 36 gesubsidieerde sociaal-culturele accommodaties. De gemeente ondersteunt deze buurtcentra en buurt-en speeltuinaccommodaties via subsidies voor exploitatie, onderhoud en beheer. In december 2005 is na een intensief inspraaktraject de accommodatienota Anders en Beter vastgesteld. Hiermee werd een nieuw beleid ingezet, gericht op een betere spreiding van de gesubsidieerde accommodaties in onze gemeente. Met deze nota kwam een eind aan een jarenlange slepende discussie over het beheer en de exploitatie van deze gebouwen. Bij de invoering van deze nota is toegezegd dat we het beleid na vier jaar opnieuw zouden gaan bekijken en zo nodig bijstellen. Maar niet alleen deze toezegging, ook recente ontwikkelingen rond de Wet maatschappelijke ondersteuning (Wmo) en de decentralisaties van de jeugdzorg en de Algemene Wet Bijzondere Ziektekosten (AWBZ), maken het noodzakelijk dat we ons accommodatiebeleid weer eens kritisch onder de loep nemen. Bovendien constateren we in het huidige beleid een aantal knelpunten die we binnen de beschikbare financiële middelen moeten oplossen.

1.2. Inkadering

Deze nota heeft uitsluitend betrekking op de huidige gesubsidieerde sociaal culturele accommodaties. Maar er zijn natuurlijk meer ruimtes die geschikt zijn voor ontmoeting en activiteiten. Onlangs hebben we daarvan een inventarisatie gemaakt. Daarin zijn ook opgenomen de publiek toegankelijke accommodaties van zorginstellingen, kerken, scholen en corporaties. Dat overzicht is van belang wanneer we samen met bewoners, maatschappelijke instellingen en andere belanghebbenden een adequaat en goed gespreid aanbod van activiteiten en voorzieningen in de wijken willen realiseren. Dit is de komende tijd aan de orde nu de gemeente verantwoordelijk wordt voor de jeugdzorg, de uitvoering van de Participatiewet en de begeleiding en persoonlijke verzorging van mensen, die voorheen onder de AWBZ vielen. Dat zijn de drie decentralisaties die op ons afkomen. De behoefte aan ruimtes voor ontmoeting en activiteiten zal toenemen. Naar de omvang en aard van de toekomstige vraag aan activiteiten wordt momenteel onderzoek gedaan. Daarnaast moet duidelijk worden welke aanbod aan ruimtes andere partijen in stand kunnen houden, en onder welke voorwaarden.

Daarom vinden we het niet verstandig om *nu* een complete reorganisatie van onze gesubsidieerde accommodaties in gang te zetten. We kiezen er voor om alleen een beperkt aantal wijzigingen door te voeren die we toch al noodzakelijk achten. Het beleid blijft op hoofdlijnen gelijk. De nota wil vooral bijsturen en meer focus aanbrengen in de uitvoering. We denken daarmee recht te doen aan de uitkomsten van de evaluatie en de peilingen in het veld.

Daarnaast vraagt een aantal knelpunten om een oplossing. Zo is het onderhoud van de speeltuinterreinen nog steeds niet afdoende geregeld en vraagt de nieuwbouw van het wijkcentrum in Corpus den Hoorn en de herontwikkeling van het Floreshuis en BSV de Hoogte onze aandacht. Dit zijn financiële vraagstukken die we willen oplossen *binnen* de beschikbare middelen van het accommodatiebeleid. Dat noopt tot een scherpe prioritering. De voorgestelde maatregelen zullen grotendeels ingaan op 1 januari 2015. Dit geeft alle betrokken partijen de tijd om zich voor te bereiden op de beleidswijzigingen. We zijn echter

genoodzaakt een beperkt aantal maatregelen per 1 januari 2014 in te voeren, omdat een paar van de bovenstaande knelpunten al in dat jaar naar voren komen.

We zullen dus nu in deze beleidsnota geen grootscheepse wijzigingen voorstellen. Maar zoals bekend, hebben we te maken met omvangrijke tekorten op de gemeentebegroting. We zijn aan het onderzoeken hoe we deze tekorten kunnen oplossen. De uitkomsten van dat onderzoek kunnen ertoe leiden dat we ook op dit terrein straks moeten kijken naar bezuinigingsmogelijkheden. Deze willen we dan meenemen in de bredere afwegingen rond de uitwerking van de drie decentralisaties.

1.3. Voorgeschiedenis accommodatiebeleid

Op 1 januari 2007 is, na een overgangsjaar, de nota Anders en Beter in werking getreden. Hierbij zijn de volgende doelstellingen geformuleerd:

1. een betere subsidiesystematiek die aansluit bij de kosten voor de instandhouding van een accommodatie (subsidie voor onderhoud en exploitatie op basis van m²);
2. beter beheer, dat aansluit bij de grootte van de accommodatie;
3. betere afstemming tussen het aanbod van de accommodaties en de vraag uit de buurt.

Het beleid hield concreet in dat er een toetsingskader werd gebruikt om de gewenste spreiding van buurtcentra en speeltuinaccommodaties over de wijken vast te kunnen stellen (waarbij de subsidie aan acht accommodaties werd beëindigd). Daarnaast werd een nieuwe subsidiesystematiek van kracht voor het onderhoud en de exploitatie van de gebouwen en het onderhoud van de speeltuinterreinen. Tenslotte werd er een centrale beheerpool ingesteld bij Stichting WerkPro. Deze bestaat voor de helft uit regulier personeel en voor de andere helft uit additionele banen.

In 2009 heeft een tussenevaluatie plaatsgevonden. Uit deze evaluatie kwam naar voren dat de accommodatiebesturen over het algemeen tevreden zijn over de subsidiesystematiek. Knelpunten lagen vooral in het beheer en in de afstemming tussen vraag en aanbod/de ontmoetingsfunctie. Naar aanleiding van deze uitkomsten hebben we een aantal maatregelen getroffen, waaronder een structurele extra bijdrage voor de beheerpool en het instellen van een aparte beheerpool voor de speeltuinaccommodaties onder leiding van één zakelijk leider. Daarnaast zijn uit Wmo-middelen buurtwerkers Buurtwelzijn aangesteld. Zij richten zich op het stimuleren van ontmoeting en het bevorderen van participatie in de wijken.

1.4. Evaluatie beleidsnota

Eind 2011 hebben we het CMO opdracht gegeven om een evaluatieonderzoek te doen onder de accommodatiebesturen. Ook zijn gesprekken gevoerd met de Buurtcentra Besturen Overleg Groningen (BBOG), de Speeltuinentrale, Werkpro en met beroepskrachten. De uitkomsten van deze evaluatie sluiten aan bij die van de tussenevaluatie in 2009. De belangrijkste punten zijn:

- De *subsidiesystematiek* is transparant en sluit in het algemeen goed aan bij de kosten voor de instandhouding van een accommodatie. De subsidiering op basis van m² biedt volgens sommige besturen echter te weinig stimulans voor innovatie en ondernemerschap.

- Het *beheer* van de accommodaties is verbeterd, maar er wordt (vooral bij de buurtcentra) nog steeds een aantal problemen geconstateerd. De klachten hebben betrekking op de kwaliteit van het beheer en de zeggenschap over de inzet van het beheer.
- Het grootste knelpunt ligt in *de afstemming tussen vraag en aanbod/de ontmoetingsfunctie*. Er zijn verschillen in het functioneren van de accommodaties wat betreft de toegankelijkheid, het bereiken van een brede bezoekersgroep en het realiseren van een aansprekend activiteitenaanbod. Een aantal besturen heeft behoefte aan meer inhoudelijke advisering bij de activiteitenprogrammering.

Peiling Stadspanel

Bij de evaluatie vonden we het ook belangrijk om te weten wat de niet-bezoekers vinden van de buurtaccommodaties en wat voor hen de redenen zijn om er geen gebruik van te maken. We hebben daarom Bureau Onderzoek opdracht gegeven om de mening te peilen van het Stadspanel. Aan dit onderzoek hebben 2.334 mensen meegedaan. Van deze groep bezoekt 68% geen buurtaccommodatie. De meest genoemde redenen hiervoor zijn dat men voldoende activiteiten elders heeft of geen behoefte heeft aan een buurtcentrum. Ongeveer 16% zegt dat ze geen buurtaccommodatie bezoekt omdat men niet weet welke activiteiten er plaatsvinden en 14% kent geen buurtaccommodatie in de buurt. Bij suggesties voor verbetering scoort vooral “activiteiten beter bekend maken” en “een ander soort activiteiten voor volwassenen”. Er blijkt vooral behoefte aan cursussen en workshops “om iets te leren”. Op de vraag of men bereid zou zijn om vrijwilligerswerk te doen in een buurtaccommodatie antwoordt 10% (zowel bezoekers als niet-bezoekers) positief.

Voor meer informatie over de uitkomsten van bovengenoemde onderzoeken verwijzen we u naar de bijlage. De uitkomsten zijn door het college vastgesteld in maart 2012 en besproken met de besturen van de accommodaties.

Conclusie naar aanleiding van evaluatie

Bij de concrete invulling van ons beleid hebben we tot nu toe het accent gelegd op het faciliteren van accommodaties in fysieke en beheersmatige zin. Met subsidies voor onderhoud, verbouw, exploitatie en beheer hebben we een aantal belangrijke voorwaarden gerealiseerd voor de aanwezigheid van wijkaccommodaties. Daarmee is echter nog niet gewaarborgd dat de accommodaties daadwerkelijk inspelen op de behoefte van de wijk en een bijdrage leveren aan het bevorderen van ontmoeting en participatie. Ook de gelijkschakeling tussen buurtcentra en buurt/speeltuinaaccommodaties voor de subsidiëring betekent nog niet dat elke accommodatie dezelfde functie heeft voor de wijk.

Uit de evaluatie blijkt dat accommodaties heel divers zijn, niet alleen qua afmeting en uitstraling, maar ook in stijl van besturen, bereik, interne/externe gerichtheid en activiteitenprogrammering. Sommige accommodaties zijn actief en ondernemend, hebben naast het aanbod van gesubsidieerde organisaties, een gevarieerde eigen programmering met zowel ontspanning/ontmoeting als vorming/educatie en richten zich op het bereiken van alle wijkbewoners. Daarnaast zijn er accommodaties waarbij het aanbod voornamelijk bestaat uit vaste activiteiten gericht op ontspanning/ontmoeting, voor een beperkte groep.

Diversiteit is op zichzelf niet verkeerd, mits die het gevolg is van de vraag uit de wijk. Uit de evaluatie is gebleken dat dit niet altijd het geval is; meerdere accommodaties hebben geen brede ontmoetingsfunctie en zijn voor veel wijkbewoners geen vanzelfsprekende plek om naartoe te gaan. Speerpunt in het toekomstig beleid is daarom de versterking van de

ontmoetingsfunctie en de verbinding met de wijk. Het beheer speelt daarbij een belangrijke ondersteunende rol en we kijken daarom ook naar het takenpakket van het beheer.

1.5. Verbinding met Wmo-beleid

De Wmo (Wet maatschappelijke ondersteuning) zet in op maatschappelijke participatie en beoogt onder andere dat mensen zolang mogelijk zelfstandig kunnen blijven wonen. We hebben de wens uitgesproken om ons accommodatiebeleid te (blijven) verbinden met ons Wmo-beleid. In het Wmo-beleid staat de eigen kracht van de burger en zijn sociale verbanden centraal en gaat het om onderlinge betrokkenheid tussen mensen. De rol van de overheid is vooral voorwaardenscheppend, gericht op het vergroten van de eigen kracht van bewoners en de samenredzaamheid. Hiervoor is het eigen netwerk en aanvullend daarop het aanbod in de wijk van belang. Samenredzaamheid betekent dat burgers elkaar ontmoeten, kennen en zo nodig helpen en ondersteunen. We willen in wijken informele netwerken ondersteunen en stimuleren door middel van ontmoetingsplekken voor burgers in de wijk.

In ons accommodatiebeleid gaat het in eerste instantie om de functie ontmoeting en om welzijnsactiviteiten voor verschillende bewonersgroepen, inclusief kwetsbare groepen/mensen met een beperking. Ontmoeting is nodig om mensen bij elkaar te brengen, contacten te laten ontstaan en van daaruit wederkerigheid. Maar naast de functie ontmoeting hebben we op wijkniveau ook te maken met de functies informatie, advies en ondersteuning (nu vormgegeven in de STIP's en Centra voor Jeugd en Gezin (CJG)). Deze functies zullen met de decentralisatie van de AWBZ en de Jeugdzorg een nog prominentere plek in de wijken krijgen. Door de decentralisaties krijgt de lokale overheid een verantwoordelijkheid voor nieuwe groepen en dit zal van invloed zijn op de benodigde voorzieningen op wijkniveau. De gevolgen die dit heeft voor de behoefte aan gesubsidieerde accommodaties kunnen we op dit moment niet goed overzien. Dat betekent dat ons accommodatiebeleid ook de komende jaren aan verandering onderhevig zal zijn.

De Wmo wordt ook vaak gezien als het vliegwiel om tot een andere verhouding tussen overheid en samenleving te komen, vanuit het besef dat de overheid niet in staat is alles te regelen en op te lossen. De rol van de overheid verschuift van "zorgen voor..." naar "zorgen dat...". Tegelijkertijd neemt de gemeente haar verantwoordelijkheid door een adequaat stelsel van ondersteuning en zorg aan te bieden waar dat echt nodig is. De eigen kracht van de samenleving staat centraal en we willen ook in ons accommodatiebeleid deze vitaliteit ruimte geven. We willen vanuit de gemeente stimuleren, faciliteren en ondersteunen, zodat bewoners vanuit hun eigen kracht hun leefomgeving vorm kunnen geven. Dit betekent meer ruimte voor bewonersinitiatieven en meer zeggenschap voor de wijk. En vooral ook: alle ruimte voor vrijwilligers.

1.6. Leeswijzer

Bij de ontwikkeling van ons nieuwe beleid hebben we op verschillende manieren de wijk geraadpleegd en de uitkomsten van deze onderzoeken staan in hoofdstuk 2. In hoofdstuk 3 beschrijven we onze visie, uitgangspunten en maatregelen voor het nieuwe accommodatiebeleid. In hoofdstuk 4 beschrijven we de criteria en de uitwerking per gebied. Hoofdstuk 5 gaat over het beheer en in hoofdstuk 6 beschrijven we de financiële consequenties.

2. Wijkpeiling

Bij de vormgeving van het nieuwe accommodatiebeleid vinden we het belangrijk om te weten hoe wijkbewoners tegen de ontmoetingsfunctie in hun wijk aankijken en welke gebouwen zij daarvoor geschikt vinden. We willen graag van de wijk horen waar behoefte aan is, of we de goede dingen ondersteunen of dat er andere mogelijkheden zijn om onze doelen te bereiken. Want niet in alle wijken is hetzelfde nodig; afhankelijk van de behoefte, de problematiek en het aanbod van andere partijen willen we kijken welke positie onze accommodaties daarin (zouden moeten) innemen. De uitkomsten van de wijkpeiling hebben we meegenomen bij de ontwikkeling van onze visie en de uitgangspunten van beleid (zie hoofdstuk drie).

Wijkbewoners zijn op verschillende manieren geraadpleegd. We hebben een aantal extra vragen aan de Leefbaarheidsmonitor toegevoegd. Soortgelijke vragen zijn ook voorgelegd aan de huidige gebruikersgroepen van de accommodaties. Daarnaast hebben we een extern bureau opdracht gegeven om in wijkbijeenkomsten de mening van wijkbewoners te peilen. Hieronder geven we een beschrijving van de uitkomsten op hoofdlijnen. Bij de toepassing van de criteria (zie hoofdstuk vier) zijn de uitkomsten, meningen en adviezen meegenomen. Voor de volledige verslagen van deze onderzoeken verwijzen we naar de bijlagen.

2.1 Monitor Leefbaarheid en Veiligheid

Elke twee jaar vindt een onderzoek plaats naar opvattingen van burgers in deze stad op het gebied van leefbaarheid en veiligheid. In 2012 hebben we een aantal vragen toegevoegd over het gebruik van buurtaccommodaties, zowel met als zonder subsidie. Hieronder geven we de uitkomsten op gemeentelijk niveau; de uitkomsten per wijk/gebied staan zoals gezegd in hoofdstuk vier.

Over de gemeente bezien bezoekt 28% van de bewoners wel eens een al dan niet gesubsidieerd buurtgebouw (1x per jaar of vaker). Als we kijken naar het regelmatige bezoek (1x per maand of vaker) dan bezoekt 13 % regelmatig een gesubsidieerd buurtgebouw en 4% bezoekt regelmatig een ongesubsidieerd buurtgebouw. Daarmee scoort Groningen landelijk gezien bepaald niet slecht. Bovendien is het bezoek in een aantal wijken veel hoger. Buurtgebouwen worden het meest bezocht in Nieuw-oost (Ulgersmabuurt/Ruischerbrug/Bovenstreek) en Lewenborg (resp. 25% en 31%).

Welke wijkgebouwen vinden bewoners het belangrijkste voor ontmoeting en activiteiten?

Over het geheel genomen scoren de gesubsidieerde gebouwen hoger dan de niet-gesubsidieerde. In vijf van de zeventien wijken is echter een niet-gesubsidieerd buurtgebouw het belangrijkste: Centrum, Oosterparkwijk, Corpus den Hoorn, Hoogkerk en Nieuw-west.

Wat vinden bewoners belangrijk aan een buurtgebouw?

Gemiddeld wordt het meest genoemd de gastvrije sfeer en uitstraling, netheid van het gebouw en aansprekende activiteiten.

Voorkeur voor soort gebouw?

De meeste respondenten die een voorkeur uitspreken, hebben liever een groot gebouw (40%) met een gevarieerd aanbod waarbij wijkbewoners ook voor andere zaken terecht kunnen. 28% geeft de voorkeur aan een klein en overzichtelijk gebouw.

Voorkeur vorm beheer?

Over het beheer zijn de meningen minder uitgesproken. Iets meer dan een derde geeft de voorkeur aan beheer door vrijwilligers. 28% kiest voor professioneel beheer en 26% heeft geen voorkeur. Uit de telefonische enquêtes bleek dat mensen vaak niet konden kiezen omdat men een combinatie wilde van professionele leiding met uitvoerende vrijwilligers.

2.2. Huidige gebruikersgroepen

Middels enquêtes die zijn verspreid onder de gesubsidieerde accommodaties, hebben we een indruk gekregen van de voorkeuren van de huidige gebruikersgroepen.

Wat vinden gebruikersgroepen belangrijk aan een buurtgebouw?

Gemiddeld wordt het meest genoemd de netheid van het gebouw, klantvriendelijkheid van beheer en vrijwilligers en de toegankelijkheid. Gastvrije sfeer en uitstraling komt hier op de vierde plaats. De huidige gebruikersgroepen zijn redelijk tot goed tevreden over hun eigen accommodatie.

Voorkeur voor soort gebouw?

De meeste respondenten die een voorkeur uitspreken hebben liever een groot gebouw (44%) met een gevarieerd aanbod waarbij wijkbewoners ook voor andere zaken terecht kunnen. 21% geeft voorkeur aan een klein en overzichtelijk gebouw. Er zijn wel verschillen tussen gebruikers van multifunctionele wijkcentra (MFC) en van buurt- en speeltuinaccommodaties (BSV). Van de gebruikers van een MFC kiest 82% voor groot en gevarieerd. Bij de gebruikers van een BSV is een lichte voorkeur voor klein en overzichtelijk; een grote groep heeft geen voorkeur.

Voorkeur vorm beheer?

Bijna de helft van de respondenten (47%) kiest voor professioneel beheer, 27% voor beheer door vrijwilligers en 8% kiest voor een combinatie van beide. De voorkeur voor professioneel beheer is het grootst onder de gebruikers van de MFC's (81%). Ook bij de gebruikers van de buurtcentra is een lichte voorkeur voor professioneel beheer en bij de BSV's scoren beide beheersvormen even hoog.

2.3. Wijktafels

In de maanden september en oktober van 2012 is door een extern bureau gesproken met ruim 120 betrokken bewoners. In elf wijken en stadsdelen zijn zogenaamde wijktafels georganiseerd, open gesprekken waaraan is deel genomen door actieve bewoners, gebruikers en niet-gebruikers en bestuursleden van accommodaties. Voorafgaand aan de wijktafels zijn in elk gebied ook beroepskrachten geraadpleegd. Aan de deelnemers zijn vragen voorgelegd over de behoefte aan ontmoeting en activiteiten, de voorkeur voor brede of smalle wijkcentra, over beheer door vrijwilligers of beroepskrachten en over de geschiktheid van bestaande gebouwen in de wijk. Uit deze raadpleging ontstaat het volgende beeld.

Behoeften op het gebied van ontmoeten en activiteiten buitenshuis differentiëren en zijn in beweging. Wijkgebouwen worden vooral nodig geacht voor mensen met een laag inkomen. Sommige beter opgeleide inwoners uiten een behoefte aan een makkelijk toegankelijke ontmoetingsplek; een breed open buurtcentrum met een divers aanbod en verschillende functies. Een accent op achterstand en hulp schrikt af. Met name kinderen, ouderen en

gehandicapten zijn aangewezen op een ontmoetingsplek dichtbij huis. Voor de laatst genoemde groepen zal deze behoefte verder toenemen als gevolg van veranderingen in het zorgstelsel (Wmo en AWBZ).

De grotere wijkcentra en MFC 's hebben een vrij breed bereik en worden gewaardeerd. Ze worden bezocht door uiteenlopende groepen uit de wijk. Dat komt vooral omdat er verschillende activiteiten plaatsvinden en instellingen te vinden zijn. De kleinere wijkgebouwen missen de vanzelfsprekende aanloop en zijn minder breed in hun bereik. Dat bereik loopt overigens wel behoorlijk uiteen van erg gesloten tot gebouwen waar ook nieuwe mensen en activiteiten terecht kunnen. Daarnaast speelt een aantal niet gesubsidieerde gebouwen een belangrijke rol als ontmoetingsplaats.

Er is een voorkeur voor professioneel beheer. Een goed geleid, open en breed buurtgebouw kan niet alleen op inzet van vrijwilligers draaien. Tegelijkertijd dient er veel ruimte te zijn voor eigen initiatief van bewoners. Hier en daar is gepleit voor gezamenlijk bestuur en beheer van meerdere accommodaties. Een moderne wijkaccommodatie moet niet alleen open staan voor maar vooral ook inspelen op nieuwe vragen en actief initiatieven opzoeken. Daar hoort ondernemend en commercieel handelen bij, onder de voorwaarde dat wijkgebonden en niet-koopkrachtige vragen altijd voor gaan.

In een aantal wijken waar gebouwen of locaties vrijkomen, zijn kansen gesignaleerd om een breder wijkcentrum te realiseren. Daarnaast zijn er veel mogelijkheden voor kleinere ontmoetingsruimtes, buurtkamers e.d. in bestaande andere gebouwen, zoals in verzorgingshuizen, seniorenwoongebouwen en kerken.

In de wijktafels zijn de volgende trends gesignaleerd die richting kunnen geven aan de vorm, inrichting, spreiding en het programma van wijkaccommodaties:

- De Wmo-opgave: de inrichting van de verzorgingsstaat en de daarbij horende arrangementen van zorg en hulpverlening kantelen. Het primaat gaat naar eigen verantwoordelijkheid, mantelzorg en de eigen sociale omgeving.
- Vergrijzing: het aandeel ouderen neemt toe, weliswaar in de ene wijk meer dan de andere. En ouderen gaan andere vragen ontwikkelen als het gaat om sociaal contact, zorg en ondersteuning.
- Gebruik van nieuwe sociale media maakt het mogelijk niet ergens heen te hoeven om te weten wat er aan de hand is, en snel daar te zijn waar iets aan de hand is. Het maakt de geografische actieradius groter.
- Het nieuwe werken: meer flexibele kortdurende en onzekere arbeidsrelaties, de koppeling van werk en locatie wordt anders, werken aan huis en (voor bepaalde groepen en beroepen) werken waar je bent.

3. Accommodaties nieuwe stijl

3.1. Onze visie

Vanuit de gemeente Groningen stimuleren we een samenleving waarin de onderlinge sociale verbanden centraal staan. We willen dat de inwoners van onze stad hun leven zelfstandig en met elkaar kunnen organiseren, waar nodig aangevuld met ondersteuning. De gemeente wil de zelfredzaamheid en de samenredzaamheid bevorderen. Samenleven en samen redzaam zijn begint met elkaar kennen. Daarom wil de gemeente dat in elke wijk de bewoners de gelegenheid hebben elkaar te ontmoeten en activiteiten te organiseren.

Onze gesubsidieerde wijkaccommodaties staan ten dienste van dit (Wmo)beleid; ze zijn een belangrijke voorwaarde om gemeentelijke beleidsdoelstellingen op het gebied van leefbaarheid, sociale cohesie en participatie te verwezenlijken. Het zijn in het algemeen goed onderhouden en goed bereikbare gebouwen met daar omheen een netwerk van vrijwilligers en professionele inzet. De primaire functie van een wijkaccommodatie is het stimuleren en organiseren van ontmoeting door middel van een aantrekkelijk activiteitenprogramma en het faciliteren van gemeentelijke welzijnsactiviteiten (zoals voor kinderen/jeugd). Een dergelijk gevarieerd aanbod draagt bij aan ontwikkeling, participatie en sterkere sociale verbanden. Het best lukt dat in een centraal gelegen, groter gebouw met meerdere functies. Niet alleen vanuit het oogpunt van sociale cohesie, maar ook efficiënt gebruik van gebouwen is hierbij een belangrijk argument. Daarnaast erkennen we de noodzaak van kleinere accommodaties, met activiteiten voor mensen die om specifieke redenen aangewezen zijn op een locatie in de buurt.

In het aanbod van een wijkaccommodatie staat de vraag vanuit de wijk centraal. Het gebouw is een middel voor wijkbewoners om bijeen te komen, zinvol bezig te zijn en daarvoor zoveel mogelijk zelf verantwoordelijkheid te dragen. Daarbij wordt niemand buitengesloten, iedereen is welkom. In onze visie zijn accommodaties van en voor alle wijkbewoners. Kortom, de accommodatie is niet een afgesloten eiland in de buurt, maar heeft de blik op de wijk!

We zien graag accommodaties waar het bruist van activiteit. Waar mensen binnenlopen voor een praatje of een workshop. Waar je ook advies krijgt over zaken rond bijvoorbeeld opvoeding, werk, inkomen, gezondheid of vrijwilligerswerk. Waar je welkom bent om de krant te lezen en geïnformeerd wordt over dingen die spelen in de buurt. Maar het is ook een plek waar mensen hun talenten kunnen inzetten en verder kunnen ontwikkelen. Kortom, een plek waar mensen verschillende dingen kunnen halen én brengen. Een accommodatie waar je graag wordt gezien!

3.2. Uitgangspunten en maatregelen

Op basis van deze visie hebben we een aantal uitgangspunten voor het nieuwe beleid geformuleerd. Na een korte beschrijving volgt per uitgangspunt een voorstel voor maatregelen die hier naar onze mening aan zullen bijdragen.

1. Accommodaties geen doel maar middel

Ons beleid richt zich niet op de instandhouding van sociaal-culturele accommodaties, maar op het versterken van ontmoeting en participatie van wijkbewoners. Zoals ook al in de nota Anders en Beter (2005) is geformuleerd, wordt van de gesubsidieerde accommodaties verwacht dat ze een bijdrage leveren aan onze welzijnsdoelstellingen en inspelen op de behoefte van de wijk. Het is niet een accommodatie voor een beperkte groep/vereniging, maar het is een gebouw van en voor de wijk. Dat betekent dat er een gevarieerd activiteitenaanbod nodig is, dat tegemoet komt aan de verschillende wensen van alle wijkbewoners.

Voorstel:

- *van de accommodaties die niet of nauwelijks een bijdrage leveren aan de doelstellingen van het accommodatiebeleid zullen we de subsidie beëindigen;*
- *we gaan onderzoeken of de subsidievoorwaarden met betrekking tot de inhoudelijke doelstellingen verder aangescherpt kunnen worden;*
- *we handhaven de huidige prioritering met betrekking tot gesubsidieerde en wijkactiviteiten.*

2. De buurt stuurt

Eén van de belangrijkste functies van een accommodatie is inspelen op de behoefte van de wijk. We verwachten dat de programmering in samenwerking met de wijk wordt gemaakt. Het principe 'de buurt stuurt' moet in de programmering tot uitdrukking komen.

Het gaat om de concrete invulling van de volgende doelstellingen:

- a. Zeggenschap van de wijk bij de ontwikkeling van het activiteitenprogramma;
- b. De brede toegankelijkheid is terug te zien in het bereik;
- c. Een divers activiteitenprogramma met zowel ontspanning/ontmoeting als ook vorming/ontwikkeling en met ruimte voor (nieuwe) bewonersinitiatieven;
- d. Samenwerking en afstemming met andere partijen en andere aanbieders van activiteiten.

Wij vinden het belangrijk om de verantwoordelijkheid voor het functioneren van de wijkaccommodatie zoveel mogelijk bij bewoners zelf te laten. Dat betekent niet alleen dat het bestuur de programmaontwikkeling samen met de wijk vorm geeft, maar ook met hen evalueert.

Voor een goede afstemming op de behoefte van de wijk is samenwerking en afstemming nodig met andere accommodaties en organisaties in de wijk. Beroepskrachten verzorgen een deel van het aanbod aan activiteiten in de accommodaties, die voor hen ook vindplaats zijn. Zij hebben bovendien zicht op wat er in de wijk speelt en kunnen om die reden ook een goede partner zijn voor de programmering. Accommodatiebesturen en beroepskrachten hebben elkaar nodig en staan ten dienste van dezelfde wijk(bewoners).

Voorstel:

- *bij de subsidievoorwaarden worden nadere afspraken gemaakt over de programmaontwikkeling en de betrokkenheid van wijkbewoners;*
- *we dagen accommodatiebesturen uit om samen met ons nieuwe vormen te zoeken voor de betrokkenheid van bewoners bij de programmering en de evaluatie.*

3. Wijkgebouwen en buurtkamers

Wijken zijn voortdurend in beweging en een veranderende bevolkingssamenstelling leidt ook tot veranderingen in wensen ten aanzien van ontmoeting en participatie. Een wijkgebouw met een brede wijkfunctie voor alle wijkbewoners is beter in staat om op deze veranderende behoefte in te spelen. Ze kunnen ook makkelijker iets nieuws uitproberen.

In onze visie heeft een wijkgebouw bij voorkeur een gevarieerd (activiteiten)aanbod op het terrein van ontmoeting en participatie. Indien mogelijk biedt het ook onderdak aan andere Wmo-functies, zoals informatie, advies en dienstverlening. Denk daarbij aan Steun- en Informatiepunten (Stips) en Centra voor Jeugd en Gezin (CJG's) en spreekuren. De functies kunnen elkaar versterken en door het aanbod op elkaar af te stemmen. Zo wordt het geheel meer dan de som der delen.

De invulling van deze brede wijkfunctie vraagt een accommodatie van voldoende omvang, die goed bereikbaar is en bij voorkeur centraal gelegen is in de wijk. Uiteraard speelt daarbij de omvang van het voorzieningsgebied een rol. In kleinere wijken hoeft geen groot multifunctioneel wijkcentrum te staan, maar is een buurtcentrum voldoende. In sommige grote wijken zullen naast het grote multifunctionele wijkcentrum ook kleinere accommodaties een functie hebben voor alle bewoners. Wij gaan ervan uit dat ook jeugd/jongeren daar waar nodig in zo'n brede wijkaccommodatie een plek kunnen krijgen.

Voor sommige groepen (zoals ouderen en kinderen) is nabijheid belangrijk. Dit betekent dat, naast gebouwen met een wijkbrede functie voor alle bewoners, ook kleinere accommodaties voor bepaalde groepen nodig zijn. We introduceren daarom een onderscheid in wijkgebouwen met een brede ontmoetingsfunctie en zgn. buurtkamers.

Een buurtkamer is een kleine accommodatie met een beperkte buurtfunctie, gericht op een specifieke groep bewoners voor wie bezoek aan de centrale wijkaccommodatie een te grote drempel is.

Daarnaast zijn er ook enkele gesubsidieerde accommodaties met een zeer geringe omvang (< 150 m²); ze hebben misschien wel een activiteitsaanbod voor meerdere groepen, maar door hun omvang kan de ontmoetingsfunctie maar beperkt zijn. Ook deze accommodaties rekenen we tot de buurtkamers.

Het doel van ons accommodatiebeleid is een goede spreiding en facilitering van wijkgebouwen met een brede wijkfunctie en een breed activiteitsaanbod voor alle wijkbewoners.

Daarnaast faciliteren we in deze beleidsnota accommodaties die geen brede wijkfunctie hebben, maar wel een functie als buurtkamer. In het vervolgproces rond de inbedding van het Wmo-aanbod zal de totale behoefte aan buurtkamers verder in beeld worden gebracht. Dit is een gezamenlijke verantwoordelijkheid met andere partijen, zoals zorginstellingen en het realiseren van een goede spreiding willen wij in gezamenlijkheid nader bekijken.

De indeling in wijkgebouwen en buurtkamers heeft gevolgen voor de toedeling van beheer.

Voorstel:

- *we stimuleren en faciliteren wijkgebouwen met een brede ontmoetingsfunctie voor alle wijkbewoners, waar nodig aangevuld met andere Wmo-functies. In wijken waar nu meerdere kleinere accommodaties zijn, gaan we (indien gewenst en mogelijk) samen met bewoners onderzoeken of we hier een breed wijkgebouw kunnen realiseren;*
- *naast brede wijkgebouwen zullen we voortaan een aantal van onze huidige accommodaties gaan subsidiëren als buurtkamer. Beide typen accommodaties ontvangen de genormeerde subsidie voor onderhoud en exploitatie van het gebouw.*

Een buurtkamer ontvangt geen volledig beheer; er wordt een beperkt bedrag voor schoonmaak/beheer beschikbaar gesteld;

- *we zullen, in samenspraak met andere organisaties zoals zorginstellingen en kerken de behoefte aan en spreiding van accommodaties en in het bijzonder buurtkamers, verder in beeld brengen.*

4. Aansluiten bij andere ontmoetingsplekken

Ontmoeting vindt niet alleen plaats in gesubsidieerde accommodaties, ook andere organisaties hebben in de wijken ruimte beschikbaar voor ontmoetingsactiviteiten (zorginstellingen, kerken, corporaties, scholen etc.). Dit uitgangspunt is ten eerste van betekenis voor de wijkprogrammering; gesubsidieerde accommodaties zullen in hun aanbod afstemming moeten zoeken met andere organisaties. Ten tweede heeft dit uitgangspunt gevolgen voor de subsidiëring. Daar waar een geschikt aanbod is van andere organisaties, zullen we kritisch kijken naar de functie van de gesubsidieerde accommodaties. Hierbij kijken we naar de waardering van wijkbewoners en speelt ook spreiding en efficiënt gebruik een rol.

Geen nieuwe accommodaties

In sommige wijken is geen gesubsidieerde accommodatie aanwezig. Soms omdat er sprake is van voldoende andere ontmoetingsplekken (zoals Binnenstad). Soms ook omdat bij de bouw van nieuwe wijken (zoals Gravenburg) ervan is uitgegaan dat bewoners gebruik maken van ontmoetingsmogelijkheden in andere wijken. Ons is gebleken dat er wel behoefte is aan ruimte voor ontmoetingsactiviteiten in de eigen wijk. Wij hebben echter in het huidige budget geen middelen beschikbaar voor het realiseren van nieuwe wijkgebouwen. Indien er mogelijkheden zijn voor activiteiten op andere plekken in de wijk, willen we bewoners(organisaties) faciliteren om daarvan gebruik te kunnen maken.

Voorstel:

- *We gaan onze subsidies beoordelen op basis van het toetskader (zoals vastgesteld in de nota Anders en Beter, 2005) waarbij we ook kijken naar de rol en het geschikte aanbod van andere organisaties;*
- *Voor ontmoetingsactiviteiten in de eigen wijk waar een gesubsidieerde accommodatie ontbreekt, zullen we een beperkt budget beschikbaar stellen voor het subsidiëren van eventuele huurkosten, gebaseerd op een realistisch activiteitenplan. De uitvoering hiervan gebeurt in samenspraak met bewonersorganisaties.*

5. Het bestuur als maatschappelijk ondernemer

Het uitgangspunt “de buurt stuurt” vraagt van accommodatiebesturen maatschappelijk ondernemerschap. Met de blik op de wijk actief de verbinding zoeken met bewoners, beroepskrachten en wijkorganisaties. De prioritering voor bewonersactiviteiten en het gesubsidieerde welzijnswerk blijft gehandhaafd (0-tarief). Het gaat in de praktijk om het zoeken van een balans tussen deze activiteiten en andere, deels ook commerciële activiteiten. Het bestuur blijft eindverantwoordelijk voor de mix. De uitdaging is om de maatschappelijke opdracht te verbinden met een gezonde exploitatie van het gebouw.

In het wijktafelrapport staat daarover het volgende: “Een moderne wijkaccommodatie moet niet alleen open staan voor, maar vooral ook inspelen op nieuwe vragen, actief initiatieven opzoeken en benaderen. Belangrijk is een goede PR en communiceren met nieuwe media.” We realiseren ons dat dit veel vraagt van (vrijwillige) besturen en we vinden het belangrijk om besturen hierbij goed te ondersteunen (zie hierna bij punt zes).

Dit uitgangspunt betekent ook dat er voldoende ruimte moet zijn voor ondernemerschap. De nieuwe Horecawetgeving geeft para commerciële accommodaties op die plekken in de gemeente waar de reguliere horeca er niet in voorziet, meer ruimte voor het organiseren van particuliere feesten en partijen. In aanvulling op de wijkprogrammering kunnen gesubsidieerde accommodaties dergelijke activiteiten binnenlaten waar dit voorheen op grond van wettelijke beperkingen niet mogelijk was.

Voorstel:

- *We zullen in de Algemene Plaatselijke Verordening in overleg met de accommodatiebesturen nadere regels ontwikkelen voor de verhuur van para commerciële accommodaties voor particuliere feesten en partijen;*
- *We handhaven de huidige tarievenstructuur.*

6. Ondersteuning accommodaties

De besturen van sociaal culturele accommodaties hebben een eigenstandige opdracht en zijn verantwoordelijk voor het organiseren en faciliteren van een gevarieerd activiteitenprogramma dat aansluit bij de behoefte van de wijk. De evaluatie heeft echter uitgewezen dat de aansluiting tussen vraag en aanbod niet in alle wijken goed verloopt. Ook accommodatiebesturen zelf hebben aangegeven dat zij met name advies en meer ondersteuning nodig hebben op de programmering.

Met de invoering van Buurtwelzijn zijn buurtwerkers actief in het stimuleren en ondersteunen van bewoners/vrijwilligers bij het organiseren van activiteiten. Daarmee is zeker een belangrijke impuls gegeven aan ontmoeting in de wijken. Maar deze ondersteuning is echter niet in alle wijken aanwezig en de activiteiten vinden niet alleen in gesubsidieerde accommodaties plaats, maar ook in zalen van zorgcentra, kerken en scholen. Kennelijk biedt dat onvoldoende soulaas voor de gesubsidieerde accommodaties. Wij menen dat een meer gerichte ondersteuning van accommodatiebesturen nodig is. Hun opdracht is niet gering en zij dienen bovendien een sluitende exploitatie te realiseren.

Hier zien wij een aanvullende rol weggelegd voor het beheer, namelijk een programmatische ondersteuning van besturen. Het facilitair beheer is verantwoordelijk voor de fysieke kant van de accommodatie, de schoonmaak, klein onderhoud, voorraadbeheer en de inkoop, de administratie en de boekhouding. Het programmatisch beheer is met name gericht op het organiseren van een gevarieerd programma in afstemming met andere betrokken partijen. Toevoeging van programmatisch beheer aan de beheerpool helpt niet alleen de individuele accommodatie, maar zal ook stimulerend werken op de samenwerking en afstemming tussen de verschillende accommodaties in het verzorgingsgebied, de bewoners en de beroepskrachten.

In de ondersteuning van de besturen spelen ook de BBOG en de Speeltuinentrale een belangrijke, maar verschillende rol. Van oudsher ligt er een onderscheid tussen enerzijds de buurt- en speeltuinverenigingen en anderzijds de buurtcentra en MFC's. De meeste buurtcentra en MFC's zijn vertegenwoordigd in de BBOG. De Speeltuinentrale ondersteunt de buurt- en speeltuinaccommodatiebesturen. De afgelopen jaren hebben deze organisaties veel geïnvesteerd in samenwerking en afstemming. Wij juichen die ontwikkeling naar meer samenwerking toe, mede gelet op de overeenkomst in functie en taken van de wijkaccommodaties. De samenwerking helpt bij de gezamenlijke opgave die er in de diverse verzorgingsgebieden wordt neergelegd en die veel vraagt van alle accommodatiebesturen.

Voorstel:

- *wij willen binnen de huidige middelen voor beheer ruimte scheppen voor de invoering van programmatisch beheer;*
- *we gaan onderzoeken op welke manier we de zeggenschap van besturen over het beheer kunnen vergroten (zie ook hoofdstuk 5);*
- *we gaan in gesprek met de BBOG en de Speeltuincentrale over de mogelijkheden van verdergaande samenwerking.*

7. Kwaliteit beheer

Een belangrijke voorwaarde voor het functioneren van wijkaccommodaties is goed beheer en gastheerschap. Enkele aspecten die hierbij spelen, benoemen we hier kort en in hoofdstuk 5 wordt dit verder uitgewerkt.

Vanuit het principe “de buurt stuurt” is het accommodatiebestuur verantwoordelijk voor een wijkprogrammering gebaseerd op de behoefte van de wijk. Daartoe is het nodig dat het bestuur meer zeggenschap krijgt over het beheer dan nu het geval is.

We willen de werking van de beheerpool zo verbeteren, dat een meer flexibele inzet van het beheer mogelijk wordt. De ervaringen van de Speeltuincentrale zijn positief en ook Werkpro is hier voorstander van.

Daar komt nog iets bij. Zonder extra inzet van mensen gaat het niet. Onze accommodaties zijn ook een belangrijke plek voor mensen op zoek naar zinvolle participatie en vrijwilligerswerk. Specifiek in het beheer willen we mensen met weinig kansen op de arbeidsmarkt de gelegenheid bieden werkervaring op te doen en te participeren in de samenleving. Vanuit die gedachte maken deze mensen deel uit van de beheerpool en dat willen we ook in de toekomst zo houden.

4. Consequenties gesubsidieerde accommodaties

Zoals we in hoofdstuk 1 ook hebben aangegeven, kiezen we er voor om ten aanzien van de subsidiëring van accommodaties alleen die wijzigingen door te voeren die noodzakelijk zijn om de ontmoetingsfunctie te verbeteren. We willen ook een aantal nieuwe ontwikkelingen in gang zetten en een aantal knelpunten die er nog zijn oplossen.

In de volgende paragraaf geven we eerst een toelichting op de criteria die we hanteren. Die worden nog uitgewerkt in Nadere Regels (subsidievoorwaarden).

Vervolgens maken we een afweging per gebied. Dit kan leiden tot verschillende voorstellen, variërend van het beëindigen of aanpassen van een subsidie, het aangaan van een nieuwe subsidierelatie of een accommodatie aanmerken als buurtkamer.

4.1. Grondslag

Bij het bepalen van de waarde van een accommodatie sluiten we aan bij de normering die in 2005 is gehanteerd in de nota Anders en Beter. Het betreft:

1. de *strategische waarde* van een accommodatie: in welke mate draagt de accommodatie bij aan het realiseren van onze welzijnsdoelstellingen en hoe wordt de accommodatie gewaardeerd wat betreft de verbinding met de wijk en het inspelen op de behoefte aan ontmoeting en activiteiten;
2. de *gebruikerswaarde*: hoe wordt de accommodatie gewaardeerd met betrekking tot laagdrempeligheid, ligging, bereikbaarheid en (multi)functionaliteit;
3. de *exploitatie- en vastgoedwaarde*: hierbij gaat het om de mate en wijze van bezetting en de technische staat van het gebouw.

Bij de strategische waarde gaan we net als in 2005 uit van de landelijke richtlijn ten aanzien van benodigde ruimte voor ontmoeting en activiteiten. Daarnaast kijken we naar de uitkomsten van de wijkpeiling en toekomstige ontwikkelingen in het gebied.

Landelijke richtlijn m2 / inwoneraantal

De benodigde ruimte voor ontmoeting en activiteiten hangt voor een deel samen met het aantal inwoners in een gebied. Voor het bepalen van het aantal m2 bestaan landelijke richtlijnen en in de vorige accommodatienota hebben we vastgesteld dat dit ongeveer 1000-1500 m2 per 10.000 inwoners is. Gezien onze financiële beperkingen en het feit dat er andere ontmoetingsplekken zijn, hanteren we in ons nieuwe beleid de ondergrens. In bijlage twee vindt u een overzicht van de gebieden, het aantal inwoners per gebied en het aantal m2 gesubsidieerde ruimte. In de gebieden waar het aantal gesubsidieerde m2 boven deze ondergrens ligt, zullen we kritisch kijken naar onze subsidierelaties. Dit betreft Vinkhuizen, Paddepoel/Selwerd/Tuinwijk, Oosterpark, Beijum/de Hunze en Lewenborg/Oosterhoogebrug e.o.

Wijkpeiling

In het algemeen kunnen we uit de resultaten van de monitor Leefbaarheid en Veiligheid en de wijktafels concluderen dat de gesubsidieerde accommodaties een belangrijke ontmoetingsfunctie voor de buurt/wijk hebben, waarbij vooral de grote wijkcentra positief worden beoordeeld. In sommige wijken wordt echter een ander gebouw belangrijker gevonden voor ontmoeting.

4.2. Afwegingen per gebied

In deze paragraaf beschrijven we de afweging en de opgave *per gebied*. We noemen de huidige gesubsidieerde accommodaties en noemen we het percentage wijkbewoners dat regelmatig een gesubsidieerde accommodatie bezoekt (uitkomsten L&V monitor). Daarna volgen onze afwegingen. Daarbij gaan we ondermeer in op:

- de betekenis van een accommodatie voor de wijk;
- andere uitkomsten van de wijkpeiling;
- relevante ontwikkelingen;
- eventuele bestaande financiële knelpunten.

Vinkhuizen

In deze wijk is een groot wijkcentrum gevestigd (het Vinkhuys) en daarnaast BSV Vinkhuizen-zuid en buurtcentrum de Wende (voorheen jeugdcentrum). In Vinkhuizen bezoekt 17% een gesubsidieerd buurtgebouw 1x per maand of vaker.

Afwegingen

- Het Vinkhuys en de Wende komen als belangrijkste buurtgebouwen uit de bus (resp. 30% en 22% van de respondenten geven dit aan). BSV Vinkhuizen zuid scoort in de L&V-monitor lager.
- In de wijktafel is men unaniem positief over het Vinkhuys; ook de Wende loopt beter nu het zich heeft ontwikkeld van een jeugdcentrum naar een breder buurtcentrum. BSV Vinkhuizen zuid is belangrijk vanwege de activiteiten voor kinderen. Daarnaast heeft de BSV een aanbod voor volwassenen, bestaande uit vaste en nieuwe activiteiten. Alle gesubsidieerde accommodaties nemen deel aan het brede accommodatieoverleg in Vinkhuizen en stemmen activiteiten op elkaar af;
- Het aantal gesubsidieerde m2 ontmoetingsruimte ligt boven de landelijke richtlijn. Het is echter een grote wijk, de accommodaties liggen verspreid over de wijk;
- Alle accommodaties verkeren in goede staat;
- Alle accommodaties hebben een brede wijkfunctie;
- Het Vinkhuys ontvangt 50% van de genormeerde exploitatiesubsidie. Bij de invoering van de nota Anders en Beter is de exploitatiesubsidie voor de grote wijkaccommodaties het Dok, het Vinkhuys, MFC Engelbert en MFC de Wijert vastgesteld op 50%. Redenen hiervoor waren de inkomsten uit commerciële activiteiten (met name verhuur) en de wens van deze accommodaties om het beheer in eigen dienst te houden. Het Dok en MFC de Wijert ontvangen inmiddels 100%, omdat er voorrang wordt gegeven aan wijkactiviteiten en de commerciële verhuur sterk is verminderd. Ook in het Vinkhuys is dit de laatste jaren het geval en de exploitatie staat daardoor sterk onder druk. Het Vinkhuys organiseert met vrijwilligers een drukbezet activiteitenprogramma en het aanbod aan sociaal-culturele activiteiten is daardoor minstens net zo groot als dat van andere grote wijkcentra. Dus ook voor deze accommodatie willen we de subsidie op 100% brengen;
- We verwachten, gelet op de samenstelling (veel ouderen) en de sociaal-economische achtergrond van de bevolking in dit gebied, dat meer wijkbewoners in de toekomst behoefte zullen hebben aan ruimte voor ontmoeting en activiteiten.

Voorstel:

- *Handhaven subsidies de Wende en BSV Vinkhuizen-zuid;*
- *Aanpassen exploitatiesubsidie het Vinkhuys aan de normering.*

Lewenborg/Ruischerbrug/Oosterhoogebrug en Meerdorpen

Dit gebied bestaat uit meerdere min of meer op zichzelf staande wijken waarbij iedere wijk een eigen accommodatie heeft. Verreweg de grootste wijk is Lewenborg met één grote centraal gelegen wijkaccommodatie het Dok. Oosterhoogebrug/Ulgersmaborg heeft een wijkcentrum De Schakel. In Ruischerbrug zit een BSV, in Meerdorpen het wijkcentrum MFC Engelbert. De Woonschepenhaven heeft BSV DES.

In Lewenborg bezoekt 31% een gesubsidieerde accommodatie één keer per maand of vaker. In Oosterhoogebrug/Ulgersmaborg ligt dit op 20%. De overige wijken in dit gebied worden in de monitor niet afzonderlijk benoemd.

Afwegingen:

- Voor bewoners uit Lewenborg is het Dok verreweg het belangrijkste buurtgebouw (68% noemt dit). Ook voor bewoners uit Ruischerbrug en Ulgersmaborg (nieuw-oost) heeft het Dok een belangrijke functie en scoort dit gebouw hoger dan de Schakel en BSV Ruischerbrug. In het gebied Hoogkerk/de dorpen (waartoe Oosterhoogebrug behoort) staat de Schakel op de tweede plaats na de Gabriëlfat. De Gabriëlfat heeft vooral een functie voor Hoogkerk.
- BSV Ruischerbrug is volgens de wijkpeiling een leuke dorpsaccommodatie met veel vrijwilligers en met veel bezoekers uit de buurt. Deze accommodatie richt zich echter op een klein gebied en heeft daarmee een beperkte buurtfunctie;
- De Schakel heeft nu vooral een functie voor verenigingen, geen inloofunctie en een beperkte openstelling. Er wordt onderzocht of deze accommodatie deel kan gaan uitmaken van een nieuw gepland zorgcentrum met een brede ontmoetingsfunctie;
- MFC Engelbert wordt gezien als een goedlopend wijkgebouw met als kern de sportkantine en een ruime openstelling.
- BSV DES is specifiek gericht op bewoners van de Woonschepenhaven. Volgens beroepskrachten zou het goed zijn om deze voorziening in stand te houden.
- Het Dok heeft een brede wijkfunctie, ook voor omliggende wijken is het een belangrijke accommodatie.

Voorstel:

- *Handhaven subsidies het Dok, de Schakel, MFC Engelbert.*
- *BSV Ruischerbrug en BSV DES aanmerken als buurtkamer.*

Beijum/de Hunze

Beijum heeft twee buurtcentra, beide gevestigd in een basisschool. Daarnaast is er een activiteitenruimte in OBS de Beijumkorf en een groot jongerencentrum (Trefpunt) dat ook aan andere organisaties ruimte biedt. Bovendien is hier een activiteitenruimte voor Antillianen. In de wijk de Hunze staat een kleine accommodatie de Hunzeborgh en Noorderhoogebrug heeft een klein dorps huis. In Beijum bezoekt 19% een gesubsidieerd buurtgebouw één keer per maand of vaker.

Afwegingen:

- In Beijum wordt het Trefpunt met 27% het belangrijkste buurtgebouw gevonden. Daarna volgen het Het Heerdenhoes en de Beijumkorf; daarna de Kleihorn. Specifiek voor aandachtsbuurt Beijum-oost is de Kleihorn het belangrijkste gebouw na het Trefpunt.
- Bewoners uit Nieuw-oost, waar De Hunze deel van uitmaakt, vinden de Hunzeborgh de belangrijkste accommodatie.

- De twee buurtcentra en de activiteitenruimte in de Beijumkorf vallen onder één bestuur. Samen met het Trefpunt is er goede onderlinge afstemming.
- In de wijkpeiling wordt over de buurtcentra gezegd dat ze vooral een functie hebben voor de eigen buurt, maar volgens sommigen zijn ze voor de rest van de wijk te ver weg. Enerzijds wordt gepleit voor een centraal gelegen wijkgebouw, anderzijds wordt de nabijheid van de huidige gebouwen gewaardeerd. Een grote activiteitenruimte wordt gemist;
- In de wijktafel wordt over de Hunzeborgh gezegd dat er veel activiteiten zijn; het activiteitsaanbod wordt voornamelijk opgezet en georganiseerd door bewoners zelf. Deze accommodatie krijgt nagenoeg geen beheersubsidie en een beperkte subsidie voor exploitatie;
- Een recente ontwikkeling is het besluit van O2G2 om de komende tijd het aantal schoolgebouwen terug te brengen. De buurtcentra in Beijum maken onderdeel uit van een schoolgebouw en deze reorganisatie kan dus consequenties hebben voor de buurtcentra. Welke gebouwen dit betreft, is nu nog niet bekend. Ook is nieuwbouw gepland voor Innersdijk. De mogelijke verhuizing van huisartsen uit het Gezondheidscentrum naar de nieuwbouw Innersdijk geeft mogelijkheden bij het huidige CJG. Door deze ontwikkelingen kan ruimte ontstaan om in deze wijk een multifunctioneel wijkcentrum te realiseren;
- Het huidige aantal m2. in dit gebied ligt erg ruim boven het aantal dat volgens de richtlijn nodig is voor ontmoeting en activiteiten. Vooral in de wijk Beijum is dit het geval. We willen daarom in deze wijk de subsidie voor één accommodatie beëindigen om het aantal gesubsidieerde m2. meer in verhouding te brengen met de richtlijn en wat in de andere wijken gesubsidieerd wordt. De activiteitenruimte in de Beijumkorf is alleen 's avonds beschikbaar voor wijkactiviteiten. Het Heerdenhoes en de Kleihorn hebben door hun ruimere openstelling een bredere wijk/buurtfunctie.
- De beschikbare middelen waarmee in het Trefpunt nu de ruimte voor Antillianen gefinancierd wordt, worden waarschijnlijk met ingang van 2015 beëindigd. Het betreft hier een ruimte van 179 m2.

Voorstel:

- *In overleg treden met het bestuur van de Buurtcentra in Beijum over de beëindiging van de subsidie voor één accommodatie. Ons voorstel is om de subsidie voor de activiteitenruimte Beijumkorf te beëindigen met ingang van 1 januari 2014. De subsidie voor de Kleihorn en het Heerdenhoes willen we vooralsnog handhaven;*
- *Handhaven subsidie dorps huis Noorderhoogebrug;*
- *de Hunzeborgh een extra subsidie voor beheer toekennen conform de beheersubsidie voor een buurtkamer. Daarmee ontvangt deze accommodatie subsidie voor beheer/schoonmaak;*
- *Verhogen van de subsidiegrondslag voor het Trefpunt met 179 m2. De subsidie voor beheer wordt verhoogd conform de nieuwe normering (zie H. 5);*
- *Samen met bewoners onderzoeken of in deze wijk in de toekomst een multifunctioneel wijkcentrum gerealiseerd kan worden.*

Oosterpark

Deze wijk kent een lange en gewaardeerde traditie van ontmoeting middels het lidmaatschap van een buurt- en speeltuinaccommodatie. Naast de drie gesubsidieerde buurt- en speeltuinaccommodaties (BSV FEO, BSV Ons Belang en SV Oosterpark) is er nog een jongerencentrum, het JOP. In Oosterpark bezoekt 10% van de bewoners een gesubsidieerd buurtgebouw één keer per maand of vaker.

Afwegingen:

- De Oosterparkwijk is één van de gebieden waar een ongesubsidieerd buurtgebouw, namelijk het Treslinghuis, veruit het belangrijkste gevonden wordt (23%). Daarna komt het JOP (12%), Ons Belang (9%), SV Oosterpark (7%). BSV FEO scoort 5%.
- Uit de wijkpeiling blijkt dat de BSV's Ons Belang en FEO vooral een functie voor oudere buurtbewoners hebben, naar binnen gericht zijn en niet in staat zijn om flexibel op nieuwe vragen in te gaan. Bovendien zijn deze gebouwen moeilijk te vinden. BSV Ons Belang heeft wel hoge bezoekersaantallen. SV Oosterpark stelt zich meer open voor nieuwe initiatieven en werkt samen met de Siebe Jan Boumaschool voor de Tussen de Middag Opvang. De bezoekersaantallen vallen hier tegen.
- Het JOP is met name gericht op jeugd en de jongerenactiviteiten worden begeleid door MJD/jongerenwerk. Ook de huiskamer (MJD) in het Treslinghuis en deels in het JOP trekt veel jeugd;
- In de wijktafel is gesproken over een breed wijkcentrum, dat ontwikkeld zou moeten worden samen met bewoners en waarbij het JOP en het Treslinghuis als mogelijke plekken worden benoemd;
- De gesubsidieerde accommodaties hebben onvoldoende ruimte voor grote wijkactiviteiten. Die vinden nu tegen hogere kosten plaats in het Treslinghuis;
- De laatste jaren heeft in deze wijk een grote herstructurering plaatsgevonden en dit heeft gevolgen voor de bevolkingssamenstelling. Nieuwe wijkbewoners worden niet bereikt door de bestaande gesubsidieerde accommodaties. Er wordt in een proces van cocreatie samen met bewoners gekeken naar een betere invulling van een brede ontmoetingsfunctie;
- Het gebouw van SV Oosterpark verkeert in zeer slechte staat. De kosten van herstel zijn geraamd op ca. €250.000,-, waarbij vermoedelijk over tien jaar weer het nodige onderhoudswerk aan dat gebouw moet gebeuren. Een deel van het gebouw wordt verhuurd als consultatiebureau.

Voorstel:

1. *Samen met bewoners onderzoeken welke wensen en mogelijkheden er in de wijk zijn om een brede ontmoetingsfunctie voor alle wijkbewoners in de wijk te realiseren. Voor de financiering van een dergelijke ruimte (huur- en exploitatiekosten en eventueel beheer) stellen we een budget beschikbaar;*
2. *Beëindigen subsidie BSV FEO. We zullen met het bestuur onderzoeken of het bestuur mogelijkheden ziet om zelfstandig de exploitatie van het gebouw voort te zetten, waarbij het gebouw eigendom blijft van de gemeente. De speeltuin wordt een openbare speelplek en voor onderhoudskosten zullen we het gebruikelijke normbedrag reserveren;*
3. *De subsidie voor de accommodatie van BSV Ons Belang vooralsnog niet beëindigen, maar gezien de huidige functie voor ouderen en de hoge bezoekersaantallen, deze accommodatie aanmerken als buurtkamer;*
4. *De accommodatie voor SV Oosterpark is dringend toe aan herstel of vervanging. De kosten voor herstel zijn ongeveer gelijk aan de kosten van sloop en het terug bouwen van een gebouw van ca. 100 m² bvo. Wij stellen voor om het gebouw te slopen en voor ca. 100 m² bvo terug te bouwen voor SV Oosterpark. Met het consultatiebureau zal onderzocht moeten worden of zij kunnen verhuizen naar een ander gebouw. In de nieuwe situatie wordt de accommodatie van SV Oosterpark dan aangemerkt als buurtkamer;*

5. *Handhaven van de huidige functie met bijbehorende gebouwsubsidie voor het JOP (voor jeugd). Wel willen we het beheer terugbrengen (zie H. 5), gezien het feit dat de activiteiten grotendeels onder begeleiding van de MJD plaatsvinden en er nagenoeg geen eigen activiteitenaanbod is. Ons voorstel is om de subsidie voor het beheer m.i.v. 1 januari 2014 te verminderen.*

Paddepoel/Selwerd/Tuinwijk

Dit gebied bestaat uit meerdere wijken. In Tuinwijk wordt buurtcentrum Tuinwijk binnenkort herbouwd met ook een functie voor bewoners van Paddepoel-zuidoost. In Selwerd staan een aantal gesubsidieerde accommodaties, namelijk BSV Selwerd, De Berk en de Droomfabriek (deze laatste wordt incidenteel gefinancierd vanuit NLA middelen tot eind 2013). Het grote wijkcentrum Sonde 2000 in Vensterschool SPT heeft een functie voor alle wijken. Daarnaast beschikt Paddepoel over een accommodatie, BSV Paddepoel (de Waterman). Deze accommodatie is recentelijk gerenoveerd met een aparte ruimte voor jeugd. In Paddepoel bezoekt 12 % een gesubsidieerde buurtaccommodatie minstens één keer per maand. In Selwerd ligt dat percentage op 15% en in Tuinwijk op 9%.

Afwegingen:

- In Paddepoel komt Sonde 2000 als belangrijkste gebouw uit de bus, dit vindt 15% van de respondenten. Daarna komt BSV Paddepoel met 10%. In aandachtsbuurt Paddepoel-zuid staat BSV Paddepoel op de eerste plaats met 23%;
- In Selwerd is de Berk verreweg het belangrijkste met 32%. BSV Selwerd wordt door 12% van de respondenten belangrijk gevonden en Sonde 2000 door 9%.
- In Tuinwijk is buurtcentrum Tuinwijk veruit het belangrijkste met 34% en Sonde 2000 scoort daar 11%;
- In de wijktafel wordt over Sonde 2000 gezegd dat het geen spontane ontmoetingsplek is; het heeft vooral een cursusaanbod met een groot bereik, vooral 50 plussers. Er wordt gewerkt aan vernieuwing van het aanbod, met wisselend succes. Voor kinderen en jongeren is een aanbod in de Vensterschool.
- Buurtcentrum Tuinwijk heeft een impuls gekregen door de nieuwe (jonge) bewoners. De nieuwbouw voor dit centrum wordt gezien als kans om de uitstraling en het aanbod te verbeteren. Deze accommodatie heeft een beperkte buurtfunctie;
- Uit de L&V monitor blijkt dat Selwerd zeer tevreden is met de ontmoetingsmogelijkheden. We constateren echter ook dat er voor een relatief kleine wijk als Selwerd (6400 inwoners) veel gesubsidieerde accommodatieruimte is (BSV Selwerd, de Berk en Sonde 2000). Dat is voor ons aanleiding om te gaan prioriteren wat betreft de gemeentelijke subsidie;
- Uit de wijkpeiling komt naar voren dat het bereik van BSV Selwerd laag is, ook onder kinderen, en dat de accommodatie minder goed draait. De locatie is afgelegen.
- Uit de wijkpeiling blijkt verder dat de Berk verbeterd is met een verbouwing en een nieuw bestuur dat nieuwe activiteiten organiseert, gericht op een breder bereik. Er komen veel ouderen, maar ook allochtone bezoekers en jongeren. De Berk is centraal gelegen, vlakbij het winkelcentrum;
- Voor kinderen worden naschoolse activiteiten georganiseerd in samenwerking met de Christelijke Basisschool de Wegwijzer.
- Mede gelet op de uitkomsten van de leefbaarheidsmonitor en de ontwikkelingen in de wijk, constateren wij dat ontmoeting en participatie (van volwassenen) in Selwerd vooral plaats vindt in De Berk. Voor de jeugd wordt onderzocht wat de verdere mogelijkheden zijn in CBS de Wegwijzer.
- Binnenkort start een proces van wijkvernieuwing op uitnodiging in Selwerd.

Voorstel:

- *Handhaven subsidies Sonde 2000 en BSV Paddepoel;*
- *BC Tuinwijk wordt aangemerkt als buurtkamer;*
- *In Selwerd gaan we in het proces wijkvernieuwing op uitnodiging met de bewoners en overige betrokkenen onderzoeken hoe de ontmoetingsfunctie gestalte kan krijgen, waarbij een (bezuinigings)taakstelling geldt van € 20.000,- Dit proces moet voor 31 dec. 2013 afgerond zijn.*

Hoogkerk/Gravenburg/de Held

Dit gebied heeft een vensterschool waarin het Dorpshuis Hoogkerk gevestigd is met een aparte jeugdvoorziening. Er is een gesubsidieerde speeltuinvereniging, SV VHJ. Daarnaast is er een ongesubsidieerde BSV Kreukelhof. De Strinke is een accommodatie voor het woonwagenkamp.

In Hoogkerk bezoekt 17% een gesubsidieerde accommodatie één keer per maand of vaker. Opvallend is dat daarnaast 20% een niet-gesubsidieerd gebouw bezoekt.

Afwegingen:

- In Hoogkerk is de Gabrielflat volgens 39% van de respondenten de belangrijkste plek voor ontmoeting. Dorpshuis Hoogkerk staat op de tweede plaats met 31%. BSV de Kreukelhof staat op de derde plaats met 12%. BSV VHJ scoort 3%.
- In de wijktafel wordt over het Dorpshuis gezegd dat door de ligging bewoners uit Noord niet goed bereikt worden. De huisvesting op de eerste verdieping in de Vensterschool maakt deze accommodatie minder toegankelijk en minder overzichtelijk;
- BSV VHJ bereikt vooral bewoners en kinderen uit het oude dorp.
- De Strinke heeft een eigen gebruikersgroep uit het woonwagenkamp;
- Uit de wijktafel blijkt dat Gravenburg behoefte heeft aan een ruimte voor activiteiten in de eigen wijk, met ruimte voor jongeren. Het realiseren van een apart buurtgebouw is wegens gebrek aan financiële middelen niet mogelijk.

Voorstel:

- *Handhaven subsidie Dorpshuis Hoogkerk;*
- *BSV VHJ en de Strinke worden aangemerkt als buurtkamer;*
- *Gravenburg: in samenspraak met de bewonersorganisatie onderzoeken of er alternatieve mogelijkheden zijn voor activiteiten in de eigen wijk, bijvoorbeeld met subsidie voor huurkosten.*

Indische Buurt/Korrewegwijk/de Hoogte

Dit gebied kent vijf gesubsidieerde accommodaties. In de Indische Buurt staan BSV DIB en het Floreshuis. Daarnaast is er Vrouwencentrum Jasmijn, gesubsidieerd vanuit emancipatiebeleid. In de Hoogte staan (nu nog) twee accommodaties, BSV de Hoogte en buurtcentrum de Borg. Beide accommodaties vallen onder één bestuur.

In dit gebied bezoekt 14% een gesubsidieerde accommodatie één keer per maand of vaker.

Afwegingen:

- In de Indische Buurt vindt 43% het Floreshuis het belangrijkste gebouw. BSV DIB komt op de tweede plaats met 17% en daarna volgt Jasmijn met 16%;

- Voor de Hoogte is BSV de Hoogte/de Borg met 26% het belangrijkste gebouw en daarna het Floreshuis met 17% en Jasmijn met 8%;
- In de wijktafel lag het accent op de ontwikkelingen rond het nieuwe Floreshuis. Dit wordt gezien als kans om een breder bereik te realiseren.
- We hebben in 2012 afspraken gemaakt met Lefier en het bestuur van het Floreshuis over de herontwikkeling van dit gebouw. Hierbij is besloten om het aantal m² gesubsidieerde ruimte in het Floreshuis te verhogen van 600 m². naar 800-1000 m². De verhoging van het aantal gesubsidieerde m². in het Floreshuis betekent een hogere subsidie voor huur-, exploitatie- en beheerkosten. Dit is een knelpunt dat in deze nota wordt meegenomen (collegebesluit april 2012);
- Ook voor BSV DIB staat een nieuwe ontwikkeling op stapel, waarbij het de bedoeling is dat BSV DIB een nieuwe ruimte ter beschikking krijgt van max. 70 m². In de huidige situatie krijgt deze accommodatie nu geen beheersubsidie, wel een kleine subsidie voor schoonmaak.
- In de Hoogte zijn vergevorderde plannen voor sloop van De Borg en een aanbouw bij BSV de Hoogte.

Voorstel:

- *Handhaven huidige subsidies BSV DIB, Floreshuis, BSV de Hoogte/de Borg en straks aanpassen aan de nieuwe ontwikkelingen;*
- *Verhogen van de subsidie voor het nieuwe Floreshuis. We gaan daarbij uit van een gesubsidieerde oppervlakte van 800-1000 m², afhankelijk van de huurprijs/m².*
- *In de nieuwe situatie BSV DIB aanmerken als buurtkamer. Daarmee ontvangt deze accommodatie een iets hogere subsidie voor schoonmaak.*

Corpus//Helpman/de Wijert

Dit gebied beschikt over een groot multifunctioneel centrum, MFC de Wijert/Helpman. In Corpus den Hoorn staat BSV Corpus en in Helpman BSV Helpman-oost. In de Wijert-noord bezoekt 15% een gesubsidieerde accommodatie minstens één keer per maand. In Corpus den Hoorn-noord ligt dit op 11% en in het gebied nieuw-zuid op 8%. Opvallend is dat in Corpus den Hoorn-noord het bezoek aan een niet-gesubsidieerde accommodatie op 18% ligt.

Afwegingen:

- In de Wijert-noord is MFC de Wijert/Helpman het belangrijkste gebouw. In nieuw-zuid staat dit gebouw op de tweede plaats met 11% onder BSV Helpman oost met 13%;
- In het gebied Corpus den Hoorn-noord zijn de belangrijkste gebouwen twee niet-gesubsidieerde accommodaties, namelijk de Immanuelkerk en de Confiance. Op de derde plaats staat hier BSV Corpus den Hoorn met 14%;
- In de wijktafel wordt gezegd dat MFC de Wijert/Helpman erg goed loopt met een hoge bezetting. Veel initiatieven moeten uitwijken naar een andere ruimte;
- BSV Helpman is een goed draaiende accommodatie met veel vrijwilligers en het vervult een wijkfunctie;
- Uit de wijkpeiling blijkt dat BSV Corpus den Hoorn niet beschouwd wordt als een wijkcentrum dat openstaat voor alle wijkbewoners;
- Reeds enige jaren geleden is besloten om in Corpus den Hoorn een nieuw buurtcentrum te bouwen. Dit gebouw dient een brede wijkfunctie te vervullen en ook de activiteiten van BSV Corpus kunnen hier plaatsvinden. Bestuurlijk wordt het gebouw ondergebracht in een nieuwe stichting met een vertegenwoordiging van alle

betrokken partijen. In de exploitatie van het nieuwe gebouw ligt nog een financieel knelpunt van €10.000,-;

- De Hoornse Meer had tot voor kort een niet-gesubsidieerde accommodatie De Buren. Uit de wijkpeiling blijkt dat een voorziening voor jongeren wordt gemist;
- In De Wijert wordt de mogelijkheid onderzocht voor een nieuw multifunctioneel centrum.

Voorstel:

- *Handhaven subsidie MFC de Wijert/Helpman, BSV Helpman oost en BSV Corpus den Hoorn;*
- *Reserveren van €10.000 structureel voor verhoging van de exploitatiesubsidie voor het nieuwe buurtcentrum in Corpus den Hoorn. In de toekomst wordt de subsidierelatie met BSV Corpus verlegd naar het nieuwe buurtcentrum;**
- *Met de bewoners van de Hoornse Meer onderzoeken van mogelijkheden voor het onderbrengen van hun initiatieven.*

* Op dit moment is het nog onzeker of de plannen voor het nieuwe buurtcentrum in Corpus den Hoorn daadwerkelijk uitgevoerd kunnen worden. De corporatie onderzoekt of het een borgstelling kan krijgen ten aanzien van de financiële risico's vanwege de onduidelijkheid over de kabinetsplannen met betrekking tot de investeringsmogelijkheden van corporaties.

Centrum/binnenstad

In dit gebied staat geen gesubsidieerde wijkaccommodatie. Gezien de vele ontmoetingsplekken in de binnenstad, zien we geen aanleiding om hier verandering in aan te brengen.

Centrumwijken

Dit gebied bestaat uit verschillende kleine en grotere wijken en beschikt over meerdere accommodaties. In de Oosterpoort staat buurtcentrum Poortershoes, in Stadspark buurtcentrum Stadspark, Kostverloren heeft een BSV (van Ostade) en in Oranjewijk staat buurtcentrum Oranjewijk.

In de Oranjewijk bezoekt 5% een gesubsidieerde accommodatie minstens één keer per maand. In Oud-zuid (zeeheldenbuurt, oosterpoort, grunobuurt en Laanhuizen) ligt dit op 8%.

Afwegingen:

- In de Oranjewijk/Schilderswijk zijn buurtcentrum Oranjewijk (16%) en BSV van Ostade (10%) de belangrijkste buurtgebouwen;
- In oud-zuid staat het Poortershoes op de eerste plaats (21%). Buurtcentrum Stadspark staat op de derde plaats met 10%;
- Uit de wijkpeiling blijkt dat zowel buurtcentrum Stadspark als het Poortershoes in dynamische gebieden staan met steeds meer jonge bewoners;
- Beide buurtcentra hebben een hoge bezetting. Buurtcentrum Stadspark is een belangrijke ontmoetingsplek voor ouderen; nieuwe jongere bewoners worden minder bereikt;
- Het Poortershoes is een ondernemend buurtcentrum en bereikt met haar activiteiten veel verschillende, ook nieuwe mensen. De accommodatie heeft, behalve het eethuis, geen spontane inlooffunctie; volgens sommigen zou dit wel gewenst zijn;
- Buurtcentrum Oranjewijk heeft een hoge bezetting en staat open voor alle activiteiten. Er is een speeltuin voor kinderen;

- De accommodatie van BSV van Ostade is klein en door de decentrale ligging niet goed te vinden, zeker voor nieuwe mensen. Het heeft een beperkte buurtfunctie voor een klein gebied;
- In de Rivierenbuurt en Herewegbuurt is behoefte aan een wijkcentrum. Dit is nadrukkelijk naar voren gekomen vanuit de bewoners tijdens het co-creatieproces t.b.v. de ontwikkeling van een wijkvisie. We zullen een onderzoek naar de mogelijkheid van een ontmoetingsplek in de wijk ondersteunen.

Voorstel:

- *Handhaven subsidies buurtcentrum Oranjewijk, buurtcentrum Stadspark en het Poortershoes;*
- *BSV van Ostade vanwege de geringe omvang van het gebouw aanmerken als buurtkamer.*

5. Het beheer

5.1 uitkomsten evaluatie

De knelpunten in het beheer hebben vooral betrekking op zeggenschap, kwaliteit en ziektevervanging. Deze klachten kwamen ook uit de evaluatie van 2009 naar voren. Vooral de besturen van de buurtcentra willen af van wat zij noemen de ‘gedwongen winkelnering bij Werkpro.’ Een enkel bestuur wil zelf werkgever zijn, maar de meeste besturen hechten vooral belang aan meer verantwoordelijkheid en zeggenschap. Door een aantal besturen is voorgesteld om een gezamenlijke beheerstichting op te richten.

Op grond van ervaringen uit het verleden zijn we er geen voorstander van dat iedere accommodatie individueel werkgever is en het beheer in eigen dienst heeft. Bij een aantal grote multifunctionele accommodaties is dit nu wel het geval en werkt het goed, maar in het verleden is meerdere malen gebleken dat met name kleine organisaties niet over voldoende werkgeverskwaliteiten beschikken, soms bestuurlijke continuïteit missen en de zaken m.b.t. pensioenregelingen etc. niet op orde hadden. Bovendien zijn wij van mening dat een pool van beheerders een beter uitgangspunt is dan ‘ieder voor zich’.

Wij constateren echter wel dat het onderbrengen van de beheerpool bij WerkPro niet in alle opzichten het gewenste effect heeft gehad. Het versterken van de zeggenschap en het verbeteren van de kwaliteit zijn terugkerende agendapunten, die volgens de besturen in de huidige constructie niet afdoende kunnen worden opgelost. Hierbij speelt ook de belangentegenstelling tussen de betrokken partijen een rol; de participatiedoelstelling van Werkpro komt niet altijd overeen met de eisen die vanuit de besturen aan goed accommodatiebeheer worden gesteld.

Ook zien we dat de poolgedachte niet heeft gewerkt. Er is sprake van te weinig flexibele inzet en een gebrekkige ziektevervanging. Hierbij is de gemeentelijke toedeling van beheer per accommodatie een belangrijke belemmerende factor gebleken. Door een andere opzet van de beheerpool willen we de werking ervan verbeteren.

5.2. Uitwerking visie op beheer

Zoals we in voorgaande hoofdstukken hebben gesteld, willen we dat er een betere verbinding komt tussen de wijk en de accommodatie, dat bewoners zelf meer verantwoordelijkheid nemen voor hun accommodatie en in dat kader past ook dat besturen zelf verantwoordelijkheid dragen voor (de inzet van) het beheer. Uitgangspunt is dat de gesubsidieerde accommodaties ten dienste staan van de wijk en van het gemeentelijk Wmo-beleid, met nadruk op ontmoeting. De accommodatiebesturen zijn ervoor verantwoordelijk dat dat ook gebeurt, dat er een vraaggericht programma is, dat door de gemeente gevraagde welzijnsactiviteiten voor wijkbewoners plaats kunnen vinden en dat mensen er terecht kunnen met hun eigen initiatieven. Kortom, dat de accommodatie niet een afgesloten eiland is, maar de blik op de wijk heeft.

Het beheer is ondersteunend in de uitvoering van die opdracht. Onder beheer verstaan we alle werkzaamheden die nodig zijn om de accommodatie goed te laten functioneren. Het gaat dan om zowel facilitair als programmatisch beheer. Het *facilitair* beheer is verantwoordelijk voor de fysieke kant van de accommodatie, de schoonmaak, klein onderhoud, voorraadbeheer en

de inkoop, de administratie en de boekhouding. Het *programmatisch* beheer is met name gericht op het organiseren van een programma. Daarbij vereist het organiseren van een (vraaggericht) programma natuurlijk contact, samenwerking en afstemming met de wijk en diverse betrokken partijen.

Een accommodatie heeft beide soorten beheer nodig, hoewel de invulling daarvan niet overal hetzelfde is. In kleinere accommodaties is vaak sprake van een meewerkend bestuur dat zelf een deel van het beheer uitvoert. In grotere accommodaties zien we eerder een bestuur op hoofdlijnen waarbij meer taken aan het (professionele) beheer worden overgelaten. Naast de inzet van professioneel beheer, zien we ook dat vrijwilligers zich bezig houden met (delen van) het facilitair of programmatisch beheer. Wij willen deze eigen kracht van een accommodatie niet beperken, maar juist stimuleren. Het beheer is in alle gevallen ondersteunend aan het beleid dat door het bestuur wordt uitgezet; de gang van zaken binnen een accommodatie is en blijft de verantwoordelijkheid bij het bestuur.

Wij hebben gemerkt dat accommodaties veel op eigen kracht kunnen, maar soms net even *tijdelijk* extra steun nodig hebben, bijvoorbeeld bij het ontwikkelen en organiseren van een aantrekkelijk programma. Als het dan eenmaal loopt, kan een accommodatie weer vooruit. Ook de behoefte aan facilitair beheer wisselt soms in de tijd. Elke accommodatie heeft een bepaalde basis aan beheer nodig, maar afhankelijk van het programma is er soms iets meer nodig.

Daarom kiezen we ervoor om vanuit een beheerpool te blijven werken. Hierin kunnen binnen de beschikbare middelen flexibiliteit en efficiënte inzet het beste gestalte krijgen. Wel willen we de werking van de pool verbeteren en de zeggenschap van besturen versterken. Om dit te realiseren willen we in ieder geval komen tot een toedeling van beheer per gebied. Dit wordt in de volgende paragraaf uitgewerkt.

5.3. Toedeling beheer per gebied

In de huidige beheerpoolregeling heeft een accommodatie recht op een bepaald aantal uren beheer, op basis van de omvang van het gebouw. Hierbij wordt niet gekeken naar de programmering, dus het komt voor dat er beheer is op momenten dat dat eigenlijk niet nodig is en een andere accommodatie niet goed kan draaien omdat er te weinig (facilitair of programmatisch) beheer is.

Om meer flexibiliteit te creëren, wordt het beheer niet meer door de gemeente verdeeld per accommodatie, maar per gebied. In dat gebied bepalen de besturen in onderling overleg op basis van de programmering en de behoefte hoe het beheer wordt verdeeld. We behouden daarmee de voordelen van een pool van beheerders, zonder de rigiditeit van het oude systeem. Voor de toedeling van het beheer per gebied, gebruiken we dezelfde gebiedsindeling als in hoofdstuk vier.

Opbouw basisbudget per gebied

- a. De gebieden krijgen een basisbudget dat gebaseerd is op een budget per accommodatie volgens deze classificatie:

Omvang (m2 bvo)	Budget	
≤ 400	25.000,-	
401 t/m 700	70.000,-	
701 t/m 900	90.000,-	
901 t/m 1500	110.000	
≥ 1501	160.000	

- b. We hanteren geen aparte categorie meer voor jongerenaccommodaties. De meeste jongerenaccommodaties zijn in de loop der tijd opgeheven (ACL) of omgezet naar een buurt/wijkcentrum (de Wende, Tuinwijk). Alleen het JOP en het Trefpunt resteren nog als specifieke jongerenaccommodaties. De toedeling van het basisbudget wordt ook voor deze accommodaties gebaseerd op de omvang. Daarbij merken we op dat het JOP vanwege de geringe omvang van de accommodatie (321 m2) in de kleinste categorie valt en daardoor aanzienlijk achteruit gaat. We vinden het van belang om in dit gebied voldoende beheercapaciteit voor jongerenactiviteiten te behouden en daarom verhogen we het basisbudget voor het JOP met €15.000,-. Naast het JOP en het Trefpunt is er nog een aparte jeugdvoorziening in Hoogkerk. De beheersubsidie voor deze voorziening (€25.000,-) wordt meegenomen in de beheersubsidie voor Dorpshuis Hoogkerk;
- c. Op het beheerbudget voor accommodaties die geen deel uitmaken van de beheerpool van WerkPro (MFC de Wijert, het Dok, MFC Engelbert en het Vinkhuys) wordt een correctie toegepast, omdat deze accommodaties geen overheadkosten voor de beheerpool hebben. Bij de andere accommodaties zijn deze kosten in het beheerbudget verwerkt;
- d. Het beheerbudget voor de buurtkamers is niet gebaseerd op een openstelling van 40 uur per week. Deze accommodaties krijgen een lagere vergoeding voor beheer/schoonmaakkosten (€10.000,- euro). Dit zijn Buurtcentrum Tuinwijk, BSV VHJ, BSV Ons Belang, BSV van Ostade, De Strinke, BSV DES, BSV Ruischerbrug en in de toekomst met de nieuwbouw ook BSV DIB en SV Oosterpark;

Uitgangspunt is dat de betreffende accommodatiebesturen in goed overleg met de beheerpool verdere afspraken maken over de inzet van het basisbudget in hun gebied. Hierbij gelden de volgende spelregels:

1. Bij gesubsidieerde welzijnsactiviteiten zoals jongerenwerk en kinderactiviteiten is altijd voldoende gekwalificeerd beheer aanwezig. Dat kan ook een vrijwilliger zijn;
2. Buurtkamers hebben in principe recht op schoonmaak, maar in overleg kan het beheerbudget van €10.000,- ook ingezet worden voor andere beheeractiviteiten. Uiteraard is het aan het gebied zelf om bij incidentele, grotere activiteiten ook ander beheer in te zetten.

Zakelijke leiding

Naast het basisbudget per gebied, krijgen de accommodaties > 900 m2 budget voor zakelijke leiding ter beschikking voor hun interne bedrijfsvoering. Accommodaties in prioritaire gebieden ontvangen budget voor circa 10 uur (Dorpshuis Hoogkerk, het Vinkhuys, MFC de Wijert/Helpman, 't Dok, Sonde 2000 en het nieuwe Floreshuis). Het Dok krijgt vanwege de grote omvang budget voor circa 15 uur. Het Poortershoes (niet-prioritair gebied) en het Trefpunt (jongerenaccommodatie) krijgen ieder budget voor circa 5 uur zakelijke leiding;

ID-banen

De huidige beheerpool bestaat voor een belangrijk deel uit ID-banen. De huidige subsidies voor loonkosten vallen naar alle waarschijnlijkheid volledig weg in 2015. In 2014 worden deze subsidies afgebouwd, waardoor in de beheerpool een tekort voor dat jaar wordt verwacht. Het wegvallen van de ID-banen in 2015 kan naar onze mening opgevangen worden door de inzet van mensen op een participatietraject en vrijwilligers.

5.4. Programmatische ondersteuning

De besturen hebben de verantwoordelijkheid om te zorgen voor een accommodatie die aantrekkelijk is voor een brede doelgroep, met gevarieerde aansprekende activiteiten en , ruimte voor nieuwe initiatieven in een gastvrije sfeer. Het beheer ondersteunt het bestuur bij de uitvoering van deze opdracht, maar in de huidige opbouw van de beheerpool is deze ondersteuning onvoldoende aanwezig. We gaan daarom extra uren beschikbaar stellen voor een zgn. coördinator accommodaties. Om de samenhang en afstemming in een gebied te bevorderen, wordt deze per gebied ingezet (en niet per accommodatie). Ieder gebied krijgt hiervoor 8 uur extra bovenop het basisbudget.

De coördinatoren kunnen in een gebied in meer of mindere mate en naar gelang de behoefte van de besturen belast worden met:

- Het maken van afspraken over de inzet en verdeling van beheer met de betreffende accommodatiebesturen in het gebied;
- Het evalueren van die afspraken;
- het ondersteunen van de besturen bij het organiseren van een vraaggericht programma in samenwerking met verschillende betrokken organisaties en instellingen in dat gebied;
- leidinggevende taken.

Uiteraard vraagt deze functie om gekwalificeerde mensen en we zullen hierover nadere afspraken gaan maken. Het streven is om deze extra uren zoveel mogelijk onder te brengen bij het huidige beheerpersoneel (de huidige zakelijk leiders), inclusief diegenen die niet in dienst zijn van Werkpro.

5.5. Organisatie en zeggenschap

We willen de mogelijkheden onderzoeken om de besturen beter te ondersteunen in de ontwikkeling en uitvoering van het gewenste programma, waarbij tegelijkertijd hun verantwoordelijkheid voor en zeggenschap over het beheer tot uitdrukking komt.

Daarvoor zien we twee opties:

1. Er komt een nieuwe stichting waarin de beheerpool wordt ondergebracht. In deze stichting zijn de accommodatiebesturen via het bestuur vertegenwoordigd en samen verantwoordelijk voor de uitvoering van de centrale opdracht. De dagelijkse leiding berust bij een manager die binnen de beleidskaders en in overleg met het bestuur opereert.
2. De beheerpool blijft bij Werkpro, maar in een constructie die voldoende waarborgen biedt dat de beleidsuitgangspunten en de zeggenschap van de besturen gerealiseerd wordt en waar de accommodatiebesturen ook vertrouwen in hebben.

We zijn momenteel bezig beide opties te verkennen en voor de opzet van een eventuele nieuwe stichting maken we een business-case. Daarbij brengen we ook de financiële consequenties in kaart.

In beide gevallen luidt de opdracht:

1. Zorgdragen voor een efficiënte inzet van het facilitair en programmatisch beheer over de accommodaties op basis van de programmering en de behoefte en in goed overleg met de accommodatiebesturen;
2. Organiseren van samenwerking met en afstemming tussen de accommodaties en vooral ook met andere betrokken partijen (buurtwerk, bewoners/wijkraad etc.);
3. Stimuleren, ondersteunen en ontwikkelen van een meer vraaggerichte programmering per gebied.

6. Financiën

6.1. Middelen en maatregelen

Binnen de begroting 2013 zijn voor het accommodatiebeleid de volgende middelen beschikbaar:

Gebouwkosten	€ 1.910.000
Beheerkosten	<u>€ 2.102.000</u>
Totaal beschikbaar accommodatiebeleid	€ 4.012.000

In het bedrag voor het beheer zijn niet de beheerskosten voor de vensterscholen meegenomen. Het gaat hier om een bedrag van € 176.000.

Aan het nieuwe accommodatiebeleid wordt een bedrag van € 48.000 toegevoegd. Het betreft hier middelen ouderenactiviteiten voor de Karre (Nieuwe Floreshuis) en De Berk vanuit het beleidsveld 4.1.1 Sociale Samenhang en leefbare wijken en de activiteit (Ouderen) actief en gezond.

Daarnaast is een bedrag van € 20.000 voor de exploitatie MFC de Wijert uit de AWBZ-pakketmaatregel aan de beschikbare middelen toegevoegd. In hoeverre dit geld beschikbaar blijft is nog niet duidelijk.

Het bedrag voor Gebouwkosten komt daarmee in de nieuwe accommodatienota op € 1.978.000.

Onderstaand wordt een overzicht gegeven van de beschikbare middelen per categorie. De bedragen per accommodatie zijn terug te vinden in de bijlagen:

- Specificatie gebouwkosten en -subsidies
- Specificatie beheerkosten en -subsidies

	Begroting 2013		Uitgaven accommodatiebeleid
Gebouwkosten:			
Stichtingskosten (Cat IA)	400.000		523.000
Investeringsruimte (Cat IB)	135.000		140.000
Groot onderhoud (Cat IC)	194.000		175.000
Zakelijke lasten (Cat ID)	100.000		73.000
Exploitatie gebouw (Cat II)	882.000		874.000
Organisatiekosten (Cat III)	96.000		86.000
Onderhoud/inrichting speeltuinen (Cat IV)	103.000		100.000
Totaal gebouwkosten:	1.910.000		1.972.000
Overheveling budget	68.000		
Aanvullende maatregelen:			
Onderhoud speeltuinen			40.000
Incidentele stimuleringssubsidie			20.000
Ontmoetingsruimte Oosterpark			<u>30.000</u>
			2.062.000
Beheerkosten:	2.102.000		2.019.000
Totaal inzet middelen accommodatienota	4.080.000		4.080.000

A. Toelichting subsidies en maatregelen beheer

Maatregelen beheer

Kosten

- Invoering basisbudget nieuwe normering (m2 bvo)	1.884.500	
- Invoering 8 uur programma ondersteuning/gebied	158.400	
- Kosten zakelijke leiding	<u>150.000</u>	
		2.192.900

Besparingen

- Correctie overhead 4 accommodaties	70.000	
- Aanpassing beheer accommodaties naar buurtkamer	<u>103.500</u>	
		<u>173.500 -</u>

Totale kosten maatregelen beheer **2.019.400**

Beschikbaar budget **2.102.000**

Overschot maatregelen beheer **82.600**

B. Toelichting subsidies onderhoud en exploitatie

Uitgaven: subsidies en extra maatregelen

2.061.400

Maatregelen

- Verhoging gebouwsubsidie nieuw Floreshuis
- Verhoging gebouwsubsidie nieuw BC Corpus
- Verhoging gebouwsubsidie BSV de Hoogte
- Normering exploitatiesubsidie Vinkhuys
- Verhoging gebouwsubsidie Trefpunt
- Kapitaallasten nieuwbouw SV Oosterpark
- Onderhoud gebouw/speeltuin
    BSV FEO en BSV Selwerd
- Verhoging budget onderhoud speeltuinen
- Subsidie ontmoetingsfunctie Oosterpark
- Incidentele subsidies/stimuleringsubsidie

Besparingen

- Sluiting de Borg
- Beëindiging 1 accommodatie in Selwerd
- Aanpassing subsidie nieuwbouw BSV DIB
- Beëindiging gebouwsubsidie Beijumkorf
- Beëindiging exploitatiesubsidie BSV FEO
- Vermindering gebouwsubsidie SV Oosterpark
- Aanpassing normbedragen Cat I en II

Totaal beschikbaar budget gebouwkosten
Tekort subsidies onderhoud en exploitatie

1.978.000
- 83.400

6.2 Oplossing knelpunten

We willen de meeste maatregelen zoals voorgesteld, laten ingaan per 1 januari 2015. Dit betekent dat het jaar 2014 een overgangsjaar is zodat alle betrokken partijen zich kunnen voorbereiden op de gevolgen die het nieuwe beleid voor hen heeft.

Een tweetal maatregelen willen we echter al vanaf 2014 realiseren. Dit heeft te maken met de knelpunten die we in het accommodatiebeleid hebben. Het betreft:

- het onderhoud van de speeltuinen;
- de financiering van Ambïente/Trefpunt
- de subsidieverhoging voor het nieuwe Floreshuis, BSV de Hoogte en het nieuwe buurtcentrum in Corpus den Hoorn;
- de kwaliteitsverbetering beheer
- de afbouw van de subsidies voor ID-banen.

Een aantal van deze knelpunten zijn al in 2014 aan de orde. Het betreft onderhoud speeltuinen, de subsidieverhoging voor BSV de Hoogte en de afbouw van de ID-subsidies.

De subsidieverhoging voor de nieuwbouw van BSV de Hoogte kan worden gecompenseerd door de gelijktijdige beëindiging van de subsidie voor de Borg. Voor de andere twee knelpunten is een totaalbedrag nodig van circa €120.000,-. We willen deze knelpunten oplossen door m.i.v. 1 januari 2014 de subsidie voor de Beijumkorf te beëindigen (€85.000,-) en de beheersubsidie voor het JOP naar beneden bij te stellen (€30.000,-).

De andere knelpunten zijn pas aan de orde in 2015. Eén van deze knelpunten, namelijk de verdere afbouw van de ID-subsidies wordt in dit nieuwe beleid niet gecompenseerd m.i.v. 2015. Wij zijn van mening dat het wegvallen van de beheerders op een ID-regeling gecompenseerd kan worden door de inzet van mensen met een participatietraject en door het vergroten van de inzet van vrijwilligers.

6.3 Risico's

1. De nieuwbouw voor het Floreshuis, buurtcentrum Corpus den Hoorn en BSV Oosterpark: het betreft hier ramingen van investeringen en huurprijzen/m². De reële kosten zijn nog niet bekend en dit kan uiteindelijk hoger uitvallen;

2. MFC de Wijert: de afgelopen jaren (vanaf 2011) is uit de middelen AWBZ-pakketmaatregel €20.000 beschikbaar gesteld voor verhoging exploitatiesubsidie MFC de Wijert/Helpman conform de normering die ook geldt voor andere accommodaties. Hierdoor is deze accommodatie in staat om meer ruimte beschikbaar te stellen voor wijkactiviteiten. Deze middelen zijn echter onzeker per 2014;

3. In het nieuwe accommodatiebeleid is geen post onvoorzien meegenomen. Hierdoor kunnen eventuele onvoorzien knelpunten niet opgelost worden. Eén van deze knelpunten kan zijn dat de huurprijzen sneller stijgen dan het beschikbare accres.

Bijlage 1 Indeling gebieden

Gebied	Aantal inwoners	Min. aantal m2.	Huidige gesubsidieerde m2.	Accommodaties
Centrum/binnenstad (stadskern zuid en noord)	17.700	1770	0	Niet
Vinkhuizen	11.100	1110	1902	Vinkhuys De Wende BSV Vinkhuizen-zuid
Selwerd/Paddepoel/Tuinwijk (Selwerd, Paddepoel, Concordiabuurt)	16.900	1689	2085	Sonde 2000 BSV Paddepoel BC Tuinwijk BSV Selwerd
Hoogkerk (Hoogkerk, de Held, Gravenburg)	15.900	1590	1597	Dorpshuis SV VHJ De Strinke
Indische Buurt/Korrewegwijk/de Hoogte	17.300	1730	1670	Floreshuis BSV DIB BSV de Hoogte De Borg
Oosterpark (Oosterpark)	11.500	1150	1325	SV Oosterpark BSV Ons Belang BSV FEO JOP (jeugd)
Centrumwijken-zuid en west (Oranjebuurt, Schildersbuurt, Kostverloren, Oosterpoort, Industriebuurt, Stadspark, Rivierenbuurt, Zeeheldenbuurt)	38.500	3800	2302	Poortershoes Buurtcentrum Oranjewijk BSV van Ostade BC Stadspark
Corpus/de Wijert/Helpman (De Wijert, Coendersborg, Corpus den Hoorn, Helpman)	29.500	2950	1722	MFC de Wijert BSV Corpus den Hoorn BSV Helpman-oost

Lewenborg/Oosterhoogebrug/ Ruischerbrug/Meerdorpen (Euvelgunne, Oosterhoogebrug, Lewenborg, Noorddijk, Bovenstreek, Woonschepenhaven, Meerdorpen)	24.100	2410	3391	Het Dok De Schakel BSV Ruischerbrug MFC Engelbert BSV DES
Beijum/de Hunze (Beijum, de Hunze, Noorderhoogebrug)	13.100	1310	2648	Kleihorn Heerdenhoes Beijumkorf Trefpunt Hunzeborgh Dorpshuis Noorderhoogebrug

Bijlage 2 Resultaten Evaluatie en Stadspanel

Resultaten evaluatie 2012 : algemeen

De uitkomsten van de evaluatie zijn in lijn met onze verwachtingen en sluiten aan bij de uitkomsten van de tussenevaluatie in 2009. De belangrijkste punten zijn:

1. het merendeel van de besturen is tevreden met de subsidiesystematiek. De subsidiëring per m². voor onderhoud en exploitatie is transparant en over het algemeen voldoende. Wel zou vernieuwing en goed ondernemerschap meer gestimuleerd kunnen worden;
2. De meeste besturen zijn tevreden over de taakuitvoering door het beheer en met name het beheer bij de buurt- en speeltuinaccommodaties is sterk verbeterd. Een aantal besturen heeft kritiek op WerkPro en die richt zich op de gebrekkige ziektevervangingsprocedure, de prijs-kwaliteitverhouding en de communicatie. (Hierbij merken wij op dat de trage offerte-procedure en de ziektevervangingsprocedure ook deels het gevolg is van de subsidieprocedure en de afspraken tussen Werkpro en de gemeente). De meeste buurtcentra willen graag meer keuzevrijheid bij de inkoop van beheer.
3. Een aantal besturen heeft behoefte aan meer inhoudelijke advisering bij de activiteitenprogrammering. Ook WerkPro geeft aan dat het beheer niet alleen een facilitaire maar ook een programmatische taak zou moeten hebben. Zij vindt dat het beheer meer gericht zou moeten zijn op de behoefte van de wijk; het huidige beheer heeft hiervoor echter niet in alle gevallen voldoende kwaliteiten. Ook de kwaliteit van het additionele personeel blijft een belangrijk aandachtspunt.
4. Het grootste knelpunt ligt in de afstemming tussen vraag en aanbod/de ontmoetingsfunctie. Het merendeel van de besturen is tevreden met hun aanbod en met het bereik, maar ongeveer de helft van de besturen vindt hun bezoekers geen goede afspiegeling van de buurt. Veel besturen vinden het lastig om nieuwe groepen te bereiken en aan te trekken. Zo blijken allochtonen, kwetsbare buurtbewoners en ook de meer draagkrachtige bewoners vaak ondervertegenwoordigd. Wel is het zo dat, in vergelijking met de tussenevaluatie uit 2009, het bereik van mensen met een lichamelijke beperking iets is toegenomen. Sommige accommodaties bereiken vooral specifieke (leeftijdsgroepen). Uit de gesprekken komt naar voren dat een aantal accommodaties een besloten indruk maakt en daardoor een hoge drempel heeft voor nieuwe bezoekers. Niet alle besturen zijn even actief in het vergroten van het bereik. Andere accommodaties slagen er wel in om een brede bezoekersgroep aan te trekken. Met name grotere accommodaties met professioneel beheer en een combinatie van functies zijn vaker open en hebben een breed bereik. Meerdere betrokkenen pleiten daarom voor grotere, centraal gelegen accommodaties met een vrije inloop.
5. Een belangrijke succesfactor voor een activiteitenprogramma dat aansluit bij de behoefte van de wijk, is de samenwerking met andere partijen en professionals. We constateren echter dat dit in meerdere wijken moeizaam verloopt. Besturen noemen hierbij een aantal praktische belemmeringen, zoals het tijdstip van overleg (vaak overdag) en de hoeveelheid overleggen, maar wijzen daarnaast op de cultuurverschillen tussen vrijwilligers en beroepskrachten. Ook beroepskrachten zien de cultuurverschillen als een belangrijke belemmering voor samenwerking. De inzet van buurtwerkers heeft op een aantal plekken tot verbetering geleid, maar dit is nog niet overal het geval. Bovendien zijn buurtwerkers niet in alle wijken actief en richten ze zich niet alleen op de gesubsidieerde accommodaties. De koepelorganisaties BBOG en Speeltuincentrale vinden dat ondersteuning nodig is om de betrokkenheid van accommodaties bij de samenwerking in de wijk te versterken. Verder wordt gepleit voor een sterkere regierol van de gemeente op de samenwerking. Met name in de

wijken waar de samenwerking minder goed verloopt, is behoefte aan iemand die boven de partijen staat en samenwerkingsprocessen stimuleert.

Resultaten evaluatie 2012: knelpunten beheer

In het beheer van de accommodaties (vooral de buurtcentra) wordt nog steeds een aantal problemen geconstateerd. De klachten hebben betrekking op:

- de uitvoering door gesubsidieerde arbeid. De helft van de beheerpool bestaat uit mensen op een gesubsidieerde arbeidsplek. Deze mensen hebben weinig scholing en veel begeleiding nodig. Het ziekteverzuim is hoog.
- de kwaliteit en uren zakelijke leiding. De meeste accommodaties hebben slechts een paar uur zakelijke leiding per week en dit wordt vooral besteed aan begeleiding personeel, boekhouding, roosterplanning. De inhoudelijke advisering m.b.t. programmering komt niet aan de orde en bovendien zijn de huidige zakelijke leiders van WerkPro daar ook niet op toegerust (in tegenstelling tot de zakelijk leiders van het Dok, Vinkhuys, MFC de Wijert). De besturen hebben echter wel behoefte aan deze inhoudelijke advisering.
- de aparte beheerpool voor de speeltuinen functioneert over het algemeen naar tevredenheid. Speeltuinen worden beheerd door een conciërge (14 uur) en een assistent-beheerder (M-baan 16 uur). In een aantal speeltuinen waar kinderactiviteiten plaatsvinden, is de kwaliteit van het huidige beheer echter onvoldoende om met (doelgroep)kinderen om te kunnen gaan. In die speeltuinen zou tijdens kinderactiviteiten een beter gekwalificeerde beheerder aanwezig moeten zijn (bijv. roulerend over meerdere speeltuinen);
- Een ander knelpunt betreft de regie bij ziekteverzuim. Bij ziekte heeft WerkPro geen mandaat om te schuiven met beheer van de ene naar de andere accommodatie; de besturen houden vast aan hun eigen personeel. In de pool voor de speeltuinen werkt dit veel beter;
- Besturen hebben het gevoel te weinig zeggenschap te hebben over de aanstelling en inzet van beheer. WerkPro is de organisatie die beslist over wie waar wordt ingezet en is de formele werkgever. Dit leidt in sommige situaties ook tot loyaliteitsconflicten bij de beheerders zelf. Veel besturen vinden dat het contact met WerkPro niet optimaal verloopt.

Uitkomsten Stadspanel

Bij de evaluatie van het accommodatiebeleid vinden we het ook belangrijk om te weten wat de niet-bezoekers vinden van de buurtaccommodaties en wat voor hen de redenen zijn om er geen gebruik van te maken. We hebben daarom Bureau Onderzoek opdracht gegeven om de mening te peilen van het Stadspanel. Dit is een grote groep Stadgers die bereid is om mee te werken aan internetonderzoek van Bureau Onderzoek. Het stadspanel telt momenteel 7.500 leden en aan dit onderzoek naar buurtaccommodaties hebben 2.334 mensen meegedaan. Van deze groep bezoekt 68% geen buurtaccommodatie. Deze respondenten hebben relatief vaak een HBO- of WO-diploma en rekenen zichzelf tot de middeninkomens. De meest genoemde redenen om geen buurtaccommodatie te bezoeken zijn dat zij voldoende activiteiten elders hebben of geen behoefte hebben aan een buurtcentrum. Er zijn weinig tot geen klachten over de locatie, de sfeer, het onderhoud, etc. Dit kan overigens vooral te maken hebben met het feit dat de niet-bezoekers op deze aspecten onvoldoende zicht hebben. Daarnaast zegt ongeveer 16% dat ze geen buurtaccommodatie bezoekt omdat men niet weet welke activiteiten er plaatsvinden en 14% kent geen buurtaccommodatie in de de buurt. Deze laatste percentages geven aan dat het bereik van buurtaccommodaties kan worden vergroot door het organiseren van meer bekendheid van het gebouw en het activiteitenprogramma.

Op de vraag wat er kan worden verbeterd aan de buurtcentra scoort vooral “activiteiten beter bekend maken”, “een ander soort activiteiten voor volwassenen” en “meer activiteiten voor volwassenen”. Volgens de respondenten is er vooral behoefte aan cursussen en workshops “om iets te leren”.

We hebben ook gevraagd of men bereid is om vrijwilligerswerk te doen in een buurtaccommodatie en daarop antwoordt 10% (zowel bezoekers als niet-bezoekers) positief.

SPECIFICATIE GEBOUWKOSTEN EN - SUBSIDIES

naam	Opervlakte m ²	CAT. I A betaling van feitelijke kosten aan instelling als die kale huur- of hypotheeklasten heeft	CAT. I B centraal gemeentelijk budget als investeringsruimte	CAT. I C centraal gemeentelijk budget om groot onderhoud te betalen	CAT. I D centraal gemeentelijk budget voor zakelijke lasten, m.n. ozb, verzekeringen, heffingen	CAT. II jaarlijkse betaling aan instelling voor exploitatie	CAT. III jaarlijkse betaling aan instelling (€ 2870 per instelling)	CAT. IV jaarlijkse betaling aan VSCG voor inrichting en onderhoud speeltoestellen en terrein	TOTAAL NIEUW Totaalbedrag op basis van nieuwe nota
			€ 8,00	€ 12,00	€ 5,00	€ 45,37	€ 2.870,00	€ 15,90	
Centrum Wijken									
Buurtcentrum Oranjewijk	495	30.000	3.960			22.458	2.870		59.288
BSV van Ostade	140		1.120	1.680	700	6.352	2.870	2.226	14.948
Buurtcentrum Poortershoes	931		7.448	11.172	4.655	42.239	2.870		68.384
Buurtcentrum Stadspark	736		5.888	8.832	3.680	33.392	2.870		54.662
Vinkhuizen/De Held									
Buurtcentrum De Wende	622		4.976	7.464	3.110	28.220	2.870		46.640
Vinkhuys (MFC)	971	17.510	7.768	11.652	4.855	44.054	2.870		88.709
BSV Vinkhuizen Zuid	272		2.176	3.264	1.360	12.341	2.870	4.325	26.335
Paddepoel/Selwerd/Tuinwijk									
Jeugdcentrum Tuinwijk	331		2.648	3.972	1.655	15.017	2.870		26.162
BSV Paddepoel	398		3.184	4.776	1.990	18.057	2.870	6.328	37.205
Sonde 2000	1.091	140.000	8.728	13.092	5.455	49.499	2.870		219.644
Accommodatie Selwerd	280		2.240	3.360	1.400	12.704	2.870		22.574
Hoogkerk/Gravenburg									
Dorpshuis Hoogkerk (incl. jeugd)	1.015	15.000	8.120	12.180	5.075	46.051	2.870		89.296
De Strinke	341		2.728	4.092	1.705	15.471			23.996
BSV Voor Hoogkerks Jeugd	222		1.776			10.072	2.870	3.530	18.248
Indische Buurt/Korreweg/Hoogte									
Nieuwe Floreshuis	901	90.000	7.208			40.878	2.870		140.956
BSV De Hoogte	600	28.000	4.800			27.222	2.870	5.104	67.996
BSV De Indische Buurt (DIB)	70	8.000	560			3.176	2.870	5.565	20.171
Oosterpark									
BSV Ons Belang	384		3.072	4.608	1.920	17.422	2.870	6.106	35.998
SV Oosterpark	100	20.000	800	1.200	500	4.537	2.870	1.590	31.497
Jongeren centrum Oosterparkwijk (JOP)	340		2.720	4.080	1.700	15.426	2.870		26.796
Wijert/Corpus/Helpman									
Nieuwe buurtcentrum Corpus den Hoorn	595		4.760	7.140	2.975	26.995	2.870	7.155	51.895
MFC De Wijert	902	83.154	7.216			40.924	2.870	5.406	139.570
BSV Helpman-oost	370	39.500	2.960			16.787	2.870	5.883	68.000

Lewenborg/R'brug/O'brug/MEER								
Wijkcentrum De Schakel	400		3.200	4.800	2.000	18.148	2.870	31.018
Wijkcentrum Het Dok (MFC)	1.994		15.952	23.928	9.970	162.468	2.870	215.188
SV Ruischerbrug	341	2.984	2.728	4.092	1.705	15.471	2.870	35.272
MFC Engelbert	600	31.765	4.800	7.200	3.000	13.611	2.870	63.246
BSV Door Eendracht Sterk (DES)	150		1.200	1.800	750	6.806	2.870	15.811
Beijum/De Hunze								
Buurtcentrum Heerdenhoes	405		3.240	4.860	2.025	18.375		28.500
Buurtcentrum Kleihorn	439		3.512	5.268	2.195	19.917	2.870	33.762
Buurtcentrum Hunzeborgh	285	2.500				12.930	2.870	18.300
Noorderhoogebrug	0					4.000		4.000
Trefpunt	1.125	17.000	9.000	13.500	5.625	51.041	2.870	99.036
Extra subsidie								
Speeltuinonderhoud							20.000	20.000
Beeindiging subsidies								
BSV Fokkerstraat en omgeving (FEO)	0							
De Borg	0							
Accommodatie Selwerd (taakstellend)	0							
Beijumkorf	0							
Kosten na beëindiging								
BSV Fokkerstraat en omgeving (FEO)	280			3.360	1.400		4.452	9.212
BSV Kreukelhof	205						3.260	3.260
BSV Selwerd	283			3.396	1.415		4.500	9.311
BSV Oosterpoort	410						6.519	6.519
	17.846	525.413	140.488	174.768	72.820	872.062	86.100	1.971.406
Extra maatregelen:								
Onderhoud speeltuinen								40.000
Incidentele stimuleringsubsidie								20.000
Ontmoetingsruimte Oosterpark								30.000
TOTAAL LASTEN								
								2.061.406
BESCHIKBAAR BUDGET 2013	400.000	135.000	194.000	100.000	882.000	96.000	103.000	1.910.000
Wijziging Budget Ouderenbeleid					48.000			48.000
AWBZ pakketmaatregel /MFC De Wijert					20.000			20.000
BESCHIKBAAR BUDGET NIEUW	400.000	135.000	194.000	100.000	950.000	96.000	103.000	1.978.000

tekort	83.406
overschot beheer	-82.600
	806

SPECIFICATIE BEHEERKOSTEN EN -SUBSIDIES

naam	beheerbudget oude nota	nieuw beheerbudget op basis m2.	correctie overhead beheerpool	Wijziging in buurtkamers	nieuw basisbudget per accommodatie(ex.zakelijke leiding)	8 uur Programmatische ondersteuning per gebied	Beheerbudget per gebied	uren zakelijke leiding acc.> 900 m2.
Centrum Wijken								
Buurtcentrum Oranjewijk	67.500	70.000			70.000			
BSV van Ostade	26.800	25.000		-15.000	10.000			
Buurtcentrum Poortershoes	119.000	110.000			110.000			10.000
Buurtcentrum Stadspark	105.000	90.000			90.000			
					280.000	17.600	297.600	
Vinkhuizen								
Buurtcentrum De Wende	90.000	70.000			70.000			
Vinkhuys (MFC)	109.600	110.000	-20.000		90.000			20.000
BSV Vinkhuizen Zuid	26.800	25.000			25.000			
					185.000	17.600	202.600	
Paddepoel/Selwerd/Tuinwijk								
Buurtcentrum Tuinwijk	40.000	25.000		-15.000	10.000			
BSV Paddepoel	26.800	25.000			25.000			
Sonde 2000	134.500	110.000			110.000			20.000
Accommodatie Selwerd	26.800	25.000			25.000			
					170.000	17.600	187.600	
Hoogkerk/ Gravenburg/De Held								
Dorpshuis Hoogkerk(incl.jeugd)	159.500	135.000			135.000			20.000
De Strinke	12.500	12.500		-2.500	10.000			
BSV Voor Hoogkerks Jeugd	26.800	25.000		-15.000	10.000			
					155.000	17.600	172.600	
Indische Buurt/Korrewegwijk/Hoogte								
Nieuwe Floreshuis	87.500	110.000			110.000			20.000
BSV De Hoogte/De Borg	73.000	70.000			70.000			
BSV De Indische Buurt (DIB)	6.000	6.000		4.000	10.000			
					190.000	17.600	207.600	
Oosterpark								
BSV Ons Belang	26.800	25.000		-15.000	10.000			
SV Oosterpark	26.800	25.000		-15.000	10.000			
Jongerencentrum Oosterparkwijk (JOP)	67.500	40.000			40.000			
BSV FEO	26.800	0						
					60.000	17.600	77.600	
Wijert/Corpus/Helpman								
buurtcentrum Corpus/BSV Corpus	67.500	70.000			70.000			
MFC De Wijert	109.600	110.000	-20.000		90.000			20.000
BSV Helpman-Oost	26.800	25.000			25.000			
					185.000	17.600	202.600	
Lewenborg/R'brug/O'brug/MEER								
Wijkcentrum De Schakel	6.000	6.000			6.000			
Wijkcentrum Het Dok (MFC)	176.800	160.000	-25.000		135.000			30.000

SV Ruischerbrug	26.800	25.000		-15.000	10.000			
MFC Engelbert	69.500	70.000	-5.000		65.000			
BSV Door Eendracht Sterk (DES)	26.800	25.000		-15.000	10.000			
					226.000	17.600	243.600	
Beijum/De Hunze								
Buurtcentrum Heerdenhoes	70.000	70.000			70.000			
Buurtcentrum Kleihorn	70.000	70.000			70.000			
Buurtcentrum Beyumkorf	60.000	0						
Buurtcentrum Hunzeborgh	5.000	10.000			10.000			
Noorderhoogebrug	0							
Trefpunt (+)	101.200	110.000			110.000			10.000
					260.000	17.600	277.600	
	2.102.000	1.884.500	-70.000	-103.500	1.711.000	158.400	1.869.400	150.000
TOTAAL BEHEERKOSTEN								2.019.400
BESCHIKBAAR BUDGET								2.102.000

Overschot	82.600
------------------	---------------

Wijktafels over wijk- en buurtgebouwen in Groningen

rapportage
november 2012
Jan Dirk de Boer

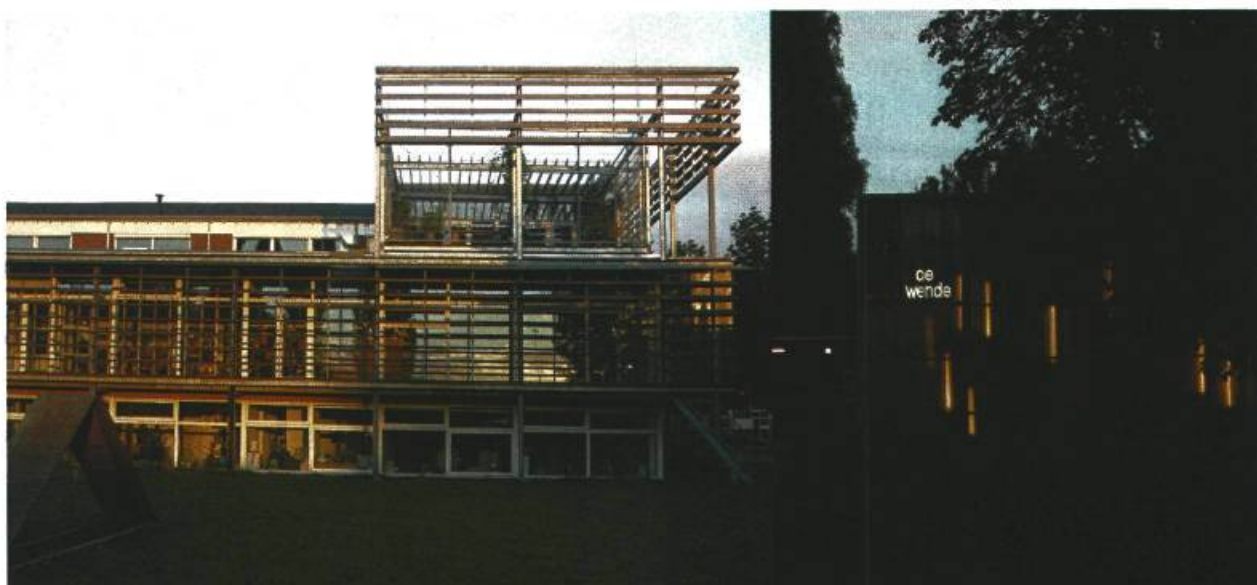

Inhoudsopgave

Samenvatting.....	3
1. Inleiding	5
Achtergrond.....	5
Aanpak en uitvoering.....	5
Tafel met beroepskrachten	6
De wijktafels	6
Leeswijzer.....	7
2. Centrum-West.....	9
3. Centrum-Zuid.....	12
4. Oosterpark	15
5. Korrewegwijk, Indische buurt en De Hoogte.....	19
6. De Wijert, Corpus den Hoorn, Coendersborg en Helpman.....	23
7. Paddepoel, Selwerd, Tuinwijk.....	27
8. Vinkhuizen.....	31
9. Hoogkerk.....	35
10. Beijum/De Hunze.....	38
11. Lewenborg.....	42
12. De dorpen.....	46
13. Wijkgebouwen, behoefte en aanbod	50
De Deelnemers	50
Huidig gebruik.....	50
Verschillende behoeften en vraag.....	51
Dichtbij	51
Jongeren.....	52
Sportzalen.....	52
Breed of smal?.....	53
Professioneel of zelfbeheer?.....	53
Communicatie en organisatie.....	54
Marktgericht	55
Wat is het goede gebouw?	55
Locaties en kansen	56
Tenslotte, bezuinigingen.....	56
14. Trends en aanbevelingen.....	57
Ontwikkeling in wijken	57
Trends	57
Vraag en aanbod.....	58
Behoefte aan zes typen accommodaties	59
Lijst van afkortingen.....	62

Colofon

Dit rapport is de weerslag van gesprekken met gebruikers van wijkaccommodaties in alle wijken van de Stad Groningen. De wijktafelgesprekken zijn in opdracht van de Dienst OCSW van de gemeente Groningen uitgevoerd. De wijktafelgesprekken vonden plaats in oktober 2012 en zijn geleid door Eric Schellekens of Jan Dirk de Boer. Gesprekken met beroepskrachten, voorafgaand aan de wijktafels, zijn door hen beiden gevoerd. Van alle wijktafels en gesprekken is een verslag gemaakt door 'Mooi Werk'. Jan Dirk de Boer is verantwoordelijk voor redactie en conclusies van dit rapport. De foto's zijn van Eric Schellekens en Jan Dirk de Boer.

Samenvatting

De gemeente Groningen werkt aan nieuw beleid voor wijkaccommodaties die zij subsidieert. Daarom wil ze graag meer inzicht in de kwalitatieve behoefte, de geschiktheid van de bestaande wijkgebouwen en in alternatieve mogelijkheden voor ontmoeting en activiteiten. Het nieuwe beleid wordt gemaakt mede in het licht van de veranderde Wmo-opgave voor de gemeente.

In opdracht van de dienst OCSW hebben we in de maanden september en oktober van 2012 gesproken met ruim 120 betrokken bewoners. In elf wijken en stadsdelen organiseerden we zogenaamde wijktafels, open gesprekken waaraan is deel genomen door actieve bewoners, gebruikers, niet-gebruikers en bestuursleden van wijkaccommodaties en een aantal beroepskrachten in het veld. Voorafgaand aan de wijktafels raadpleegden we ook nog enkele tientallen beroepsmensen, waaronder de jongerenwerkers.

Aan de deelnemers hebben we een aantal vragen voorgelegd over de behoefte-ontwikkeling, de voorkeur voor brede of smalle wijkcentra, over beheer door vrijwilligers en bewoners of beroepsmensen, en over de geschiktheid van bestaande gebouwen in de wijk.

Uit deze raadpleging ontstaat het volgende beeld.

Behoeften op het gebied van ontmoeting en activiteiten buitenshuis differentiëren en zijn in beweging. Het zijn met name mensen met een laag inkomen die een wijkgebouw nodig hebben, aangenomen dat de activiteiten betaalbaar zijn. Dat veel bewoners wijkgebouwen niet bezoeken, hoeft niet erg te zijn. Mobiele mensen met contacten zoeken overal elders hun activiteiten. Sommige beter opgeleide inwoners uiten een behoefte aan een makkelijk toegankelijke ontmoetingsplek. Een accent op achterstand en hulp schrikt af. Die behoefte vraagt om een breed, open wijkcentrum. Een plek waar je om andere redenen, sport van de kinderen, een winkel of de bieb, ook naar toe gaat.

Drie groepen zijn aangewezen op de nabijheid van een ontmoetingsplek: kinderen, ouderen en gehandicapten die zich niet makkelijk kunnen verplaatsen. Mensen die minder mobiel zijn en sociaal of fysiek kwetsbaar, zullen binnenkort niet meer in een verzorgingshuis terecht kunnen. Zij hebben behoefte aan ontmoetingsplekken en sociaal contact nog dicht in de eigen buurt dan nu. Het wegvallen van de vervoersvergoeding noopt veel ouderen en gehandicapten ook om activiteiten dicht in de buurt te zoeken.

Jongeren en met name de groep van 12- tot 16- jarigen hebben behoefte aan een eigen ontmoetingsplek, met eigen toegang en sfeer. Iets oudere jongeren zijn mobiel en communiceren mobiel. Ze reizen bijvoorbeeld op hun scooters door de stad naar 'vrije' voetbalzaaltjes. Een programma als de Sporthopper speelt daar op in.

De grotere wijkcentra en MFC's hebben een vrij breed bereik en worden gewaardeerd. Ze worden bezocht door uiteenlopende groepen uit de wijk. Dat komt vooral omdat er verschillende activiteiten plaatsvinden en instellingen te vinden zijn. Desalniettemin zijn er heel veel stadgers die nooit in 'hun' wijkgebouw komen en sommigen alleen om te stemmen.

De kleinere, traditionele wijkgebouwen missen de vanzelfsprekende aanloop en zijn minder breed in hun bereik. Dat bereik loopt overigens wel behoorlijk uiteen van erg gesloten tot gebouwen waar ook nieuwe mensen en activiteiten terecht kunnen. Daarnaast speelt een aantal niet-gesubsidieerde gebouwen een belangrijke rol als ontmoetingsplaats.

In de sportzalen komen incidentele activiteiten moeilijk aan de bak. Dat heeft te maken met de voorrang voor vaste gebruikers en het systeem van centrale roostering. Er is voorgesteld dat systeem aan te passen.

Er is veel te zeggen voor voor een breed wijkcentrum, onder een aantal voorwaarden.

Het moet vooral open, uitnodigend en gastvrij zijn. Jongeren en kinderen hebben een eigen ingang of plek nodig.

In het verlengde daarvan bestaat een voorkeur voor professioneel beheer. Een goed geleid, open en breed buurtgebouw kan niet alleen op inzet van vrijwilligers draaien. Tegelijkertijd moet er juist wel veel ruimte voor eigen initiatief van bewoners zijn die het gebouw willen gebruiken. Hier en daar is gepleit voor gezamenlijk bestuur en beheer van meerdere accommodaties.

Er lijkt een groeiende behoefte aan ontmoeting aan een 'eettafel', veel accommodaties hebben of willen dan ook graag een keuken waar gekookt kan worden.

Een moderne wijkaccommodatie moet niet alleen open staan, maar vooral ook inspelen op nieuwe vragen, actief initiatieven opzoeken en benaderen. En aan goede PR doen over haar mogelijkheden en programma-aanbod, communiceren met nieuwe media. Ondernemend en commercieel handelen hoort daarbij, zoals een aantal accommodaties laat zien, onder de voorwaarde dat wijkgebonden en niet-koopkrachtige vragen altijd voor gaan.

Als gevolg van ontstaanswijze en traditie staan de meeste accommodaties in de oorspronkelijke arbeiderswijken van de stad, gebouwd in de vorige eeuw ('20 tot '80). In de 'betere' wijken en in de nieuwste wijken van de stad staan ze niet.

In een aantal wijken, waar gebouwen of locaties vrijkomen, zijn kansen gesignaleerd om door nieuwbouw of renovatie een breder wijkcentrum te realiseren.

Daarnaast zijn er veel kansen voor kleinere ontmoetingsruimtes, zoals buurtkamers, in bestaande andere gebouwen: verzorgingshuizen, seniorenwoongebouwen, kerken en dergelijke.

Samengevat zijn uit de wijktafels de volgende trends gesignaleerd die richting kunnen geven aan de vorm, inrichting, spreiding en programma's van wijkaccommodaties:

- ▲ De Wmo-opgave. De inrichting van de verzorgingsstaat en de daarbij horende arrangementen van zorg- en hulpverlening kantelen. Het primaat gaat naar eigen verantwoordelijkheid, mantelzorg en eigen sociale omgeving.
- ▲ De vergrijzing. Het aandeel ouderen neemt toe, weliswaar in de ene wijk meer dan de andere. En ouderen gaan andere vragen ontwikkelen als het gaat om sociaal contact, zorg en ondersteuning.
- ▲ De nieuwe sociale media. Die maken het mogelijk niet ergens heen te hoeven om te weten wat er aan de hand is, en snel daar te zijn waar iets aan de hand is. Het maakt je ruimtelijke actieradius groter.
- ▲ Het nieuwe werken. Meer flexibele, kortdurende en onzekere arbeidsrelaties, de koppeling van werk en locatie wordt anders, werken aan huis en (voor bepaalde groepen en beroepen) werken waar je bent.

Tegen die achtergrond komen we tenslotte op zes typen vragen uit, die het aanbod kunnen sturen van de oude en nieuwe accommodaties:

1. Het brede wijkcentrum voor iedereen met meer functies
2. De 'cappuccino-werkplaats' voor de jonge hippe nieuwe werker
3. Het 'talenthuis' waar productie en consumptie weer samengaan
4. De 'buurtkamers': ontmoeten dichtbij huis voor niet mobiele bewoners
5. De traditionele buurt- en speeltuinverenigingen, zolang ze een functie hebben
6. 'Jongeren cultuurcentra', met elk een thema verdeeld over de stad.

1. Inleiding

Achtergrond

De gemeente Groningen subsidieert in het kader van het accommodatiebeleid 32 accommodaties (buurtcentra en buurt- en speeltuinverenigingen). Naar aanleiding van de evaluatie van het huidige accommodatiebeleid, de invoering van de Wmo en de recente AWBZ-ontwikkelingen ziet de gemeente zich gesteld voor een aantal ingewikkelde keuzes met betrekking tot het toekomstige accommodatiebeleid.

De beleidsvragen hebben betrekking op het aantal gesubsidieerde accommodaties, het beheer, de aansluiting tussen vraag en aanbod, de verbinding met andere accommodaties, enz. De accommodaties worden gesubsidieerd ten behoeve van ontmoeting en participatie, maar naast deze activiteiten wil de gemeente kijken naar mogelijke combinaties met andere Wmo-functies (informatie, advies, ondersteuning).

Dit vraagt om accommodaties die zowel fysiek als sociaal toegankelijk zijn (voor mensen met en zonder beperking) en bovendien voldoende ruimte bieden voor de gewenste activiteiten. Niet in alle wijken is echter hetzelfde nodig, dit is afhankelijk van de behoefte en de problematiek. Bovendien bieden ook andere, niet-gesubsidieerde accommodaties ruimte aan voor ontmoeting, participatie en andere Wmo-functies.

Het college van B en W heeft besloten om bij het formuleren van nieuw beleid de wijk te raadplegen. Het college wil graag vanuit de wijk zelf horen waar behoefte aan is, welke accommodaties men hiervoor geschikt vindt en of er andere mogelijkheden zijn om de doelen te bereiken. Met tal van partijen is reeds gesproken in het kader van de evaluatie van het accommodatiebeleid. Ook is met het Stadspanelonderzoek in 2011 de mening van (2.300) bewoners gepeild, maar voor het maatwerk per wijk is aanvullend onderzoek nodig. Daarbij moet ook nadrukkelijk gekeken worden naar de rol van andere, niet-gesubsidieerde accommodaties en zal rekening gehouden moeten worden met financiële beperkingen.

De meningen en adviezen die tijdens dit traject van meningspeiling worden gegeven, zal het de gemeente vervolgens betrekken bij de vormgeving van het nieuwe accommodatiebeleid.

Drie vragen dienen te worden beantwoord door de raadpleging:

1. Wat is de behoefte aan accommodaties?
2. In hoeverre zijn de accommodaties geschikt voor ontmoeting en activiteiten?
3. Wat zijn andere mogelijkheden in de wijk voor ontmoeting en activiteiten?

Parallel aan het traject met wijktafels is deels dezelfde vraagstelling opgenomen in de tweejaarlijkse Enquête leefbaarheid en veiligheid.

Aanpak en uitvoering

Besloten is om door de hele stad een aantal actieve wijkbewoners en beroepskrachten die met accommodaties van doen hebben, uit te nodigen om hun visie te geven op deze vragen in de vorm van wijktafels. Dit rapport is de weerslag van die wijktafels. Een wijktafel is een eenmalige bijeenkomst waar de deelnemers vanuit hun ervaringsdeskundigheid en hun eigen visie met elkaar in gesprek gaan. De gespreksleider structureert het gesprek, is inhoudelijk voorbereid, maar geeft geen inhoudelijke richting aan het gesprek.

In de grotere wijken is een wijktafel gehouden, in kleinere buurten en dorpen is dit gezamenlijk gedaan volgens de gemeentelijke wijkindeling. Er zijn op deze manier 11 wijktafels gehouden. In totaal hebben 121 personen deelgenomen, gemiddeld 11 per wijktafel. De deelnemers waren bestuursleden van de gesubsidieerde accommodaties, leden van wijkraden en andere bewonersorganisaties, werkgroepleden die gebruik maken van wijkgebouwen, leden van stedelijke ouderenbonden en leden van de gehandicaptenraad, die in de betreffende wijk wonen, een paar beroepskrachten, een enkele beheerder, enkele ondernemers, vrijwilligers en andere bewoners, al dan niet bezoekers van wijkgebouwen.

Tafel met beroepskrachten

Voorafgaand aan de 11 wijktafels hebben we gesproken met beroepskrachten in dezelfde wijken in evenzoveel gespreksrondes: met stadsdeelcoördinatoren, medewerkers wijkzaken, projectleiders van NLA-wijkteams, buurtwerkers, opbouwwerkers, maatschappelijk werkers, ketenondersteuners, locatiemanagers van Vensterscholen, een kinderwerker, een wijkverpleegkundige, iemand van Biblionet en teamleiders in de ambulante psychiatrie.

In een aparte sessie hebben we gesproken met zeven jongerenwerkers uit de stad. De resultaten van al deze gesprekken zijn verwerkt in de rapportage, soms expliciet, als de waarneming of visie van de beroepskrachten verschilde van die van de wijktafels.

De wijktafels

De deelnemers is gevraagd om hun relatie met de wijk en de accommodaties te beschrijven.

Een aantal uitgangspunten voor beleid van de gemeente is de wijktafels voorgelegd:

- ▲ Meer stimuleren ontmoeting en participatie
- ▲ Openheid voor diverse groepen vergroten
- ▲ Accommodaties dragen bij aan Wmo- en AWBZ-ontwikkelingen
- ▲ Combinaties zoeken van sociale-, culturele- en zorgfuncties
- ▲ Maatwerk per wijk
- ▲ Zeggenschap wijk vergroten

Vervolgens is gesproken over het huidige gebruik en de -verwachte- ontwikkeling in behoefte. In de meeste wijken gebeurde dit aan de hand van een lijst met mogelijke functies en activiteiten, met de vraag wat men daarvan de belangrijkste vond. Ook is gekeken naar vragen of groepen waaraan bestaande gebouwen niet tegemoet komen.

Mogelijke activiteiten:

- ▲ *Cursus*
- ▲ *Sport*
- ▲ *Vereniging, club*
- ▲ *Spelen (kinderen) buiten*
- ▲ *Idem, binnen*
- ▲ *Familie- of vriendenfeest*
- ▲ *Medische zorg*
- ▲ *Advies over maatschappelijke, sociale, juridische vragen*
- ▲ *Werk (vrijwillig)*
- ▲ *Ontmoeten van andere wijkbewoners*

De wijktafels hebben zich gebogen over de gewenste kenmerken van een gebouw; een programma van eisen.

Mogelijk programma van eisen:

- △ Goed onderhoud en schoon
- △ Afstand (van je huis)
- △ Toegankelijkheid (drempels e.d.)
- △ De sfeer en uitstraling
- △ Je thuis kunnen voelen
- △ Vriendelijkheid/gastvrijheid beheerder
- △ Openingstijden/tijden van activiteiten
- △ Informatie over activiteiten
- △ Informatie, advies, dienstverlening (overig)
- △ Betaalbare activiteiten
- △ Betrokken zijn bij het (zelf)beheer en de buurt

Aan alle wijktafels zijn twee keuzevragen voorgelegd, namelijk:

1. Smal of breed?

Wat is beter, een klein en overzichtelijk gebouw met vaste activiteiten voor bezoekers uit de buurt of een groter en breder wijkgebouw met (veel) meer activiteiten, voor meerdere groepen uit de wijkbevolking naast elkaar, en daarnaast ook advies en hulpverlening?

Op voorstel van een deelnemer in Centrum-Zuid is dit dilemma samengevat als: 'smal of breed'. Om de essentie aan te geven: het gaat om de combinatie van functies, meer dan om de omvang.

2. Professioneel beheer of vrijwilligers beheer?

Wat werkt beter: dagelijks beheer aan beroepsmensen uitbesteden of meer in eigen hand houden en in eigen beheer uitvoeren door gebruikers en eventueel zelfbeheer?

De deelnemers in de meeste wijken spraken in eerste instantie vooral beschrijvend over de bestaande toestand: "Zo doen we dat hier" en van daaruit over wat er mist. Dat blijkt daar waar aan de wijktafels vooral bestuursleden, bezoekers en actieve vrijwilligers uit wijkgebouwen meededen. Aan wijktafels met een gevarieerder samenstelling kwam het eerder tot een discussie over verbeteringen, nieuwe ideeën, plannen en vooruitzichten. Van elke wijktafel is een verslag gemaakt en dit is aan alle deelnemers gestuurd. Een paar deelnemers hebben daarop gereageerd. Die reacties zijn verwerkt in de rapportage, voor zover daar aanleiding toe was. Dat is ook gedaan met de verslagen van de tafels met beroepskrachten.

Leeswijzer

In de volgende 11 hoofdstukjes zijn per wijk de resultaten van wijktafels en gesprekken met beroepskrachten weergegeven. Elk van die hoofdstukken heeft de volgende opbouw:

- △ Profiel van de wijk, de feitelijke gegevens over de wijk ontleend aan gemeentedata
- △ Plekken voor ontmoeting en activiteiten, een overzicht van wijkaccommodaties ¹
- △ De samenstelling van de wijktafel, de deelnemers
- △ Wat is de behoefte, de visie van deelnemers op de behoefte in hun wijk
- △ Breed of smal, meningen van deelnemers over 'brede of smalle' buurtcentra

¹ Bij elk hoofdstuk is een lijstje opgenomen met accommodaties, de gesubsidieerde zijn gemarkeerd. Accommodaties die subsidie ontvangen van de gemeente, anders dan uit het accommodatiebeleid, zijn gemerkt met een *.

- ▲ Professioneel of zelfbeheer, de visie van deelnemers op de relatie tussen vrijwillig en beroepsmatig beheer
- ▲ Geschikte gebouwen, het oordeel en de meningen over afzonderlijke accommodaties
- ▲ Conclusies, aan het eind van elk hoofdstuk zijn de conclusies voor die wijk samengevat.

De resultaten en conclusies op bovengenoemde items zijn samengevat op stadsniveau in hoofdstuk 13.

In het laatste hoofdstuk 14 worden de resultaten geplaatst in een maatschappelijke trend en enkele aanbevelingen gedaan.

2. Centrum-West

Hortusbuurt, Oranjewijk, Kostverloren en Schilderswijk

Profiel van de wijk

Kostverloren is een klein wijkje met ruim 2.100 inwoners, waarvan veel jongeren. Het aantal uitwonende studenten in Kostverloren en Schilderswijk samen is 2.625 (de meesten hiervan zullen in de Schilderswijk wonen). Gezinnen met kinderen zijn duidelijk ondervertegenwoordigd, maar er is een trend dat het aantal gezinnen met jonge kinderen toeneemt. Voor specifieke voorzieningen is men vooral aangewezen op de nabijgelegen Schildersbuurt en het centrum. Er heerst, vooral onder de oorspronkelijke bewoners, een sterk dorpsgevoel en er is een grote binding met de wijk en met elkaar.²

Schilderswijk en Oranjebuurt zijn welvarende buurten met een hoog gemiddeld inkomen per huishouden.

Het aantal inwoners van de vier wijken samen is circa 17.000.³

Plekken voor ontmoeting en activiteiten

<i>naam</i>	<i>bestemming eigenaar</i>		
Buurtcentrum Oranjewijk	Oranjebuurt	buurtcentrum	Gemeente Groningen/ BEAC?
Buurt- en Speeltuinver. Van Ostade	Kostverloren	buurtcentrum	Gemeente Groningen
Buurtlokaal Op Mars	Schilderswijk	buurtpand	Gemeente Groningen
Nieuwe kerk	Hortusbuurt	kerk	PK Groningen
Columnakerk	Schildersbuurt	kerk	De Geref.Kerk Groningen- vrijgem.
Rembrandtkamer		buurtpand	Nijestee

In Kostverloren beheert de **Stichting Van Ostade** een speeltuin en het buurtgebouw 'Kostverloren Kwartier', dat is opgenomen in basisschool De Petteflet. Daarnaast staat de **BSO Schildersbuurt** met faciliteiten. In de Oranjebuurt staat **buurtcentrum Oranjewijk**. De Schildersbuurt beschikt over **buurtpand Op Mars**.

De wijktafel

Aan de wijktafel zitten twee bestuursleden van buurtcentrum Oranjewijk en Stichting Van Ostade, twee leden van wijkverenigingen Kostverloren/Schildersbuurt en één lid van bewonersorganisatie Hortusbuurt, de directeur van de BSO, tevens NLA-teamlid en bestuursvoorzitter van Stiel, één lid van de stedelijke werkgroep van de Samenwerkende ouderenbonden, één lid van de Centrale Cliëntenraad Lentis, tevens wijkbewoner, en twee leden van het koor 'de Volksstem'. In totaal 10 personen.

Wat is de behoefte?

Bewoners in de leeftijdsgroep van 20 tot 50 jaar bezoeken geen buurtcentra en hebben daar ook geen behoefte aan. "Ik was zelf ook 59 toen ik dit vrijwilligerswerk ging doen".

² Wijkperspectief Kostverloren, 2012

³ Statistisch jaaroverzicht 2012: Oranjewijk/Schildersbuurt incl. Kostverloren 15.000, Hortusbuurt ca. 2.000

De functie 'ontmoeten' is te cliché, zo zegt iemand. Voor een leuke ontmoeting moet er ook iets te doen zijn.

Meestal gaat het om het ontmoeten van gelijkgezinden. Dat past in een dorp, niet in de stad.

Een gebouw moet een open houding uitstralen. Ook als beheerder en bestuur moet je dat doen, een goed programma is niet genoeg. Iemand anders is daarover sceptisch: Mensen zoeken toch altijd hun eigen sfeer, als in een café.

Iemand pleit voor ruimte voor oudere ouderen (75-plussers met teruglopende gezondheid, mobiliteit en sociale contacten) nu verzorgingshuizen gaandeweg sluiten. Die hebben ook begeleiding nodig, een kop koffie serveren is niet genoeg. Ouderen moeten zich er veilig voelen. Anderen vinden een specifieke ouderensoos niet wenselijk.

Er is een vraag naar ruimte voor muziekrepetities en -uitvoeringen. Die vraag is niet wijkgebonden. Er kan aan worden voldaan: binnenkort krijgt het Van Ostadepand professioneel licht en geluid dankzij NLA-subsidie en wordt geschikt voor theatervoorstellingen, koren, muziekrepetities en dergelijke. En het BSO-gebouw heeft een geluidsdichte kelder voor bijvoorbeeld drumcursussen.

De vraag naar ruimte voor familiefeesten is niet groot en er zijn veel andere mogelijkheden. BSO Schildersbuurt en buurtcentrum Oranjewijk beperken die mogelijkheid tot directe relaties.

De wijkraad Kostverloren/Schildersbuurt maakt gebruik van Van Ostade en ze organiseren samen activiteiten.

Breed of smal?

Sommigen vinden een 'Vensterschool' met alles er in wel wenselijk: MJD, buurtorganisaties, maatschappelijk werk, artsen, wijkactiviteiten en informatiepunten graag bij elkaar. Anderen zien dat in deze wijk niet gebeuren, gezien de prioriteiten van de gemeente. En "In een buurthuis voor iedereen komt niemand". Bovendien is een scheiding van school, BSO en buurtcentrum wel prettig. BSO-ruimtes zijn 's avonds beschikbaar. Maar alcohol is er taboe, en dat is voor jongeren weer minder aantrekkelijk. Samenwerken met scholen kan ook zonder dat je in één gebouw zit. Dingen gezamenlijk aanpakken in de wijken en buurt is handig om financiering te vinden. Je kunt ook gebruik maken van elkaars faciliteiten (dat doet buurtcentrum Oranjewijk met de Nassauschool en SKSG).

Speeltuin en (speel)activiteiten voor kinderen hoeven niet perse gekoppeld aan een wijkaccommodatie, dat kan ook aan een andere organisatie. Het gaat er meer om welke functies dichtbij huis moeten zijn. Voor de BSO bijvoorbeeld hoeft dat niet. Voor een speeltuin en een Stip is dit wel handig.

Bekendheid en doorzichtigheid zijn belangrijk: je kunt ook heel veel informatie digitaal aanbieden en uitwisselen. Die trend zal zich nog doorzetten.

Professioneel of zelfbeheer?

In een buurtcentrum is professioneel beheer nodig, voor de zakelijke en inhoudelijke kwesties en voor schoonmaken. Tegen de achtergrond van het gesprek over de Wmo-opgaven moeten die beheerders ook beter opgeleid zijn. Buurtcentrum Oranjewijk is een klein gebouw met, volgens de voorzitter, veel activiteiten. Hij doet zelf mee in het beheer. Maar deze kleine accommodaties hebben groot belang bij een betaalde beheerder/conciërge. Vrijwilligers kunnen best een heel professionele attitude hebben, maar soms zijn ze ineens verdwenen, bijvoorbeeld door opheffing van een buurtvereniging. Dan stort de zaak ineens in elkaar.

Het hangt wel af van de soort activiteit. Sommige besloten groepen kun je een sleutel meegeven, dat is zelfbeheer. Bij openbare ontmoetingsfuncties is professioneel beheer nodig.

Geschikte gebouwen

Lage drempels zijn belangrijk, zowel letterlijk (voor mindervaliden) als figuurlijk (openheid), ook voor nieuwe bewoners.

Buurtcentrum Oranjewijk is een van de kleinste van de stad, goed bezet en in principe open voor allerlei activiteiten. Het is geen Speeltuinvereniging, maar heeft wel een speeltuin en kinderactiviteiten.

Het gebouw van **Van Ostade**, Kostverloren Kwartier, is door de decentrale ligging nauwelijks te vinden, zeker voor 'nieuwe' mensen, en is met de hoge drempels lastig toegankelijk voor mindervaliden.

De Hortusbuurt heeft geen eigen buurtgebouw, maar er zijn wel enkele geschikte accommodaties. De **Nieuwe kerk** in de Hortusbuurt is een mooie locatie, die de nieuwe dominee meer voor wereldlijke activiteiten open wil stellen. De **Ebbingepoort** zou geschikt zijn als ontmoetingsplek voor ouderen.

Het gebouw van **BSO Schildersbuurt** staat 's avonds leeg en is dan beschikbaar voor besloten activiteiten (cursussen e.d.) in eigen beheer.

De **Rembrandtkamer** is een kleinschalige souterrainruimte waar ontmoeting en soos plaatsvinden. De ruimte beschikt over Wifi.

Tot slot

Er is de twijfel geuit of mensen met psychiatrische problemen wel in een 'gewoon' buurthuis terecht kunnen. "Als iemand halfpsychotisch binnen komt lopen, is het personeel daarvoor wel opgeleid?" En kan een buurtcentrum drugsverslaafden aan? Iemand zegt dat gehandicapten in een buurthuis soms op het toilet geholpen moeten worden. "Daar zijn we niet op toegerust".

Conclusies

- ▲ De twee accommodaties Kostverloren Kwartier en buurtcentrum Oranjewijk zijn 'klein maar fijn'.
- ▲ Het gebouw van Van Ostade is alleen moeilijk te vinden. De combinatie met het ernaast gelegen BSO-gebouw biedt meer mogelijkheden in het gebruik.
- ▲ In de welvarende wijken Schilders- en Oranjebuurt vinden bewoners hun eigen weg wel naar accommodaties.
- ▲ In deze wijken moeten we alert zijn op de behoefte van ouderen aan een ontmoetingsplek dichtbij huis en met begeleiding.

ingang BSV Van Ostade/Kostverloren

3. Centrum-Zuid

Laanhuizen, Oosterpoort, Gruno-, Rivieren-, Hereweg- en Zeeheldenbuurt

Profiel van de wijk

De zes buurten van Groningen-Zuid (ook wel Oud-Zuid genoemd) hebben samen 18.000 inwoners.

Oosterpoort is een wijk met veel 19e eeuwse, kleine woningen en circa 11.000 inwoners, waaronder een groot aandeel jongeren en studenten.

De **Grunobuurt** heeft ongeveer 2.300 bewoners. De buurt zal een complete metamorfose ondergaan, door woningbouwcorporatie Nijestee wordt een zeer ambitieus woningbouwprogramma uitgevoerd. Om die reden is er momenteel een fors aandeel bewoners met een tijdelijk huurcontract, hetgeen het sterk groeiend aantal 20- tot 29-jarigen in de wijk verklaart. Het aantal uitwonende studenten in de wijk is (samen met Laanhuizen) ruim 1.000, het aantal 18- tot 24-jarigen bedraagt 300. De bevolkingssamenstelling zal de komende jaren ingrijpend wijzigen.

Voor de **Herewegbuurt** en de **Rivierenbuurt** (beide circa 1.000 inwoners) is een wijkontwikkelingsvisie in voorbereiding.

Plekken voor ontmoeting en activiteiten

<i>naam</i>		<i>bestmning</i>	<i>eigenaar</i>
Poortershoes	Oosterpoort	clubhuis / verenigingsgebouw	Gemeente Groningen
Buurtcentrum Stadspark	Stadspark	buurtcentrum	Gemeente Groningen
Speeltuinvereniging De Oosterpoort	Oosterpoort	buurtcentrum	Stichting Nijestee
Oosterpoort Buurtoverleg	Oosterpoort	buurtpand	Gemeente Groningen
Het Badhuis	Zeeheldenbuurt	buurtpand / verenigingsgebouw	Gemeente Groningen
Talmahuis	Hereweg	woonzorgcomplex	Christelijke Woningstichting Patrimoniu
Scoutinggroep De Zwervers	Stadspark	clubhuis / verenigingsgebouw	Stichting scouting de Zwervers
Stichting Gemeentebouw	Stadspark	kerk	Stichting Gemeentebouw
Vrije Baptistengemeente Groningen	Stadspark	kerk	W.K.L. Vastgoed B.V.
De Oud-Katholieke Kerk van Nederland	Zeeheldenbuurt	kerk	De Oud-Katholieke Kerk van Nederland
De Hersteld Apostolische Zendingkerk	Hereweg	kerk	De Hersteld Apostolische Zendingkerk

De wijktafel

Aan de wijktafel zitten drie bestuursleden van het Poortershoes en buurtcentrum Stadspark, vijf leden van buurtverenigingen of wijkraden, een pastor en voorzitter van de Raad van kerken, een teamcoördinator van NOVO, één lid van de gehandicaptenraad, allen bewoners van de wijken. Alle deelwijken zijn vertegenwoordigd. In totaal 12 personen.

De deelnemers uit de Rivieren- en Herewegbuurt melden na afloop dat het gesprek nauwelijks over hun buurt ging. Aan de wijktafel is voornamelijk gesproken over het Poortershoes en het Stadspark.

Wat is de behoefte?

Zowel het Poortershoes als buurtcentrum Stadspark staan in dynamische wijken met steeds meer bewoners die niet zo snel een buurthuis bezoeken, zoals studenten en de zogenaamde 'nieuwe bewoners' van bijvoorbeeld de Meeuwe en De Linie en Laanhuizen. Eén van de deelnemers zegt: "Ik kom niet aan buurtactiviteiten toe, maar het is wel heel goed dat er buurtcentra zijn".

Een Stip in het Poortershoes zou welkom zijn, daarmee creëer je een aanloopfunctie en trek je meer verschillende mensen aan. Het Poortershoes kent nu geen spontane inloop. Buurtcentrum Stadspark wil meer jongeren bereiken en heeft aansluiting gezocht bij studenten, bijvoorbeeld door samenwerking met een sportcentrum, maar dat is niet gelukt. Nu heeft Stadspark afspraken met het Willem Lodewijk Gymnasium en het Noorderpoortcollege.

De pastor wijst op behoefte aan verstillingsruimte en alleen een praatje. Hij wijst bovendien op de toenemende armoede in de stad en daarom de noodzaak van goede voorzieningen. Lentis zegt die inloopfunctie te willen bieden.

Poortershoes zou wel beschikbaar willen zijn voor besloten feesten. In de Speeltuinenvereniging De Oosterpoort worden regelmatig bingo's, (commerciële) fotocursussen en ook feesten en partijen gehouden via een horeca-exploitatie. Zij vallen kennelijk onder een ander regiem, dat wordt vreemd gevonden.⁴

De Rivieren- en Herewegbuurt missen een ontmoetingsplek. De Herewegbuurt heeft geen accommodatie, men maakt gebruik van panden in omliggende wijken. In de Rivierenbuurt wordt Café de Klikspan nu voor ontmoeting gebruikt, maar er is geen centrum waar bijvoorbeeld een Stip of een buurtagent in kan.

Breed of smal?

Voor grotere accommodaties is net zo veel te zeggen als kleinschalige. Als mensen zich veilig en herkend voelen, doet de omvang er niet toe. Maar anderzijds: meer kleine accommodaties zijn vaker dicht bij huis, dat is een voordeel. Je moet het altijd op de behoefte van de buurt afstemmen. Anderen zien liever een multifunctioneel wijkgebouw. "Hoe meer functies eraan te koppelen zijn, hoe meer aantrekkingskracht. Dan hoeven de bewoners ook niet steeds naar verschillende accommodaties". "Bij beperkte middelen kun je niet om samenwerking heen, gebruik elkaars faciliteiten", stelt iemand anders. Stadspark en Poortershoes hebben één zakelijk leider, daardoor kunnen programma's gemakkelijk op elkaar worden afgestemd, groepen doorverwezen en dergelijke. Er wordt meer in de richting gezocht van samenwerking in plaats van fysieke samenvoeging.

Professioneel of zelfbeheer?

Men pleit voor professioneel beheer, onder aansturing van vrijwillig bestuur. Maar het niveau van professioneel is misschien niet vol te houden. Dan moet je ook denken aan bijvoorbeeld vrijwillige inzet van werklozen, in plaats van ID-banen. Daarbij moet je er op rekenen dat vrijwilligers zich minder lang verbinden, één seizoen bijvoorbeeld. Inzet van studenten is een andere optie. Men probeert dat ook in Stadspark (Mbo-studenten) en Poortershoes. Maar: "Ze komen alleen om studiepunten te verdienen en hebben altijd begeleiding nodig". Het is lastig ze te verplichten.

Het lid van de gehandicaptenraad zegt: "... Mensen komen binnen voor het Wmo-loket, die mensen kun je interesseren voor een vrijwilligersfunctie. Ze vinden een luisterend oor voor praktische problemen als schuldhulpverlening en kijken meteen in hetzelfde gebouw rond of ze hun tijd zinnig kunnen besteden, zoals anderen helpen". Bovendien, met professionele hulpverleners in het buurtcentrum kun je het beheer ook verstevigen. "Professionele hulpverleners kosten een buurtgebouw niks. Ze brengen juist geld op voor het buurtgebouw. En je trekt extra mensen".

⁴ BSV Oosterpoort ontvangt geen subsidie van de gemeente.

Geschikte gebouwen

Het lijstje van eisen aan een gebouw is onomstreden. Gastvrijheid is heel belangrijk. In de woorden van haar bestuursleden voldoet het **Poortershoes** aan veel behoeften. Het is een ondernemend buurthuis, dat haar 'unique-selling-points' (met name de centrale ligging in de stad) zoekt richting de eigen, maar ook andere wijken. Er is een redelijk draaiend eethuis, met vooral vaste gasten. Voor andere activiteiten komen veel verschillende, ook nieuwe, mensen. Nieuwe en vaste bezoekers gaan goed samen. Het pand is helemaal bezet, het bruist van activiteit.

Buurtcentrum Stadspark bedient meerdere wijken, is zes dagen per week open en zit elke dag helemaal vol gepland van 's ochtends tot 's avonds. Het is een belangrijke ontmoetingsplek voor de ouderen in de Gruno- en Zeeheldenbuurt (computercursussen, fietstochten e.d.). Nieuwe, jongere bewoners (studenten en gezinnen, 20-40 jaar) komen er niet of nauwelijks. De beheerder heeft een goede, gastvrije houding, maar werkt maar 20 uur per week.

Oosterpoort Buurtoverleg is een buurtpand in de Oosterpoort. Het wordt alleen gebruikt voor vergaderingen en de redactie van de wijkkrant zit er. Heeft geen professioneel beheer.

Buurtpand Koppel (nieuw) is door Nijestee ter beschikking gesteld voor bewoners van de Grunobuurt. Het wordt betaald uit het NLA-budget.

Voor de Rivieren- en Herewegbuurt is een wijkvisie in ontwikkeling. Op een werkbijeenkomst op 25 september is de behoefte aan een wijkcentrum ook naar voren gekomen en zijn twee suggesties gedaan: Het Talmahuis en de Puddingfabriek.

Het **Talmahuis** heeft een ontmoetingsruimte, maar die is alleen beschikbaar voor de exploitant, zo is gezegd. Volgens de beroepskrachten heeft het Talmahuis juist mogelijkheden, omdat de zaal leegstaat. De gemeente denkt ook aan werkruimte voor zzp-ers.

De **Puddingfabriek** (Viaductstraat) is een bedrijfsverzamelgebouw en wordt ook door de buurt gebruikt: horeca, werkbijeenkomsten etc. vinden er plaats. De Puddingfabriek wordt door een stichting beheerd en is een interessante locatie die over een grote zaal beschikt.

Slot

Deelnemers wijzen op de contradictie tussen de vragen naar verbetering en de verwachting dat zij als buurtcentra steeds meer groepen bedienen, en aan de andere kant de bezuinigingen op beheer. "We zijn voor samenwerking, uitwisseling en multifunctioneel, maar als we teruglopen van 14 naar 7 centra en de Oosterpoort staat straks leeg, dan gaat het fout, omdat er misbruik wordt gemaakt van de inhoudelijke gedachte van een multifunctioneel centrum".

Conclusies

- ▲ Poortershoes en Stadspark zien zichzelf als open en goedlopende buurtcentra en dat is niet bestreden. Stadspark wordt met name door oudere bewoners bezocht.
- ▲ Omvorming naar een breed MFC is niet te verwachten. De combinatie met andere functies zou de positie van de accommodatie wel steviger kunnen maken.
- ▲ In de Hereweg- en Rivierenbuurt is behoefte aan voor een plek voor ontmoeting en vergaderruimte. Talmahuis en Puddingfabriek bieden kansen.

4. Oosterpark

Profiel van de wijk

De **Oosterparkwijk** telt ongeveer 10.000 inwoners. De wijk heeft een bevolkingsopbouw die redelijk vergelijkbaar is met die van de stad, hoewel er iets meer jongeren zijn dan gemiddeld. Het aandeel niet-westerse allochtonen ligt boven het stedelijk gemiddelde.

De Oosterparkwijk is gebouwd in het begin van de vorige eeuw. Veel van de woningen uit deze periode staan er nog steeds en worden nu gerenoveerd. Daarnaast is of wordt een gedeelte gesloopt, waarna nieuwbouw plaatsvindt. Dit heeft effect op de samenstelling van de buurt. In de oude woningen wonen de 'Oosterparkers' die hier hun hele leven al wonen en van wie de familie in de nabije omgeving woont. In de nieuwbouw zijn mensen gekomen die veelal geen traditionele binding met de wijk hebben, maar die voornamelijk zijn afgekomen op de ligging van de wijk, dicht tegen het centrum aan. Door deze ligging heeft de Oosterparkwijk voornamelijk een woonfunctie. Bewoners gebruiken veelal de voorzieningen die in het centrum aanwezig zijn.

De Oosterparkwijk bestaat uit vijf deelbuurten: de Gorechtbuurt, Oosterparkbuurt, Bloemenbuurt, Florabuurt en Damsterbuurt. In de Oosterparkbuurt en de Bloemenbuurt wonen de meeste 'oud-Oosterparkers'. Nieuwe bewoners wonen vooral in de Gorechtbuurt.⁵

Plekken voor ontmoeting en activiteiten

Er zijn drie gesubsidieerde (buurt- en) speeltuinverenigingen verdeeld over de wijk: **Ons belang, FEO en Oosterpark**. Verder zijn het **JOP** (Jongeren centrum) en het **CJG** gesubsidieerde accommodaties.

Het **Treslinghuis** heeft een centrale functie in de wijk. Het Stip is er gevestigd en er is mantelzorgondersteuning van Humanitas. Organisaties zoals Stiel, Humanitas en het MJD werken vanuit het Treslinghuis. Ook worden er (buurt-)vergaderingen gehouden.⁶ Daarnaast zijn er nog buurthuis de **Oliemolen**, een aantal particuliere zaalruimten (**Denksportcentrum, Avanti**), een ruimte in woonzorgcomplex **Oosterparkheem** en een aantal **kerkgebouwen**.

---

⁵ Wijkperspectief, Stiel 2012

⁶ Idem

naam	bestemming	eigenaar
Jongerencentrum JOP	eigenaar	Gemeente Groningen
Buurt- en Speeltuinvereniging Ons Belang	buurtcentrum	Gemeente Groningen
Speeltuinvereniging Oosterpark	buurtcentrum	Gemeente Groningen
Buurt- en Speeltuinvereniging Fokkerstraat e.o. (FEO)	buurtcentrum	Gemeente Groningen
CJG Oosterpark *	Centrum voor Jeugd en Gezin	
Treslinghuis	wijkgebouw	Nijestee
Buurthuis de Oliemolen	buurtcentrum	Gemeente Groningen
Denksportcentrum	activiteitenruimte	Gemeente Groningen
Het Franciscuscentrum	recreatiezaal	Stichting De Huismeesters
Oosterparkheem	Woonzorgcomplex	Stichting Woonzorg Nederland
Bij Bosshardt (Leger des Heils)	kerk	Stichting Nijestee
De Sint Franciscuskerk	kerk	Roomskatholieke parochie
Kerkgenootschap het Leger Des Heils	kerk	Kerkgenootschap het Leger Des Heils
Destiny Church Groningen	kerk	Gemeente Groningen
Gereformeerde Kerk Groningen Oost (Vrijgemaakt)	kerk	Gereformeerde Kerk Groningen Oost (Vrijg.)
Sportschool	sportzaal	Gemeente Groningen
Avanti	oefenruimte drumband fanfare	

De wijktafel

Aan tafel zitten drie leden van bewonersorganisatie Oosterpark en twee leden van bewonersorganisatie Binnenstad-Oost, één bestuurslid van de Speeltuinvereniging Oosterpark en één bestuurslid van het JOP, tevens gemeenteraadslid.

Wat is de behoefte?

De mensen die er al (generaties) lang wonen, zijn erg op de wijk gericht en zelfs op hun eigen buurt. De bezoekers van de drie buurt- en speeltuinverenigingen 'mengen' niet. De accommodaties zijn al gauw doelgroepspecifiek. "Alleen in de supermarkt komt iedereen".

De voedselbank aan de Oosterhamrikkade is een ontmoetingspunt voor veel Oosterparkers. Meer dan de helft van de mensen die de Voedselbank bezoekt, komt uit de wijk.

De nieuwe bewoners van na de wijkvernieuwing komen niet in de BSV's, maar richten zich meer op de stad of de binnenstad ("Er is een rijke long in de wijk"). Zij kennen alleen het Treslinghuis.

Een buurtgebouw heb je nodig voor: "Buurtagenten, consultatiebureaus en het afhalen van paspoorten". "Buurtcentra zouden deel moeten uitmaken van het publieke domein", zo zegt iemand.

Meerdere mensen pleiten voor een centraal wijkgebouw met veel voorzieningen en een café-achtige uitstraling, dat 'bruist'. Waar je elkaar toevallig kunt ontmoeten.

Het geven van computerles voor ouderen (OZO) bij ouderen thuis is een succesvol project. Computergebruik stimuleert sociale contacten via internet, maar dus niet de sociale contacten in een wijkgebouw!

Een werker in de zorg zegt dat de ouderen die nu in de BSV's komen een kwetsbare groep vormen en dat de toekomst er voor hen, gezien de huidige politieke ontwikkelingen (sluiten van verzorgingshuizen etc.) niet erg rooskleurig uitziet.

Breed of smal?

Het belang van een groter, breed wijkcentrum lijkt onomstreden, naar het voorbeeld van Het Dok, 't Vinkhuys of MFC De Wijert/Helpman. De vraag is dan welk gebouw die functie kan vervullen in de Oosterparkbuurt. Het Treslinghuis wordt vaker genoemd,

maar is nooit het hart van de wijk geweest, volgens een buurtbewoner. Het JOP is een goede locatie voor een MFC, maar dan moeten de jongeren een andere plek kunnen krijgen, zo wordt aan de wijktafel door meerdere mensen betoogd. Je zou een nieuw wijkcentrum met inspraak van de bewoners moeten inrichten.

Professioneel beheer of zelfbeheer?

Een krachtig bestuur dat beheer kan aansturen voor meerdere locaties is wenselijk. De huidige bestuursleden van de BSV's zitten er soms al heel lang.

Er is genoeg potentie in de wijk, zegt de één. Oosterpark heeft het hoogste opleidingsniveau, zegt iemand anders.⁷ Maar die nieuwe bewoners worden geen vrijwilliger in een BSV, stelt een derde. Bij 'bestuurlijke vernieuwing' kun je teleurstellingen voorkomen door bijvoorbeeld een oud bestuurslid nog een tijdje te laten meedraaien in het nieuwe bestuur.

Geschikte gebouwen

Het **Treslinghuis** zou een 'bruisend wijkcentrum' kunnen zijn. Een nadeel is dat het niet bij winkels ligt en daardoor minder aanloop heeft. Dat laatste bevestigen een aantal werkers. Maar zij zeggen ook dat het Treslinghuis de functie van centrale ontmoetingsplek in de wijk kwijt is geraakt vanwege gemaakte politieke keuzes: door de accommodatienota van 2005 kwamen sociaal-culturele activiteiten bij de buurt- en speeltuinverenigingen terecht. Grotere wijkactiviteiten kunnen echter alleen in het Treslinghuis plaatsvinden en dat brengt extra (huur)kosten met zich mee. Een voorbeeld is het 'kleurrijk buffet'. Dat is eens in de twee maanden in het Treslinghuis en trekt ±100 bezoekers. Zonder die extra kosten zou het vaker kunnen plaatsvinden.

De drie buurt- en speeltuinverenigingen functioneren niet optimaal.

FEO en **Ons Belang** hebben vooral een functie voor oudere buurtbewoners, ze zijn erg naar binnen gericht en zijn onvoldoende in staat om flexibel op nieuwe vragen in te gaan. "Om het te laten bloeien, is een ander bestuur nodig". Iemand merkt op dat sommige groepjes alleen met bemiddeling of enige dwang toegelaten worden. "Je moet alleen wel vaak om een aantal besturen heen". Ze zijn volgens buurtwerkers ook slecht te vinden en slecht fysiek toegankelijk. Een andere beroepskracht stelt dat Ons Belang wel hoge bezoekers aantallen heeft.

Speeltuinvereniging Oosterpark stelt zich meer open op voor nieuwe initiatieven (kindervakantiewerk) en werkt samen met de Siebe Jan Boumaschool. Volgens verschillende werkers vallen bezoekersaantallen tegen. Het heeft ook een nieuw bestuur. In drie gebouwen zijn activiteiten voor jongeren: het **JOP**, speeltuinvereniging Oosterpark en de Huiskamer in het Treslinghuis. De ruimte in het Treslinghuis is geschikt, behalve dat deze gedeeld wordt met kinderactiviteiten van het CJG.

Activiteiten in het JOP voor jongere jeugd hebben de oudere jongeren verdreven. In het JOP-gebouw mag ook geen alcohol worden geschonken.

Het **denksportcentrum** heeft moeite om hun accommodatie te beheren.

---

⁷ Dit klopt als je kijkt naar de stadswijken met veel huurwoningen. Statistische jaarcijfers gemeenten Groningen 2010

Conclusies

- ▲ Oosterpark zoekt naar een nieuw hart van de wijk, dat kan het huidige JOP worden of het Treslinghuis.
- ▲ Oosterpark heeft een aantal niet-gesubsidieerde accommodaties (Oliemolen, Denksportcentrum, Avanti, Voedselbank) die misschien meer functies kunnen vervullen.
- ▲ Twee van de drie Buurt- en speeltuinverenigingen zijn erg besloten en niet in staat om dat te veranderen. Besturen moeten zich begeleid kunnen vernieuwen of afbouwen.
- ▲ De supermarkt en ook de voedselbank zijn belangrijke ontmoetingsplekken.

5. Korrewegwijk, Indische buurt en De Hoogte

Profiel van de wijk

De **Korrewegwijk** is een (grotendeels) vooroorlogse wijk, dicht bij de binnenstad en met veel voorzieningen zoals winkels, scholen en speelplekken. Er wonen 14.000 mensen. De wijk heeft een jonge bevolking (veel twintigers). Het aandeel eenpersoonshuishoudens is bijna de helft. Ook het percentage samenwonenden zonder kinderen is met 25% hoger dan het stedelijk gemiddelde. Het aandeel ouderen ligt onder het stedelijk gemiddelde. Voorzieningen voor deze groep vinden we vooral rond het Molukkenpark. Nieuwbouw in de Nieuw Indische Buurt geeft mogelijkheden om binnen de wijk te verhuizen naar een woning met ouderenfaciliteiten. Er wonen meer niet-westerse allochtonen dan in de andere wijken van de stad. Het is een dynamische wijk, met een groot aantal ondernemers en zelfstandigen zonder personeel (zzp-ers). Ook zijn er de laatste jaren steeds meer studenten in de Korrewegwijk komen wonen. De sociale samenhang scoort lager dan het stedelijk gemiddelde en dat geldt ook voor De Hoogte.⁸

Met iets meer dan 3.000 inwoners is **De Hoogte** een relatief kleine wijk, bestaande uit drie subbuurten. Het meest noordelijk ligt het Tuindorp De Hoogte, een vooroorlogse volksbuurt met van oudsher sterke onderlinge banden.

De Selwerderwijken zijn grotendeels na-oorlogs. De woningen in De Hoogte zijn voor het overgrote deel in het bezit van woningcorporatie De Huismeesters. Het zijn voornamelijk goedkope woningen in de sociale huursector.

Plekken voor ontmoeting en activiteiten

<i>naam</i>	<i>bestemming</i>	<i>eigenaar</i>
Buurt- en Speeltuinenvereniging De Hoogte / De Borg	buurtcentrum	Gemeente Groningen
Buurt- en Speeltuinenvereniging DIB (De Indische Buurt)	buurtcentrum	Gemeente Groningen
Het Floreshuis / De Karre, inc./ Stip	wijkgebouw	St beheer gebouw Florisplein
CJG Indische buurt/De Hoogte*	gezondheidscentrum	Gemeente Groningen
Jasmijn - multicultureel vrouwen centrum *	buurtcentrum	Stichting Lefier
Christelijk centrum Groningen	kerk/buurtgebouw	
Sionskerk	buurtrestaurant	Gemeente Groningen
buurtpand De Buren/Hamrikheem	activiteitenruimte/woonzorgcomplex	Stichting Woonzorg Nederland
Het Pand	kerk/buurtgebouw	
Ondernemershûs	wijkgebouw/clubhuis/verenigingsgeb.	Stichting De Huismeesters
De Wissel	ontmoetingsruimte	Lentis

In de Korrewegwijk en De Hoogte zijn verschillende voorzieningen zoals de bibliotheek, CJG, MJD, Stiel en het Stip. Accommodaties in de wijk met subsidie zijn: het **Floreshuis**, de **BSV's De Hoogte/De Borg** en **DIB**, het **CJG** en **Vrouwen centrum Jasmijn**.

Andere niet-ge subsidieerde gebouwen zijn **Het Pand** en het buurtrestaurant **I'Eetudié**. Er zijn plannen voor de verbouwing en verbreding van het Floreshuis.

De speeltuin van BSV DIB op het binnenterrein achter het Floresplein is nieuw ingericht. In Selwerderwijk-Zuid heeft Lentis het Inloophuis **De Wissel**, gericht op mensen met

⁸ Wijkperspectief gemeente 2011

een psychiatrische problematiek. Ook is er het **Christelijk Centrum Groningen** (CCG) en het **Ondernemershûs** (met in de aanpalende schuurtjes o.a. winkeltjes met tweedehands spul en kleding). In de leeggekomen **Hamrikschool** zit Carex (leegstandsbeheer) en zijn tijdelijk kunstenaars gevestigd.

Op de grens van Selwerderwijk-Noord en Tuindorp De Hoogte staan op steenworp afstand van elkaar de gebouwen van buurtcentrum De Borg en Buurt- en Speeltuinvereniging De Hoogte, omringd door een grote, recent vernieuwde, speeltuin met een Krajicek-playground en een Sport- en Spelcontainer. Bestuurlijk zijn De Borg en de BSV al één geheel, fysiek zal dat in 2013 gestalte gaan krijgen.

De wijktafel

Aan tafel zitten vier bestuursleden van het Floreshuis en BSV DIB, vijf mensen van andere accommodaties in de wijk, één niet-bezoeker, vier leden van bewonersorganisaties of werkgroepen, één projectleider van 'Stee in Stad', één winkelier en één ondernemer, in totaal 16 personen. Van BSV De Hoogte/De Borg is niemand aanwezig.

Wat is de behoefte?

Voor vervanging van het Floreshuis worden momenteel plannen gemaakt, die actualiteit bepaalt zo nogal de richting van het gesprek.

Er is behoefte aan een groot centraal centrum dat er voor *iedereen* is, niet alleen voor doelgroepen. Met activiteiten alleen voor 'doelgroepen' mis je een deel van de bewoners. Iemand die er nooit komt, zegt dat zijn indruk is dat "wijkgebouwen er vooral voor ouderen, pubers en probleemgroepen zijn".

Bestuursleden vinden dat een nieuw Floreshuis ook iets voor studenten te bieden moet hebben, een werk- en chillplek. Iemand anders pleit voor concerten in het buurthuis. En voor een informatieplek in brede zin met bibliotheek en open van de ochtend tot de avond.

Om studenten en jongeren te trekken moet je rekening houden met de trend dat mensen het zelf willen regelen. Alsmar regels stellen legt teveel de nadruk op problemen. Jongeren willen de regels zelf maken en zelf verantwoordelijkheid dragen. Er kan ook wel wat hulp bij, maar je moet het de jeugd zelf laten doen. De speeltuin DIB bijvoorbeeld, is verbouwd samen met jongeren ('Go4it', preventieproject van HALT). Ze hielpen mee met het afbreken en opbouwen. De vernielzucht neemt daardoor af en de verantwoordelijkheid neemt toe.

Verder is een geïsoleerde ruimte gewenst waar muziek gemaakt kan worden, voor oefenen en optredens, zonder geluidsoverlast.

Er is te weinig te doen voor de jeugd van 12-16 jaar en voor de leeftijdsgroep van 16+. Voor sporten gaan die groepen wel verder, maar sport voor kinderen moet wel dichtbij zijn, zeker nu veel kinderen te zwaar zijn.

Familie- of vriendenfeesten moeten mogelijk zijn: een ruimte voor een kleine prijs en zelf de catering verzorgen, dat idee. Elders is het voor veel wijkbewoners gewoon veel te duur. De erkende bezwaren van feestjes zijn weg te nemen door afspraken te maken over eindtijden, geluid en over een maximum aantal keren per jaar.

Een aantal mensen pleit voor een meer commerciële benadering. We moeten op zoek naar nieuwe combinaties, zoals een wijkbedrijf misschien.

Stee in Stad en het Ondernemershûs zijn voorbeelden van de combinatie van ontmoeting en werk in de wijk. Belangrijk, zegt de ondernemer zelf, is dat wijkgerelateerde activiteiten er altijd terecht moeten kunnen en vóór commerciële activiteiten gaan.

Naar aanleiding van de lijst met eisen⁹ ziet men nabijheid als vanzelfsprekend.

Maar aan de andere kant: het gaat ook om de cultuur die in een gebouw heerst. En dan is 'inspiratie krijgen' in een buurtcentrum misschien belangrijker dan 'je thuis voelen'.

9 Lijst Eisen aan een gebouw

Breed of smal?

Of een wijkcentrum groot of klein moet zijn, hangt van de behoefte af. Een gebouw moet voorwaarden scheppen voor wat er in de wijk leeft. "Alle clubs naast elkaar in één pand biedt geen meerwaarde. Met een goede wegwijzer, maakt de locatie niet zoveel uit". Maar toch, de wijktafel ziet het liefst een breed aanbod van verschillende functies en activiteiten in één gebouw. Als het maar geen bedrijfsverzamelgebouw wordt, zoals de Vensterschool. Bijvoorbeeld ook een goede keuken en eetgelegenheid, dat vraagt wel om een zekere schaal. "...Niet te smal labelen", zegt iemand, specialismen kun je elders vinden. Aan de andere kant wil niet iedereen graag een zorg- en hulploket in een open buurtgebouw hebben, de drempel daarvoor moet laag zijn, bijvoorbeeld via de achterdeur.

Bewoners uit De Hoogte (Tuinwijk) en de Korrewegwijk in één buurtcentrum, dat lukt niet, zo is de algemene opvatting.

Professioneel of zelfbeheer?

De vraag naar zelfbeheer of professioneel beheer is voor het nieuwe Floreshuis ook actueel en is beantwoord met de keuze voor een zelfstandig stichtingsbestuur, dat zelf een beheerder in dienst heeft. Dat uitgangspunt (namelijk zelfstandig bestuur) is door de toekomstige eigenaar (Lefier) aanvaard.

Naar aanleiding van de opmerking dat "Gebruikers van een ruimte het zelf willen regelen" ontstaat een discussie, met als uitkomst dat meer verantwoordelijkheid, zeker ook voor jongeren, mensen verantwoordelijk maakt.

Die verantwoordelijkheid is altijd tijdelijk: "Vrijwilligers werken niet meer jaren op één plek, maar komen voor projecten die tijdelijk zijn."

Geschikte gebouwen

De gebreken van de huidige gesubsidieerde gebouwen zijn minder aan de orde geweest, omdat er voor alle gebouwen ontwikkelingen zijn (verbouwing, sloop, nieuwbouw).

De nieuwe start voor een nieuw **Floreshuis** is een mooie kans. De voorzitter van het Wijkoverleg, tevens voorzitter van Stichting Floreshuis, overlegt met de andere wijkaccommodaties (Het Pand, DIB, l'Eetudié, Ondernemershûs) over samenwerking en taakverdeling. Het bestuur van het Floreshuis is geïnspireerd door de aanpak in het Ondernemershûs (de ondernemer zit ook in het bestuur van het Floreshuis).

Het **CJG** is een mooi gebouw, dat jammer genoeg niet opvalt en helaas niet bij een school zit.

De Wissel is vooral een inloophuis voor psychiatrische patiënten. Lentis wil graag aanloop van andere bezoekers, maar dat is toch niet zo gemakkelijk. Beroepskrachten merken op dat De Wissel over een geweldige werkplaats beschikt, die niet altijd in gebruik is.

Het **Ondernemershûs** en de kringloopwinkel (Selwerderwijk) zijn behalve plaatsen voor werk en handel ook een ontmoetingsplek. **Het Pand en CCG** zijn door beroepskrachten en bewoners genoemd als goed functionerende ontmoetingscentra buiten het gemeentelijk regiem. In **Het Pand** worden veel activiteiten voor jongeren georganiseerd.

Slot

Beroepskrachten zien rond buurthuizen veel meer problemen dan de wijktafel-deelnemers: problemen met zelfbestuur, klikjesvorming, geslotenheid. Ze zien nog niet dat dat met nieuwbouw opgelost kan worden. Bij activiteiten in zelfbeheer is er altijd iemand nodig om het te begeleiden. Die constatering mondt uit in een pleidooi om de

macht maar weer bij een buurtwerker te leggen.

Conclusies

- ⤴ Het Floreshuis zit midden in een omslag naar een andere aanpak in een nieuw gebouw: opener, breder, meer samen met andere initiatieven en accommodaties in de wijk. Er zit verandering in de lucht in de Indische buurt.
- ⤴ Gebruikers van een gebouw kunnen veel meer zelf verantwoordelijk zijn.
- ⤴ Beroepskrachten wijzen op het gebrek aan samenhang, ze raken soms zelf de weg kwijt tussen alle projecten en instellingen. Iemand noemt dat overigens ook de charme van de wijk. De bewoners aan de wijktafel lijken daar minder moeite mee te hebben.¹⁰

Ingang DIB en Floreshuis

¹⁰ In een studie over de wijkaanpak voor de stad is het nieuwe Floreshuis aangemerkt als een gewenste doorbraak in de te veel en te breed aangepakte interventies in de wijken. De Wijk als actiegroep, Stob, in: Werken aan wijken deel 1, Min BiZa 2011

6. De Wijert, Corpus den Hoorn, Coendersborg en Helpman

Profiel van de wijk

De Wijert is een rustige, groene wijk met bijna 5.000 inwoners. Het noordelijke deel is een multiculturele wijk met relatief veel ouderen en eenpersoonshuishoudens. De sociaal-economische positie van wijkbewoners blijft achter. Er zijn meer lage inkomens, een hogere werkloosheid, een beperkte sociale binding met de buurt en meer onveilige thuissituaties.

In **Corpus den Hoorn** wonen 4.100 inwoners. Het oudste deel van de wijk dateert uit de vijftiger en zestiger jaren van de twintigste eeuw. In de afgelopen jaren is er een intensief wijkvernieuwingsprogramma uitgevoerd. In het verleden had Corpus den Hoorn voornamelijk sociale huurwoningen. In de afgelopen jaren zijn er veel koopwoningen gerealiseerd. In Corpus den Hoorn wonen relatief veel ouderen. Er zijn meerdere zorgcentra en seniorenwoningen in de wijk.

Coendersborg en **Helpman** hebben circa 5.000 inwoners. Helpman is oorspronkelijk een dorp, Coendersborg bestaat uit twee villawijkjes en een middenstandbuurt.

Plekken voor ontmoeting en activiteiten

In de Wijert staat het **MFC De Wijert/Helpman** met het Stip, MJD, Stiel, SKSG, Humanitas en COP (peuterspeelzaal). Redelijk nieuw is een **Centrum voor Jeugd en Gezin** tegenover het MFC (najaar 2011). Activiteitencentrum **De Sprong** is van Lentis. Er zijn twee serviceflats (Vondelflat en Wijertflat) voor ouderen. Er zijn veel **kerken**. Verder is er de sporthal, De Wijert, en er is een voetbalkooi in de wijk te vinden. Corpus den Hoorn heeft voorzieningen zoals een winkelcentrum, verzorgingscentra en ook drie kerken. **BSV Corpus den Hoorn** staat aan de rand van de wijk. In **De Confiance** is het Stip en het NOVO café. De **Immanuelkerk** heeft een belangrijke functie voor de wijk met wijkactiviteiten, zoals een wijkfeest, kerstmarkt, de 'Buurtsoep' en 'Buurt in Beeld' en er is vergaderruimte. De **Refajahkerk** heeft zich onlangs opengesteld voor de buurt.

In Helpman is **BSV Helpman-Oost**. Helpman is daarnaast met Coendersborg aangewezen op het MFC in de Wijert.

avond in MFC De Wijert /Helpman

naam	bestemming	eigenaar
MFC De Wijert/ Helpman	buurtcentrum	Gemeente Groningen
Buurt- en Speeltuinvereniging Helpman Oost	buurtcentrum	Gemeente Groningen
Buurt- en Speeltuinvereniging Corpus den Hoorn	buurtcentrum	Gemeente Groningen
CJG zuid *	gezondheidscentrum	Gemeente groningen
Zuiderflat ZINN	activiteitenruimte/woonzorgcomplex	Christelijke Woningstichting Patrimonium
Verpleeghuis Coendershof	activiteitenruimte/woonzorgcomplex	Stichting ZINN
Buurtcentrum De Buren	buurtcentrum	Stichting Nijestee
Immanuelkerk	activiteitenruimte/kerk	Protestantse Gemeente
Heijmanscentrum	activiteitenruimte/woonzorgcomplex	
Maartenshof	activiteitenruimte/woonzorgcomplex	Stichting de Huismeesters
De Confiance	bibliotheek woonzorgcomplex	Stichting De Huismeesters
Serviceflat Residentie De Wijert	woonzorgcomplex	Stichting Huize de Wijert
Opstandingskerk Helpman	kerk	Ger Kerk van Helpman vrijgemaakt
Stichting Pinkstergemeente Filadelfia	kerk	Stichting Pinkstergemeente Filadelfia
Geredja Indjili Maluku	kerk	Geredja Indjili Maluku
Christelijk Gereformeerde Kerk	kerk	Christelijk Gereformeerde Kerk
San Salvator Parochie van Groningen	kerk	Kerkbestuur van de San Salvator Par
Nieuw Apostolische Kerk	kerk, opgeheven	Nieuw Apostolische Kerk
Activiteitencentrum De Singel	clubhuis / verenigingsgebouw	Stichting de Noorderbrug
Woongemeenschap Helpman	woonzorgcomplex	Doopsgezindegemeente Groningen
Gemeente Gods Groningen (Pinkstergemeente)	kerk	Gemeente Gods Groningen (Pinkstergem.)
De Ark	kerk	Protestantse Gemeente
Menno Lutter	woonzorgcomplex	Christelijke Woningstichting Patrimonium
Refajah Kerk	kerk	Gereformeerde Kerk van Groningen Zuid
De Gereformeerde Gemeente te Groningen	kerk	De Gereformeerde Gemeente te Gron.
Corps of The Pre Church of Jesus Chr	kerk	Corps of The Pre Church of Jesus Chr
De Sprong,		Lentis

De wijktafel

Aanwezig zijn twee leden van de wijkraad, twee actieve bewoners uit een buurtcomité, een bestuurslid van BSV Helpman-Oost, de manager van het MFC, twee initiatiefnemers van 'Huis van de Buurt', twee leden van ouderenwerkgroepen, een teamleider van NOVO en de voorzitter van de Amateur Tuinders Vereniging 'Piccardthof'. Er was niemand van BSV Corpus den Hoorn. Totaal 12 personen.

Wat is de behoefte?

Een wijkgebouw is in de eerste plaats een ontmoetingsplek voor verschillende culturen en voor culturele feesten.

Iemand zegt alleen voor het stembureau in het wijkcentrum te komen.

Er is verder behoefte aan betaalbare ruimte voor bijvoorbeeld familiefeesten, vooral in Corpus den Hoorn. In het MFC kan dat, maar 'alleen om gaatjes te vullen'. MFC stelt dat voor veel activiteiten een bijdrage gevraagd wordt, omdat ze er anders niet uitkomen.

Voor kwetsbare mensen en ouderen zijn gebouwen in de buurt nodig. Belangrijkste reden daarvoor is dat de vervoersvergoedingen stoppen. NOVO wil daarom de wijk in. Iemand merkt op dat voor sommige mensen 200 meter soms al te ver is. Een goed MFC zou daarom ook een vervoersregeling moeten hebben.

De aanwezigheid van het Stip is goed, je zou advies moeten uitbreiden tot hulpverlening. Een groot MFC biedt juist voldoende gewenste anonimiteit.

De initiatiefneemsters van 'Huis van de Buurt' zien een huiskamer voor zich waar je altijd terecht kunt. Daaraan is behoefte gebleken bij ouderen en mensen met een beperking. Permanente beschikbaarheid van ruimte is er nu niet in het MFC.

Zo zijn er meer initiatieven uit de buurt die geen plek kunnen vinden in het MFC.

Het bestaande MFC gebouw is aan vervangen toe, vindt de zakelijk leider. De beroepskrachten wijzen op de mogelijkheid van de locatie van de sporthal naast de VVN. In zo'n nieuw gebouw biedt NOVO graag leermogelijkheden aan. De vraag is of het MFC voor alle drie de wijken moet zijn en waar het moet komen. Sommigen zien dat niet

gebeuren. Corpus den Hoorn heeft een eigen centrum nodig, zeker voor ouderen, gehandicapten en kinderen. Hoe dan ook zou het Overwinningsplein daarvoor de beste centrale plek zijn.

De gratis dansgelegenheid voor kinderen, die eerst in een school was, wordt gemist. Voor het vinden van een nieuwe ruimte is ook het tijdstip een belemmerende factor: kinderactiviteiten kunnen alleen overdag, buiten schooltijden.

In Hoornse Meer en Piccardthof zijn geen voorzieningen voor jongeren en er is weinig voor hen te doen. Volgens de beroepskrachten zal dat op termijn problemen geven.

Wat opviel is dat wijktafel-deelnemers en beroepskrachten eensluidend zijn over de meeste ontwikkelingen en accommodaties in de Wijert en Corpus: er is niet perse behoefte aan nieuwe gebouwen, maar beter of ander gebruik van de bestaande.

Breed of smal?

'Klein en overzichtelijk' wordt vaak een kiekje en sluit andere groepen uit. 'Groot en breed' is 'inclusief' en daarom beter. Een wijkgebouw moet een open karakter hebben en contact tussen verschillende groepen faciliteren. Daartegenover stelt de spreker van BSV Helpman dat een groot gebouw kan leiden tot gebrek aan binding en anonimiteit. De MFC manager vindt dat bezoekers niet meteen naar hun eigen ruimte moeten gaan. Een oudere bewoner zegt dat je naast een groot, breed wijkgebouw, de bestaande kleine gebouwen moet koesteren.

Volgens beroepskrachten is het jammer dat het CJG niet meer in het MFC past en nu aan de overkant zit.

Professioneel of zelfbeheer?

Medegebruik betekent mede-verantwoordelijkheid, voor gebruikers en vrijwilligers, maar dat is nog geen medebeheer.

Als je als wijkgebouw 24/7 open wilt zijn, dan zijn daarvoor betaalde krachten nodig, want dat kun je niet van je vrijwilligers vragen. De basistaken moeten professioneel worden uitgevoerd, zo stelt de manager. Vrijwilligers kunnen er elk moment uitstappen. Daartegenover wordt gesteld dat je een klein gebouw wel kunt runnen met vrijwilligers. Het voorbeeld van een hospice wordt genoemd, dat rust helemaal op 100 vrijwilligers, maar dat is wel specifiek, het is 'dankbaar' werk. Dat leidt weer tot de conclusie dat je vrijwilligers in buurtcentra ook niet voor alles kunt 'gebruiken', ze moeten er voldoening voor terug krijgen.

Geschikte gebouwen

Volgens beroepskrachten is het **MFC De Wijert/Helpman** het hart van de Wijert-Noord. Er heerst een goede sfeer, huiskamer-achtig, met een goede gastvrouw. Het loopt erg goed en het zit altijd tjokvol. Veel vragers moeten uitwijken. Volgens sommigen is het MFC te commercieel.

Het **CJG Zuid** is een plek met een goede, huiskamer-achtige sfeer en een goede gastvrouw.

In de **BSV Helpman** zijn veel initiatieven. Er zijn veel vrijwilligers die met weinig geld veel doen en er is een goede beheerder. In BSV Helpman en ook in verzorgingshuizen worden bingo-avonden georganiseerd. Dat levert geld op en daar komen ook bezoekers van buiten de wijk. In de andere **BSV, Corpus den Hoorn**, moet je lid worden en €10 contributie betalen, dat is een drempel voor veel oudere mensen, ook financieel. Volgens beroepskrachten is het een traditionele vereniging die alleen voor leden openstaat. Men heeft geen behoefte aan nieuwe mensen. De binding met de wijk is dan ook minimaal. De BSV is gevestigd in een noodgebouw, er staan nog wel speeltoestellen, maar het functioneert meer als een kaartclub met leden uit Drenthe.

Maartenshof is een prachtig gebouw, met een fitnessruimte bijvoorbeeld, maar ze organiseren geen activiteiten voor buurtbewoners. Ook beroepskrachten melden dat de verzorgingsflats (**Zuiderflat, Vondelflat**) nog niet open staan voor deelnemers of bezoekers van buiten. Deze seniorenflats zijn er niet voor kwetsbare groepen, wordt gezegd. Bij zorginstellingen (**Maartenshof**) zijn besturen vaak nog intern gericht, maar volgens beroepskrachten is er wel beweging!

In **De Sprong** is een mooie keuken die na 17.00 uur leeg staat.

De **Immanuelkerk** is bijzonder ontvankelijk voor wijkgebonden activiteiten en vraagt dan bijna geen huur. Ook de beroepskrachten zien veel mogelijkheden in kerken, met name de Immanuelkerk, maar ook mensen van andere kerken willen graag helpen en mensen mee laten doen. Kerken hebben ook beperkingen: het woord 'kerk' roept soms weerstand op. **NOVO** ontwikkelt nieuwbouw in Helpman met ontmoetingsmogelijkheden voor ouderen.

De Confiance met NOVO woonvorm en dagbesteding, geldt als het integratievoorbeeld in de gemeente Groningen. Er zit een Stip in, een bibliotheek en een atrium waar je koffie kunt krijgen. De bedoeling was een NOVO conditorei in het atrium, maar dat lukte niet (wegens niveau deelnemers).

Hoornse Meer heeft **buurtcentrum De Buren**, een initiatief dat vanuit de bewonersgroep met behulp van Nijestee is gerealiseerd. Ontmoeten, koffie, cursussen en andere activiteiten vinden er plaats. Het wordt niet door de gemeente gefinancierd. Het is een pandje voor de buurt.

Conclusies

- ⤴ In deze wijken is behoefte aan een MFC. Dat is er ook, maar het is te klein. Corpus den Hoorn wil graag een wijkcentrum. Voor MFC De Wijert is een andere locatie gewenst, die mogelijk ook een functie voor Corpus den Hoorn kan hebben. Dat is een kans om het goed in te richten en de juiste combinatie te zoeken, ondermeer met het CJG.
- ⤴ Kerken, met name de Immanuelkerk, staan open voor allerlei activiteiten, al of niet wijkgericht.
- ⤴ Daarnaast moeten er voor ouderen ontmoetingsplekken dichtbij zijn. Meerdere serviceflats beschikken over dergelijke ruimtes, maar zijn niet erg toegankelijk. Andere ruimtes bieden meer kans. Ook NOVO biedt mogelijkheden, met een nieuw gebouw in Helpman.
- ⤴ Het initiatief 'Huis van de Buurt' heeft nog geen goede plek gevonden.
- ⤴ BSV Corpus den Hoorn vervult geen wijkfunctie. BSV Helpman-Oost wel.

Confiance

7. Paddepoel, Selwerd, Tuinwijk

Profiel van de wijken

De wijk **Selwerd** is in de jaren zestig van de vorige eeuw gebouwd. Er wonen 6.300 mensen.

De wijk kent veel honkvaste bewoners die, nadat de kinderen het ouderlijk huis hebben verlaten, in de wijk zijn gebleven. De laatste jaren is Selwerd snel aan het veranderen, wat vooral tot uitdrukking komt in een wijziging van de bevolkingsamenstelling. Het aantal gezinnen neemt gestaag af. Steeds meer jongere alleenstaanden komen er wonen en tegelijkertijd is de wijk vergrijsd. Als gevolg van een verouderd woningbestand, een toename van studentenwoningen en frequente wisseling van bewoners, mede veroorzaakt door de wijkvernieuwing elders in de stad, komt de woon- en leefomgeving onder druk te staan. Stadgers met een laag inkomen zijn verhuisd naar de goedkopere woningen in Selwerd.

Paddepoel heeft 8.700 inwoners. Kenmerkend voor de wijk is dat hij én dichtbij het centrum ligt én heel dicht op het ommeland. Dat maakt de wijk aantrekkelijk. In Noord wonen in vergelijking met Zuid meer ouderen en ook meer studenten. In Zuid wonen meer gezinnen dan in Noord. In Paddepoel-Zuid wonen, in vergelijking met de hele stad, de meeste niet-westerse allochtonen. Het is een goed bereikbare wijk, dicht bij de binnenstad, met een mix van koop- en huurwoningen en een veelzijdig aanbod van voorzieningen. In het Zuidwestelijke gedeelte heeft de afgelopen jaren een ingrijpende herstructurering plaatsgevonden die nog steeds gaande is.

Tuinwijk is tussen 1917 en 1940 gebouwd. In 2011 woonden er 1.400 mensen in Tuinwijk, onder wie 465 studenten. De wijk bestaat uit de Studentenbuurt, de omgeving van de Wilgenlaan/Radijsstraat en de Concordiabuurt. Tuinwijk heeft sinds de ingrijpende renovatie voor een groot deel nieuwe bewoners.

Plekken voor ontmoeting en activiteiten

Buurtcentrum Sonde 2000 is gevestigd in de Vensterschool SPT (Selwerd, Paddepoel, Tuinwijk), bij winkelcentrum Paddepoel. In de Vensterschool zijn meerdere wijkvoorzieningen gevestigd, waaronder een zwembad, een bibliotheek en het **Centrum voor Jeugd en Gezin**.

In Selwerd is een activiteitenaanbod in **BSV Selwerd, wijkcentrum de Berk, Huize Patrimonium en het Stip**. Er zijn drie kerken/religieuze instellingen in Selwerd: de moskee, de Fontein en de Nieuw-Apostolische Kerk.

Nijestee stelt twee jaar een buurtpand beschikbaar, de **Droomfabriek**, voor actieve bewoners.

Paddepoel heeft sociale voorzieningen op verschillende plekken in de wijk. In Paddepoel-Zuid staat een gerenoveerd Buurtspeeltuingebouw, **de Waterman**. In Zuidoost-Paddepoel is een **Buurtpand** van Nijestee voor vergaderingen van buurtbewoners. De **Plutozaal** is een activiteitenruimte die beschikbaar is gesteld door De Huismeesters. Verder is er een ontmoetingsruimte van NOVO.

De Tuinwijk heeft een eigen buurtcentrum. Het huidige **buurtcentrum Tuinwijk** zal in het proces van de herinrichting van de Bessemoerstrook vervangen worden door een nieuw buurtcentrum, dat voor zowel de Tuinwijk als voor Paddepoel-Zuidoostbewoners bedoeld is.

naam	bestemming	eigenaar
Sonde 2000 (in de Vensterschool)	buurtcentrum	Gemeente Groningen
CJG Paddepoel/Selwerd/Tuinwijk	Centrum voor Jeugd en Gezin	
BSV Paddepoel De Waterman	buurtcentrum	Gemeente Groningen
BSV Selwerd (buurt- en speeltuinvereniging)	buurtcentrum	Gemeente Groningen
Buurtcentrum Tuinwijk	buurtcentrum	Gemeente Groningen
De Berk *	buurtcentrum	Patrimonium
Dienstencentrum NOVO		Stichting Nijestee
Buurtpand Nijestee Paddepoel	buurtpand	Nijestee
Plutozaal	activiteitenruimte	De Huismeesters
De Fontein	kerk	Protestantse Gemeente
Buurtpand Nijestee (Droomfabriek)	buurtpand	Stichting Nijestee
Huize Patrimonium /Stip Selwerd	Gezondheidscentrum/woonzorgcom.	Christelijke Woningstichting Patrimonium
Bemlef/ Stip	Gezondheidscentrum/woonzorgcom.	Stichting De Huismeesters
t Blauwbörgje	woonzorgcomplex	Stichting Woonzorg Nederland
Residentie Buitenzorg	woonzorgcomplex	Stichting Nijestee
Dagbesteding voor Doven en Slechthorenden	woonzorgcomplex	De Noorderbrug
Moskee		Stichting moskee en islamitisch centrum Groningen
Nieuw Apostolische Kerk	kerk	Apostolisch Genootschap Groningen
Scouting de Havik	clubhuis / verenigingsgebouw	Gemeente Groningen
Hunzerheem ?	oud verzorgingshuis gekraakt nu ssh verbouw?	

De wijktafel

Aan de wijktafel zitten bestuursleden van de buurtcentra Sonde 2000 en Tuinwijk, de Berk en de Plutozaal, zes vrijwilligers van buurtcentra, één teamleider en de teamcoördinator Venstercafé van NOVO en drie cliënten van NOVO, leden van een wijkraad en een buurtcomité en iemand van het NLA-wijkteam Selwerd. Totaal 18 personen.

Wat is de behoefte?

Een wijkgebouw moet in de eerste plaats een natuurlijke ontmoetingsplek zijn. Aan de andere kant merkt iemand op dat als mensen spontaan iets organiseren, ze dat eerst in de eigen woonkamer doen, pas daarna in een buurtcentrum. Iemand anders zegt: "Begin niet met een gebouw en een programma, maar bij initiatieven. Faciliteer activiteiten en niet de ruimtes". Daarbij kunnen nieuwe media veel meer worden ingezet, zoals dat bij jongerenwerk al gebeurt.

Er moet ruimte zijn voor muziekgroepen (koren bijvoorbeeld) en optredens. In de Berk en Sonde 2000 kan dat. In de Berk komen nu ook jongeren, bijvoorbeeld voor zumbales.

Recent zijn in de wijk nieuwe ruimtes gekomen als de Droomfabriek en de Plutozaal. Daar kunnen bewoners terecht met nieuwe initiatieven, waar kennelijk andere accommodaties niet in die behoefte kunnen voorzien. De mogelijkheid is tijdelijk, omdat ze uit NLA-budget wordt betaald. Dat leidt tot versnippering, zeggen beroepskrachten, bestaande accommodaties moeten juist meer bewoners gaan aantrekken. Ze pleiten voor samenwerking en keuzes maken, stop met wat niet goed loopt en steun geen nieuwe accommodaties.

Breed of smal?

Een brede accommodatie kan een ontmoetingsplek zijn, maar het gaat er daarnaast vooral om dat er, al dan niet gespreid, voldoende plekken zijn waar activiteiten onderdak kunnen vinden, veilige plekken voor ouderen, aantrekkelijk voor jongeren.

Jongerenactiviteiten gaan overigens best samen met die voor ouderen, zo bleek bijvoorbeeld in de Berk.

Van de Vensterschool is algemeen het imago dat hij bij geen enkele wijk hoort, 'van niemand is'. Bovendien wekt de naam de verkeerde indruk dat het alleen een school is. Het lijkt erop dat de Vensterschool te groot is als centrale ontmoetingsplek en de Berk te

klein. Het complexe gegeven is: bibliotheek en zwembad zijn 'bovenwijks', andere activiteiten verwacht men juist dichterbij in de buurt.

Professioneel of zelfbeheer?

De Plutozaal is volledig in zelfbeheer, aldus de bestuurder. De ruimte wordt niet betaald uit het accommodatiebudget, maar krijgt twee jaar NLA-geld. Hoewel de beroepskrachten zo'n extra accommodatie ongewenst vinden, vindt het bestuur de tijdelijke financiering positief. Het houdt ze scherp. En ze zijn vrij om ook aan een kaartclub of voor een familiefeestje te verhuren.

Sleutelbeheer is één van de problemen als vrijwilligers veel beheer doen. In Sonde 2000 (in de Vensterschool) en Tuinwijk heeft een bewoner/bestuurder de sleutel en komt elke avond afsluiten, zodat geen professionele beheerder nodig is. Dat kan niet overal, het is afhankelijk van de persoon.

De Vensterschool is te groot voor zelfbeheer. Professioneel beheer betekent hier wel dat nieuwe initiatieven via veel schijven lopen. Het gebruik is niet flexibel. Goed professioneel beheer, op meer plaatsen inzetbaar, is ook bepalend voor succes.

Geschikte gebouwen

In deze wijken is veel in beweging.

De **Vensterschool** wordt maar moeizaam een openbare ontmoetingsplek, door haar locatie en imago. Er is zelfs het idee geopperd om de bereikbaarheid uit verschillende wijken te vergroten door een brug naar de ingang te bouwen. Het **Venstercafé** wordt door NOVO-cliënten in de Vensterschool, onder begeleiding, gerund en is dagelijks open.

Sonde 2000 lijdt onder het imago van de Vensterschool. De ingang is lastig te vinden. Het is geen spontane ontmoetingsplek. Mensen komen er voor een cursus of recreatieve activiteiten, meestal 50+ers, vooral uit Selwerd. Sonde 2000 werkt al een aantal jaren aan nieuwe activiteiten met wisselend succes. "Er komen in de Vensterschool elke week 10.000 mensen en 750 daarvan in Sonde 2000", zegt de bestuurder. Hij vindt dat veel. Een verbouwing van de **Berk** zorgt voor een betere uitstraling. Er is een nieuw bestuur dat meer activiteiten organiseert. Er komen veel ouderen, maar ook allochtone bezoekers en jongeren. Volgens beroepsmensen is de Berk verbeterd.

In Tuinwijk heeft het nog te bouwen nieuwe buurtcentrum nu al een impuls gekregen van nieuwe, jonge, bewoners die actief zijn in toneel- en muziekprojecten. Voor **buurtcentrum Tuinwijk** is nu een programma opgesteld. Dat is een kans om de uitstraling daar beter te maken dan bij de andere centra.

De Buurt- en speeltuinvereniging **de Waterman** is vernieuwd en heeft nu een aparte ruimte voor jongeren.

Voor de **BSV Selwerd** is het bereiken van (doelgroep-) kinderen een probleem. Kinderen en ouders weten de weg naar de speeltuin niet goed te vinden. De locatie is afgelegen. Beroepskrachten melden dat met name BSV Selwerd niet zo goed loopt, vaak leeg staat en niet open is.

De **Droomfabriek** is een plek voor de ontwikkeling van kleinschalige, vernieuwende activiteiten en heeft ondermeer een goedlopend project voor buitenlandse vrouwen.

De **Plutozaal** organiseert activiteiten voor buitenlandse studenten in de wijk, ze ontvangen mensen van Lentis en de GGZ en er komen veel ouderen. Alles loopt door elkaar heen, iedereen is welkom. Er is ook een open podium voor muziekoptredens en de ruimte kan gehuurd worden voor feesten en dergelijke.

NOVO Dienstencentrum treedt meer naar buiten, bijvoorbeeld met creatieve activiteiten voor wijkbewoners, en hanteert een minder strakke scheiding tussen doelgroepen. NOVO gaat verhuizen naar de voormalige Trefkoel. Onzeker is of daar een dienstencentrum of huiskamer komt. NOVO wil in elk geval dat mensen meer gebruik maken van deze accommodatie.

Conclusies

- ⤴ Het is duidelijk dat de samenstelling van de bevolking in deze wijken verandert en daarmee ook hun behoeften.
- ⤴ In enkele niet-gesubsidieerde accommodaties vinden veelbelovende dingen plaats (Droomfabriek, Plutozaal), die kennelijk niet in de kleinere BSV's kunnen plaatsvinden.
- ⤴ De besturen van Sonde 2000 en de Berk zijn zich bewust van beeldvorming en van de noodzaak om opener te worden, ze werken daaraan.
- ⤴ Het concept van wijkcentrum Sonde 2000 in de Vensterschool is goed, maar heeft last van twee dingen. Het ligt niet in, maar tussen de wijken en de toegang en interne samenhang zijn onduidelijk.

De Berk

Vensterschool SPT

8. Vinkhuizen

Profiel van de wijk

In de wijk Vinkhuizen wonen circa 10.000 inwoners. Er is in de afgelopen jaren veel geïnvesteerd, meer dan in andere wijken in de stad Groningen.¹¹ De wijkvernieuwing is zichtbaar in vrijwel de hele wijk. Eengezinswoningen, appartementen, hoog- en laagbouw, koop en huur, oud en nieuw wisselen elkaar af. Ook is er veel geïnvesteerd in straten, pleinen en parken. Er is meer groen aangelegd op plekken waar dit te weinig voorkwam. De Eelderbaan, het winkelcentrum, de Siersteenlaan en de Diamantlaan zijn opgeknapt. In 2008 vindt een bovengemiddeld percentage bewoners dat de buurt er het laatste jaar op vooruit is gegaan en is er optimisme over de toekomst van de buurt. Vooral het winkelcentrum, de Vensterschool en de sportvoorzieningen scoren positief.¹²

Plekken voor ontmoeting en activiteiten

Er zijn drie gesubsidieerde accommodaties in de wijk: **'t Vinkhuys**, waarin ook het Stip is gevestigd. Buurtcentrum **De Wende** in Vinkhuizen-Noord is tevens jongerencentrum en **BSV Vinkhuizen Zuid**. Het **CJG** en de **bibliotheek** zijn gevestigd naast de Vensterschool.

Daarnaast is er de accommodatie **Trefpunt De Siersteen** in Vinkhuizen-Zuid en de **Goudvink** in Oost. In Zorgcentrum **de Veldspaat** zit ook een buurtrestaurant. Verder kent Vinkhuizen veel sportvoorzieningen (velden).

De nieuwe wijken Gravenburg, De Held en Reitdiep hebben geen eigen wijkaccommodatie en zijn aangewezen op Vinkhuizen of Hoogkerk. In De Held wordt **Kinderdagverblijf 'De Kleine Held'** door bewoners gebruikt als vergaderplek. **Rietwierde** staat in Reitdiep en huisvest twee scholen, een peuterspeelzaal, een kinderopvang en een BSO.

<i>naam</i>	<i>bestemming</i>	<i>eigenaar</i>
Wijkcentrum 't Vinkhuys / Stip	wijkcentrum	Stichting 't Vinkhuis
De Wende	buurtcentrum	Gemeente Groningen
BSV Vinkhuizen Zuid (buurt- en speeltuinvereniging)	buurtcentrum	Gemeente Groningen
CJG Vinkhuizen *	Centrum voor Jeugd en Gezin	
Trefpunt De Siersteen	clubhuis / verenigingsgebouw	Christelijke Woningstichting Patrimonium
Veldspaat	woonzorgcomplex	Stichting Woonzorg Nederland
De Goudvink	buurtcentrum	Stichting Nijestee
Woongemeenschap De Kornalijn	woonzorgcomplex	Stichting NOVO
Woongemeenschap Jeanne Godfriedhuis	woonzorgcomplex	Stichting NOVO
De Diamant	woonzorgcomplex	Stichting De Huismeesters
Stichting Ilmarinen	woonzorgcomplex	Stichting Ilmarinen
Platina	woonzorgcomplex	Christelijke Woningstichting Patrimonium
Centrum voor Dagbesteding Avondsterlaan	opvangcentrum	JH Hummel
Huiskamer Goudflat		Nijestee?
Kornalijn		

11 Wijkperspectief Gemeente 2010

12 idem

De wijktafel

Aan de wijktafel zitten drie bestuursleden van 't Vinkhuys, BSV Vinkhuizen Zuid en Trefpunt De Siersteen, drie mensen die actief zijn in diverse wijkgebouwen, twee leden van huurdersorganisaties en leden van bewonersraden uit Gravenburg en de Reitdiepbuurt, totaal 9 personen.

Wat is de behoefte?

Ontmoeting en cursussen, dat zijn de belangrijkste activiteiten waarvoor in een buurtcentrum plaats moet zijn. Het is de 'huiskamer van de buurt'.

Ruimte is er volop in Vinkhuizen, behalve voor sport. Sportzalen zijn allemaal bezet. Het gebruik is centraal (stad) geregeld, er zijn veel bestaande rechten van clubs, er wordt geen prioriteit gegeven aan vragen uit de buurt of wijk. De gymzaal in Reitdiep is verhuurd en bezet door een commerciële partij zonder overleg met de buurt. De gemeente zou daar anders in moeten handelen.

Ruimte voor familiefeestjes is er in sommige buurthuizen in Vinkhuizen. Niet in 't Vinkhuys, omdat die feestjes andere activiteiten teveel in de weg zouden staan.

Het Stip in 't Vinkhuys voorziet duidelijk in een behoefte. Het Stip heeft vooral een functie voor ouderen en sociaal zwakkeren. Vinkhuizen vergrijsst en kent ook problemen achter de voordeur. De eigen ingang van het Stip is een nadeel wat betreft contact met de rest van 't Vinkhuys, maar wel goed voor wie liever niet gezien wil worden als bezoeker.

Er is een verschuiving te zien in het soort activiteiten dat wordt aangeboden. Wat te denken van een speeltuinvereniging die een spirituele avond houdt waar honderd mensen op af komen? Zumba, yoga: dat komt sterk op. Maar sommige activiteiten, bijvoorbeeld kinderwerk, moeten ook gewoon gebeuren.

't Vinkhuys herbergt een mix van commerciële en niet commerciële activiteiten. Een gezonde marktprikkel lijkt hier te werken. 't Vinkhuys inventariseert via flyers wat mensen willen en pikt ook signalen op via personeel en praatjes bij de bar.

Voor alle activiteiten is wel een ruimte te vinden. En toch: mensen die een accommodatie zoeken voor een activiteit stuiten vaak op vaste clubs, die krijg je nauwelijks verplaatst. Dat is een probleem, volgens beroepskrachten.

NOVO zoekt, vanwege bezuinigingen in vervoer, activiteiten in de wijk. Hun cliënten doen bijvoorbeeld bij Veldspaat en speeltuinen het groenbeheer en klussen.

Het beleid van de gemeente is, dat men vanuit Gravenburg, de Held en de Reitdiepbuurt accommodaties elders moet gebruiken, bijvoorbeeld 't Vinkhuys. Maar het is een eind fietsen en dat is een belemmering, zeker 's avonds.

De vereniging Cultuur & Sport Reitdiep heeft een eigen programma gemaakt met kennismakingsmodules, waaraan ondermeer de nieuwe school in de buurt onderdak biedt.

In Gravenburg is behoefte aan een jongerencentrum voor de oudere jeugd. Ouders hebben een initiatief genomen om dat van de grond te krijgen. Ouders willen wel voor de begeleiding zorgen, zonder jongerenwerker.

De stadsdeelcoördinator voorziet problemen in deze nieuwe wijken, omdat er niets te doen is voor de jeugd die daar nu in de puberleeftijd komt.

Breed of smal?

Naar aanleiding van deze vraag worden voor- en nadelen van beide genoemd.

Voordelen van een klein gebouw zijn: dichterbij, meer binding en persoonlijke drijfveer.

Voordelen van een groter gebouw: leuk om meer mensen te ontmoeten, professioneel kader mogelijk. Een nadeel van een groter gebouw is dat voor het beheer veel vrijwilligers nodig zijn of anders duur professioneel beheer.

Geconcludeerd wordt dat een combinatie van één groot en een aantal kleine gebouwen het beste is. Voor ouderen en kinderen is het belangrijk dat een gebouw dichtbij is.

In Vinkhuizen is een accommodatieoverleg met tien accommodaties, waarbij ook activiteiten worden afgestemd. De Goudvink doet niet mee.

Professioneel of zelfbeheer?

Professioneel beheer in grotere gebouwen is noodzaak, in kleinere is volledig vrijwillig beheer mogelijk. In de Reitdiepbuurt is zelfbeheer makkelijker, omdat het een kleine buurt is met een homogene groep bewoners (veel kinderen). Het gebruik van de school wordt praktisch geregeld met medewerkers van de BSO. De BSO krijgt daarvoor betaald. Gravenburg zou een jeugdhonk ook wel zelf willen beheren. Eerder bleek dat bewoners daartoe bereid waren. Het werkt het best als het voor een bepaalde, overzichtelijke tijd is. Dan zijn ook tweeverdieners wel bereid iets te doen. Men is in de nieuwe wijken niet gewend dat beheer betaald kan worden en zoekt de oplossing in het zelf doen. De Buurt-en speeltuinvereniging zegt alles met vrijwilligers te moeten runnen, terwijl 't Vinkhuys beroepsbeheer heeft en commerciële activiteiten. Dit beeld wordt door 't Vinkhuys genuanceerd: cursussen worden ook daar veelal door vrijwilligers gegeven. Een gegeven is dat BSV ook subsidie voor het beheer ontvangt. De sfeer wordt heel erg bepaald door de houding van de medewerkers. Dat vraagt professionaliteit van beheerders, beroeps of vrijwillig.

Geschikte gebouwen

Belangrijke eisen aan elk gebouw zijn volgens de wijktafel: dichtbij, open, goede sfeer en medebeheer. Onder beroepskrachten is echter scepsis over de sociale openheid van de wijkgebouwen. Mensen met een beperking, welke dan ook, en allochtonen krijgen niet overal een echt welkom of begeleiding.

't Vinkhuys is een uitzondering binnen de wijk als het gaat om openheid. Het gebouw is fysiek goed toegankelijk en er is goed gastheerschap. Er zijn veel activiteiten en er komen veel groepen, "Ook mensen met een goede positie". Er is een goede sfeer en de vrijwilligers werken er graag. In 't Vinkhuys mag tien keer per jaar een activiteit met meer geluid plaatsvinden, maar de geluidsisolatie is niet geschikt voor een bandje. In de **Goudvink** is het Sociaal Buurtbeheer Noordwest en het buurtrestaurant Resto VanHarte gevestigd. Dit wordt met name door de oudere bewoners goed bezocht. Daarnaast worden in de Goudvink (multiculturele) activiteiten en bijeenkomsten georganiseerd. Er is geen lift.

De Wende loopt veel beter, nu men zich meer richting MFC ontwikkelt en gekozen heeft voor de thema's gezondheid en multicultureel. Het gebouw is ook geschikt voor een bandje. Heeft eveneens geen lift.

Veldspaat is een mooi gebouw, hoewel sommigen gelijkenis met een gevangenis zien. Er is geen gastheer of -vrouw.

BSV Vinkhuizen Zuid runt alle activiteiten zelf met vrijwilligers en heeft geen inkomsten uit verhuur. Van activiteiten wordt breed gebruik gemaakt, ook uit andere buurten en wijken. 's Middags ligt de prioriteit bij kinderen.

Trefpunt De Siersteen is een nieuw gebouw, wordt goed benut, heeft gedurende 3 dagdelen activiteiten voor ca. 200 ouderen.

Het in aanbouw zijnde **scoutinggebouw** in Westpark zou ook functie voor Gravenburg kunnen hebben.

Conclusies

- ⤴ 't Vinkhuys is volgens de wijktafel en beroepskrachten een goed functionerend centrum, open voor allerlei vragen en initiatieven, met een breed bereik. Andere accommodaties hebben een eigen sfeer of thema en richten zich naar nieuwe vragen.
- ⤴ Beroepskrachten zien NOVO als een voorloper die veel initiatieven tot integratie

neemt.

- ▲ Bewoners van Reitdiepbuurt, de Held en Gravenburg maken nauwelijks gebruik van accommodaties in Vinkhuizen. Ze regelen veel zelf en willen wel graag een ruimte voor jongeren en voor een vergadering.
- ▲ Om het probleem van een tekort aan sportzalen en het ontbreken van zeggenschap over het gebruik daarvan op te lossen, heeft de wijktafel de volgende suggesties:
  - Meer regelen in de wijk zelf. Dus herzien van bestaande afspraken.
  - Vooraf aan het seizoen aankondigen dat iedereen zich centraal kan melden en dan voorrang geven aan de vraag vanuit de wijk zelf.
  - En los daarvan: meer accommodaties realiseren (ook in nieuwe wijken).

De Wende, Vinkhuizen

t Vinkhuys

Vensterschool met bibliotheek

9. Hoogkerk

Profiel van de wijk

Hoogkerk heeft circa 6.000 inwoners. Hoogkerk-Zuid en ook het oude dorp Hoogkerk, kenmerken zich door een vergrijzende bevolkingssamenstelling. Daarnaast kent Hoogkerk een relatief hoog percentage gezinnen met kinderen. Er wonen nauwelijks studenten en relatief weinig twintigers. 'Autochtone' Hoogkerkers noemen de gemeentelijke herindeling van 1969 nog altijd "de annexatie". Het dorp is daarna nog jarenlang echt een apart dorp gebleven, maar de groei van de stad Groningen is inmiddels zover gevorderd, dat de stad vrijwel aan Hoogkerk is vastgegroeid.

Plekken voor ontmoeting en activiteiten

Hoogkerk heeft een Vensterschool, waarin ook het **Dorpshuis** zit, naast het **CJG** en **DIA**. Er zijn twee (buurt- en) speeltuinverenigingen, **VHJ** en de **Kreukelhof**.

De **Strinke** is een accommodatie voor het woonwagenkamp.

NOVO heeft de **Leihof**, een gebouw met een recreatieruimte.

In de **Gabriëlflat** is het Stip gevestigd.

De Molukse gemeenschap heeft een eigen kerk met een belangrijke ontmoetingsfunctie. Dat gebouw is erg oud.

De nieuwe wijk Buitenhof heeft geen eigen voorzieningen en is aangewezen op Hoogkerk of Vinkhuizen.

In Buitenhof functioneert het gebouwtje van een volkstuinvereniging als semicommerciële (vergader-) accommodatie.

<i>naam</i>	<i>bestemming</i>	<i>eigenaar</i>
Dorpshuis Hoogkerk	buurtcentrum	Gemeente Groningen
Buurt- en Speeltuinvereniging VHJ	buurtcentrum	Christelijke Woningstichting Talma
Buurtcentrum De Strinke / woonwagenkamp	buurtcentrum	Gemeente Groningen
Centrum voor Jeugd en Gezin Hoogkerk *	centrum voor Jeugd en Gezin	
Buurt- en Speeltuinvereniging De Kreukelhof	buurtcentrum	Nijestee
Welzijnscentrum Gabriëlflat	activiteitsruimte	Christelijke Woningstichting Talma
Kerkje Leegkerk	kerk	Stichting Oude Groninger Kerken
Kerkgebouw Elim	kerk	Gereformeerde Kerk van Hoogkerk
Hoogkerk Ned. Hervormde Kerk	kerk	Ned. Herv. Kerk Hoogkerk
De Gereformeerde Kerk Vrijgemaakt Hoogkerk	kerk	De Gereformeerde Kerk Vrijgemaakt Hoogkerk
De RK Parochie-Vikarie van de H. Theresia	kerk	De Rooms-Katholieke Parochie Vikarie van de H. Theresia
Kerkvoogdijraad van Molukse Kerken	kerk	Kerkvoogdijraad van Molukse Kerken
NH Gemeente van Wierum en Dorkwerd	kerk	Nederlands Hervormde Gemeente van Wierum en Dorkwerd

De wijktafel

Aan tafel zitten twee bestuursleden van het Dorpshuis Hoogkerk, twee bestuursleden van de Vereniging Wijkopbouw Hoogkerk (waarvan er één in Gravenburg woont), twee bestuursleden van de Speeltuinvereniging VHJ en één regelmatige bezoeker van activiteiten in het CJG. In totaal 7 personen.

Wat is de behoefte?

Een wijk- of buurtgebouw is nodig voor ontmoeting. Men heeft tegenwoordig echter minder animo voor groepen of verenigingen en men komt niet zo snel uit zichzelf. "Vroeger had je elkaar nodig".

Voor ouderen is vervoer en afstand een probleem. Zij hebben vaak een gezamenlijke ruimte in hun woongebouw, zoals in de Gabriëlflat, waar ook niet-bewoners terecht kunnen.

Jongere ouderen gaan wel naar het dorps huis (voor biljarten, kaarten, sjoelen).

Aan de wijktafel is gezegd dat Hoogkerk-Noord en -Zuid gescheiden zijn, beroepskrachten denken dat het Dorps huis die scheiding wel doorbreekt.

Voor familiefeesten of -bijeenkomsten is in Hoogkerk weinig ruimte. In het Dorps huis en BSV VHJ kan het niet meer en ook niet in sportkantines, zo wordt gezegd, maar wel in een aantal van de kerken.

Jongeren

In het Dorps huis en in BSV VHJ worden jongerenactiviteiten georganiseerd. In de BSV komen jongeren tot 14 jaar. De speeltuinvereniging heeft eerder wel disco's georganiseerd, maar dat gaf teveel overlast. De jongerenwerker in het Dorps huis richt zich op de groep 16+. "Die is vrij honkvast", zegt hij, "Ze gaan wel eens naar Gravenburg 'voor de meisjes' ". Volgens anderen is het jongeren centrum in het Dorps huis 's avonds gesloten, omdat er geen jongerenwerker meer is. Er zijn groepjes die op straat hangen, waar het jongerenwerk geen contact mee heeft en die niet in het jongeren centrum komen. "De hanggroep van ongeveer tachtig jongeren bij de supermarkt wil een eigen accommodatie, waar je ook kunt drinken", zegt een beroepskracht. BSV VHJ heeft geprobeerd om deze jongeren in het weekend binnen te krijgen. Dat is niet gelukt, ze wilden niet omdat 'buiten meer te zien is'.

Jongeren van het woonwagencamp gebruiken de Strinke, daar komt de jongerenwerker ook. Ze willen niet naar het jongeren centrum in het Dorps huis, omdat zij dat associëren met een vaste groep drugsgebruikers.

Breed of smal?

Over dit thema is gezegd dat in Hoogkerk een centraal dorps huis met een aantal voorzieningen voor iedereen het beste is en daarnaast kleine gebouwen in de buurt voor activiteiten.

Professioneel of zelfbeheer?

Het bestuur van het Dorps huis heeft nu weinig invloed, omdat de subsidie direct naar beheerder WerkPro gaat. 't Vinkhuys ziet men als voorbeeld van hoe dat beter kan. Een omzet van vier ton is teveel voor vrijwilligers. De wijktafel pleit voor beheer door een ambtenaar. Eén betaalde beheerder kan het beheer van meer gebouwen doen. Een taakverdeling tussen professioneel beheer en vrijwillig bestuur is efficiënter. De beheerder kan het financieel beheer doen. Het is wel belangrijk dat het vrijwilligersbestuur zeggenschap houdt en verantwoordelijk blijft voor het programma van activiteiten.

Verder is het een probleem dat de verschillende onderdelen van de Vensterschool en de sportvoorzieningen onder drie verschillende gemeentelijke beleidsterreinen vallen en dat ook per onderdeel verschillende installatiebedrijven betrokken zijn.

Kleinere gebouwen kunnen door vrijwilligers worden beheerd. BSV VHJ vreest dat als de subsidie voor beheer overdag helemaal stopt, er voor het dagprogramma geen vrijwilligers te vinden zijn: 's avonds wordt alles door vrijwilligers gerund, dat is geen probleem.

Geschikte gebouwen

De beroepskrachten zeggen dat het **Dorpshuis** ideaal gelegen is op de plek waar het oude ook stond. Wijktafel-deelnemers geven een ander beeld: het Dorpshuis is slecht bereikbaar vanwege de ligging en de naam Vensterschool is verwarrend. Met name de bewoners uit Noord komen er niet, omdat het spoor een barrière is.

Het Dorpshuis is niet erg toegankelijk en "niet te beheren". Er is 's avonds geen ontvangst op de begane grond, anders dan met camera's. Het Dorpshuis zit op de eerste verdieping en dat maakt de toegankelijkheid en overzichtelijkheid voor bezoekers ook moeilijker. De lift is te klein voor scootmobielen. Er komen weinig ouderen. Voor het **CJG** moet je omlopen.

BSV VHJ heeft een mooi gebouw met één zaal, die de hele week vol zit. De vereniging heeft 236 leden, allemaal uit het oude dorp. Aan de wijktafel is de indruk dat **BSV de Kreukelhof** niet meer bestaat en dat er in het gebouw nu kinderopvang is. 's Avonds staat het gebouw leeg.

De **Leihof** van NOVO heeft een mooie recreatieruimte die (nog) niet open is voor bezoekers. NOVO wil een conditorei openen, wellicht samen met een particulier initiatief in het **RK kerkje** in het dorp. Dat zou een goede, open ontmoetingsplaats kunnen worden.¹³

De **Strinke** heeft een eigen gebruikersgroep uit het woonwagencentrum, er komen geen andere bewoners uit Hoogkerk.

De **Elimkerk** wordt niet vaak verhuurd in verband met mogelijke overlast. Volgens beroepskrachten gaan hier nu wel activiteiten voor ouderen starten.

Het **kerkje** van **Leegkerk** ligt mooi apart, geschikt voor particuliere feesten. Het wordt op dit moment verbouwd.

Conclusies

- ⤴ Het Dorpshuis is een mooi, centraal gelegen gebouw. De verschillende functies en het beheer zijn niet goed op elkaar afgestemd. De ingang van het Dorpshuis is moeilijk te vinden.
- ⤴ Meer professioneel beheer voor accommodaties gezamenlijk is gewenst, waarbij het bestuur over het programma blijft gaan.
- ⤴ Jongeren in Hoogkerk worden niet voldoende bereikt door het jongerenwerk. Dorpshuis en BSV zijn kennelijk niet aantrekkelijk voor 16+.

---

13 Aan de wijktafel is sprake van een theeschenkerij van NOVO in het kerkje van Leegkerk

10. Beijum/De Hunze

Profiel van de wijk

Beijum heeft 13.500 inwoners, in vergelijking met het gemiddelde van de stad nog steeds veel gezinnen met kinderen (bijna 40%) waaronder in bepaalde straten in de wijk veel eenoudergezinnen. In Beijum is 20% van de inwoners tussen de 0 en 15 jaar oud. Ook wonen er veel jongeren in de wijk. Maar 5% van de inwoners is 65 jaar of ouder. In Beijum wonen mensen uit veel verschillende culturen, waarvan de groep uit de Antillen de grootste is. Met name in Beijum-Oost zijn Heerden waar opvallend veel gezinnen wonen met een inkomen onder of rond het minimum. Hier is veel schuldenproblematiek en wonen veel multi-probleemgezinnen. In Beijum-West staan relatief meer koopwoningen. In de wijk wonen weinig studenten. In Beijum is sprake van een omvangrijke jongerenproblematiek. Wijkbewoners melden dat er veel vernield wordt in de wijk. De overlast van jongeren (22% in Beijum) is de hoogste in de stad.¹⁴ Het is een zogenaamde bloemkoolwijk met veel groen, woonerven, hofjes en doodlopende straten. De **Hunze** en **Van Starckenborh** zijn twee nieuwere wijkjes met hoofdzakelijk eengezinswoning koopwoningen, gelegen tussen Beijum en het Van Starckenborghkanaal.

Plekken voor ontmoeting en activiteiten

In Beijum zijn drie buurtcentra, gevestigd bij verschillende scholen: **De Kleihorn**, **'t Heerdenhoes** en de **Beijumkorf**. De drie centra hebben een gezamenlijk bestuur van de Stichting Buurtcentra in Beijum (BIB). De wijk de Hunze heeft een eigen buurtcentrum, de **Hunzeborgh**.

Het **Trefpunt** was oorspronkelijk een jongerencentrum, maar heeft nu ook andere functies: kinderopvang, scouting en Ambiente (specifieke activiteiten voor Antillianen). Het **CJG** is gevestigd in een apart gebouw.

Multifunctioneel centrum **De Wegwijzer** biedt onderdak aan de bibliotheek, de MJD, de Vensterwijk, het Stip, Humanitas en Stiel.

In **Boerderijum** is gevestigd: kinderopvang, het centrum voor Natuur- en Duurzaamheidseducatie (NDE) en De Zijlen met een kinderboerderij, een speelweide en een theeschenkerij.

<i>naam</i>	<i>bestemming</i>	<i>eigenaar</i>
Buurtcentrum De Kleihorn	buurtcentrum	Gemeente Groningen
Buurtcentrum 't Heerdenhoes	buurtcentrum	Gemeente Groningen
Buurtcentrum Beijumkorf	buurtcentrum	Gemeente Groningen
Buurtcentrum Hunzeborgh	buurtcentrum	Beak Vastgoed
Stichting Trefpunt	buurtcentrum	Gemeente Groningen
Centrum voor Jeugd en Gezin Beijum *	buurtgebouw	
De Bron	kerk	Protestantse Gemeente
Innersdijk (is gesloopt)	woonzorgcomplex	Stichting Zorggroep Groningen
Theeschenkerij Boerderijum	café/restaurant	Stichting Dierenweide Gron.
Munsterhoes	woonvoorziening	Patrimonium
Amkemakoepel	woonvoorz. met recr. zaal	
De Wegwijzer	Bieb, Stip, Stiel	Biblionet

¹⁴ Wijkplan Beijum, gemeente 2012

De wijktafel

Aan tafel zitten vier bestuursleden van wijkgebouwen, drie deelnemers zijn actief in bewonersorganisaties, vijf mensen in wijkwerkgroepen, er is iemand van de kerk en iemand van scouting, twee mensen zijn lid van het wijkteam NLA, één van een stedelijke werkgroep 'Ik ben er ook' en één van de werkgroep Toegankelijkheid van de Adviesraad Gehandicaptenbeleid. Totaal 15 personen.

Wat is de behoefte?

De drie buurtcentra bieden volgens bewoners van de wijk veel en brede activiteiten. Die worden op elkaar afgestemd, er is een activiteitenoverleg en een gezamenlijk programmaboekje. Men zegt dat er in goed overleg altijd wel ergens een ruimte te regelen is. Voor de werkgroep 'Ik ben er ook' zou dat echter niet opgaan. Anderen noemen dat een oud conflict.

Van de 'gewone' functies¹⁵ is ontmoeting heel belangrijk en eetgelegenheid voor ouderen hoort daarbij. Als gemis is verder genoemd: opslagruimte voor bijvoorbeeld het buurtarchief en voor tuingereedschap voor de actie 'Lentekriebels'.

Beijum heeft behoefte aan een grote activiteitenzaal, een soort 'brasserie'. In de bestaande zalen in de wijk kunnen max. 100 personen.

Naast het bestaande aanbod in de buurtcentra is er ook behoefte aan 'hippe', of culturele activiteiten, die ook wat geld mogen kosten. Bijvoorbeeld Zumba of een kookclub voor kinderen die wat luxer is. Hiervoor gaan mensen nu naar de Hunze of naar de stad, maar "Dan mis je de ontmoeting in de wijk". Bij de bestaande activiteiten ligt de nadruk erg op achterstand en 'sociale activering'. Daar voelt niet iedereen zich bij thuis. Immers, de meeste bewoners zitten niet in een achterstandsituatie. Daar is door het bestuur tegenover gesteld dat in Beijum behoefte is aan betaalbare activiteiten en dat voor duurdere geen belangstelling zou zijn. Voor sport, toneel en ook kinderopvang ga je naar elders in de stad.

Gelegenheid voor familiefeesten en andere besloten feestjes vinden de meesten niet gewenst. In De Hunzeborgh kan dat wel. De Hunzeborgh stelt zich in het algemeen open voor alle vragen naar ruimte, het bestuur zegt altijd bereikbaar te zijn.

De besturen in Beijum staan niet genoeg open voor alle vragen uit de wijk. De wijkgebouwbesturen hoeven zich nu niet te verantwoorden voor hun (programma) keuzes. Bestuursleden zeggen de behoefte te inventariseren of te peilen. Hoe lastig dat ook is, het zou wel meer moeten, zeggen anderen.

Beroepskrachten zijn op zoek naar ruimte om nieuwe (kwetsbare) mensen meer in de buurt te kunnen bieden. Ze willen door een groter activiteitenaanbod meer ouderen de deur uit krijgen. Kwetsbare bewoners moeten hun activiteiten steeds meer in de eigen wijk gaan vinden.

Zowel beroepskrachten als bewoners signaleren de overbezetting van sportzalen. Het gebruik is niet wijkgebonden. De hal wordt gebruikt door enkele basketbal- en korfbalverenigingen uit de wijk, die het als hun eigen hal beschouwen. "Soms is de zaal 'bezet', maar wordt 'ie niet gebruikt".

Breed of smal?

De vraag naar 'breed of smal' wordt wisselend beantwoord. In Beijum functioneren drie gebouwen onder één bestuur, met een decentraal programma. Dat is goed, vinden zowel bewoners als beroepskrachten. Je zou ze op één plek kunnen samenvoegen. Sommigen vinden één groot centrum ideaal, anderen vinden dichtbij belangrijker. "De grens van nabijheid is bepalend. Tien minuten lopen bepaalt of je makkelijk binnenloopt".

Dat jongeren een apart gebouw hebben, is goed. In de Hunze voldoet het kleine buurtcentrum.

---

15 Zie de lijst

Professioneel of zelfbeheer?

Meer bewonerszelfbeheer dan nu is niet gewenst. "Volledig zelfbeheer is niet te doen. Je doet het uit noodzaak" en "Beheer vraagt teveel verantwoordelijkheid, dat is gewoon werk; een baan". Een professionele beheerder kan beter zorgen dat het gebouw voor iedereen open is. In de kerk is de koster een belangrijk professioneel figuur, met veel handelingsruimte voor vrijwilligers, onder verantwoordelijkheid van het kerkbestuur. Het hangt dan wel sterk af van de kwaliteit van de beheerder(s) en of dat vaak wisselt. Daarmee zijn de ervaringen wisselend. Ook een beheerder van buiten de wijk kan wel het gezicht zijn, zoals in één van de wijkgebouwen, als deze zich met de plek verbindt. In de Hunzeborgh doet het bestuur veel zelf aan werving en programmering en vindt dat prima.

Geschikte gebouwen

Het Programma van eisen¹⁶ is vanzelfsprekend.

Flexibel gebruik is belangrijk. Ook buiten normale uren. Voor (oudere) scouts bijvoorbeeld is de sluitingstijd van het **Trefpunt** een beperking.

't Heerdenhoes is goedbezocht en gezellig voor de eigen buurt, maar voor de rest van de wijk te ver weg en weinig gebruikt volgens anderen. De **Beijumkorf** functioneert niet meer als buurthuis: het is niet geschikt en teveel onderdeel van de school. De **Kleihorn** is ook te decentraal. Het lid van de Adviesraad Gehandicaptenbeleid vindt over het algemeen de buurthuizen niet gezellig, niet herkenbaar en soms is de ingang moeilijk te vinden. Hij ziet nog steeds veel hekjes. De meeste deelnemers willen zich niet over een keuze voor één van de gebouwen uitspreken.

In de **Hunzeborgh** zijn veel activiteiten, ook voor bewoners van Beijum. Het wordt verhuurd als het leeg staat en is geschikt voor feestjes. Het bestuur wil ideeën van mensen uit de buurt een plek geven, die het dan ook zelf opzetten. "Het is niet de bedoeling om louter te consumeren".

CJG kent een mix van functies en beschikt over een mooie keuken. Het is een leuke ontmoetingsplek. Met het CJG/gezondheidscentrum is veel te regelen.

Boerderijum is een mooi gebouw op een mooie locatie, maar te afgelegen voor mensen die niet of minder mobiel zijn en kwetsbaar in haar voortbestaan door te weinig bezoek. In het programma van eisen voor nieuwbouw **Innersdijk** was geen geld voor een grote zaal, maar men probeert die er alsnog in te huisvesten. Een nieuw wijkcentrum zou heel belangrijk zijn voor de ontwikkeling van Beijum-Oost, want "Dat wijkdeel is nu zo dood als een pier".

De **Amkemakoepel** is een ouderenflat met activiteitenruimten, open voor externe partijen. Eens per maand is er een koffie-ochtend voor de buurt met een bepaald thema. **De Bron** (kerkzaal aan de Heerdstee) wordt voor van alles gebruikt, is ook te huur, maar niet voor feestjes.

---

16 Zie de lijst, wat is een goed gebouw?

Conclusies

- ⤴ Er is waardering voor de onderlinge afstemming van activiteitenprogramma's tussen de buurtcentra. Tegelijkertijd vindt een aantal mensen dat besturen te weinig open staan voor vragen en initiatieven uit de wijk.
- ⤴ De wens van sommige bewoners dat buurtcentra zich niet alleen op achterstand moeten richten en ook meer culturele activiteiten kunnen organiseren die dan ook wel wat geld mogen kosten, levert discussie op.
- ⤴ Sluiting van één of twee wijkgebouwen wordt verwacht, hoewel door meerdere mensen niet gewenst.
- ⤴ Twee scholen gaan wellicht sluiten, die gebouwen komen vrij en dat is een kans voor een nieuw wijkgebouw.
- ⤴ Het centrum van Beijum Oost, waar o.a. de plek van de apotheek vrijkomt, is ook een goede locatie, het is centraal. In de nieuwbouw van Innersdijk kan een grote zaal worden opgenomen.
- ⤴ NOVO zoekt steeds meer accommodatie op wijkniveau voor haar activiteiten om te besparen op vervoerskosten en ziet in Boerderijum een kans voor haar activiteiten en doelgroep.

11. Lewenborg

Profiel van de wijk

Lewenborg is met zijn 8.800 inwoners één van de grootste wijken van de stad. De bevolkingssamenstelling is zich aan het wijzigen. Daar waar er veelal sprake was van veel gezinnen met kinderen, groeit nu het aandeel van samenwonenden zonder kinderen. Gelet op het feit dat het percentage 45- tot 65-jarigen, met 31 procent, hoger is dan het stedelijk gemiddelde van 22 procent, zal het aandeel ouderen in de loop van de komende jaren toenemen. Lewenborg is geen studentenwijk. Wel wonen er veel jongeren die in Lewenborg zijn opgegroeid en daar willen blijven wonen. Het hart van de wijk is het winkelcentrum met het wijkcentrum Het Dok.

De wijk ligt aan de oostkant van de stad buiten de stadsring. De wijk grenst in het noorden aan Beijum en Kardinga en in het zuiden aan Ruischerwaard en Ruischerbrug. Lewenborg is één van de groenste wijken van Groningen.¹⁷

In de sociale agenda is er sprake van onveiligheid en een concentratie van zware jeugdproblematiek. De stedenbouwkundige structuur van de wijk draagt niet bij aan het versterken van de sociale samenhang.¹⁸

Plekken voor ontmoeting en activiteiten

In Lewenborg is één wijkcentrum, **Het Dok**, dat midden in de wijk staat. Hier zijn onder andere de bibliotheek en het Stip gevestigd. En er is een loket van de Dienst Informatie en Advies, het enige in de stad, buiten het stadhuis. Het Dok is twee jaar geleden verbouwd, waarna bovengenoemde functies er gevestigd zijn. Ook een aantal instellingen zoals de MJD, Stichting De Zijlen, de SKSG en Stiel zitten er. Verder hebben multicultureel vrouwen centrum de Boei en de wijkvereniging De Scheepsraad een ruimte in Het Dok. Na de verbouwing is het aantal bezoekers van Het Dok gestegen.

Verder heeft Lewenborg het **Vensterhuis**, waar naast het **CJG** ook een peuterspeelzaal en kinderopvang zijn gevestigd. Het Vensterhuis heeft een zwembadje.

Er zijn gemeenschappelijke ruimtes die deel uitmaken van seniorenwooncomplex **Stuurhuis** en woonzorgcentrum **Mercator** en een ontmoetingsruimte van NOVO, de **Lijzijde**. In oktober 2012 -na de wijktafel!- is het **LeRoy Huis** geopend, een vergaderruimte met keuken, voor ondermeer schoolbezoeken.

Het **Boegbeeld** staat helemaal voorin de wijk. Het wordt beheerd door zorginstelling De Zijlen. Hierin zitten de buitenschoolse opvang (BSO), kinderopvang, dagbesteding voor mensen met een beperking en een kinderboerderij met theeschenkerij.

Het gebouw van scoutinggroep **De Jutters** ligt in het wijkpark en is te huur voor feesten en dergelijke.

<i>naam</i>	<i>bestemming</i>	<i>eigenaar</i>
Het Dok	wijkcentrum, bibl., gezondheidscentrum	Gemeente Gron
Centrum voor Jeugd en Gezin Lewenborg (vensterhuis)*	gezondheidscentrum	Stichting Lefier
NOVO Dienstencentrum Lijzijde		
Stuurhuis	woonzorgcomplex	Nijestee
Mercator	woonzorgcomplex	Stichting Lefier
Protestantse Gemeente Damsterboord te Groningen	kerk	Protestantse Gem.
Scouting de Jutters	dubgebouw	
Het Le Roy Huis	vergaderruimte	Stichting Le Roy
Het Boegbeeld	kinderboerderij, BSO, theeschenkerij	

17 Wijkperspectief Stiel, 2012

18 Wijkperspectief gemeente 2011

De wijktafel

Aan de wijktafel zitten twee bestuursleden van Het Dok, twee leden van het wijkteam, twee leden van de wijkvereniging, twee vrijwilligers van het Stip, één lid van de Adviesraad Gehandicaptenbeleid en een bestuurslid van de scoutinggroep, totaal 9 personen.

Wat is de behoefte?

Het Dok krijgt veel verzoeken om een (familie)feestje te houden en zou hier graag aan willen voldoen als er geen beperkingen met betrekking tot het personeel en de commerciële horeca waren. Het bestuur van Het Dok wil ook wel in het weekend open, met name voor de eetgelegenheid, maar dat is nu te duur, gezien het verwachte aantal bezoekers.

Voor sport zijn er al veel mogelijkheden in Lewenborg, ondermeer omdat ook Kardingse gebruikt kan worden door de wijk. Beroepskrachten signaleren echter dat de sporthal 'bomvol' zit. Ook ontbreekt een vrije buitenspeelruimte in de directe omgeving van Het Dok, zowel voor de kinderen als de jongeren. Daarnaast is er behoefte aan sportactiviteiten voor kinderen, voor wie de reguliere sportactiviteiten een te hoge drempel hebben.

Er is behoefte aan ruimtes waar je (incidenteel) met meer mensen terecht kunt voor bijvoorbeeld een creatieve activiteit.

Ouderen die straks door bezuinigingen niet meer terecht kunnen in activiteitencentra, zijn dan aangewezen op centra in de buurt. Dat vergt meerdere plekken voor kleinschalige activiteiten. Dat geldt voor ouderen, maar ook voor andere groepen die zich niet zomaar voegen in een breed wijkcentrum. "Het is een illusie te denken dat je alle doelgroepen kunt mengen."

De door de gemeente waargenomen 'zware jeugdproblemen' dringen zich niet op aan de wijktafel. Het vandalisme rond de JOP bij de oude Tweemaster is opgelost en hangjongeren in het winkelcentrum zijn acceptabel.

Breed of smal?

Het Dok is breed en dat bevalt in het algemeen goed. Door combinatie van functies is er merkbaar meer toeloop, wijkactiviteiten zijn minder verspreid, de lijnen tussen werkers en verschillende instellingen zijn korter en de samenwerking is beter.

De combinatie met het jongerencentrum wordt door jongerenwerkers niet zo gewaardeerd, maar door andere bezoekers juist wel. De jongerenwerker merkt op dat Het Dok voor jongeren geen eigen ruimte is. Hij heeft bijvoorbeeld geen sleutel van het pand. De plaats van de kinderactiviteiten in Het Dok heeft voors en tegens. De medewerker van SKSG bereikt heel veel kinderen en door die kinderactiviteiten komen er meer ouders binnen. Maar in het gebruik zijn beperkingen: er is geen buitenruimte en voor kinderen en kinderleidsters is het gebouw onoverzichtelijk.

Zowel bewoners als beroepskrachten hadden het CJG graag in Het Dok gezien. Bereiken van ouders kost nu extra moeite, want die komen niet in het Vensterhuis.

Beroepskrachten vinden dat activiteiten beter gecombineerd kunnen worden.

Bewoners noemen de komst van het Vensterhuis jammer, want anders hadden alle functies samen ondergebracht kunnen worden, hoewel men ook wel de grenzen aan concentratie ziet.

Een grote wijk als Lewenborg heeft eigenlijk wel één groot én enkele kleinere centra nodig. Voor dementerenden bijvoorbeeld is een ontmoetingsplek dichtbij wel belangrijk (zoals Mercator). Anderzijds was een eetgroep in Het Dok, georganiseerd vanuit een ander centrum, een groot succes.

Professioneel of zelfbeheer?

Het Dok en ook het Stip en MJD steunen steeds meer op vrijwilligers. Het Dok heeft genoeg vrijwilligers. Maar professionele ondersteuning is noodzakelijk, voor continuïteit, voor schoonmaak, sleutelbeheer/beveiliging en financieel beheer. Vrijwilligers en bestuur vragen zich af of voldoende professionele ondersteuning in de toekomst nog wel mogelijk is. Een accommodatie runnen met alleen beroepskrachten is duur, zo wordt geconstateerd. "Zelfs als het alleen een koffieochtend is, heb je mensen nodig die hier voor opgeleid zijn en het leuk vinden".

Deelnemers aan de wijktafel verwachten een vervanging van gesubsidieerde banen door vrijwilligers die werkloos zijn en pleiten ervoor dat vrijwilligers met behoud van uitkering kunnen werken. Gemeente en UWV zouden dat mogelijk moeten maken.

Het beheer kan voor meer accommodaties best gezamenlijk geregeld worden.

Geschikte gebouwen

Wijkcentrum Het Dok is het referentiepunt in het wijktafelgesprek. Het Dok is in veel opzichten een goed gebouw, met een open sfeer, waar mensen makkelijk binnenkomen. Het is een compleet centrum met veel functies en mogelijkheden. Zo is er een geluidsdichte ruimte voor muziekles, zodat kinderen voor muziekles niet naar het stadscentrum hoeven. Toch zijn er wel beperkingen, zo is er maar één lift. Bij meer bezoekers met een handicap is dat te weinig. Verder is de ruimte-indeling niet kindvriendelijk en onoverzichtelijk.

Er is een invalidentoilet, dat feitelijk openbaar is voor bezoekers van het gehele winkelcentrum, maar dus niet in het weekeinde. En de 'kantinesfeer' kan volgens sommigen beter. Ook zou de PR, over wat Het Dok te bieden heeft (bijvoorbeeld de muziekles) nog beter kunnen.

Het **CJG** richt zich op ouders maar die komen er te weinig, zo constateren beroepsmensen. Integratie van de activiteiten met Het Dok is gewenst. Het CJG mist een beheerder.

Ruimtes in **seniorenflats** zijn behalve voor senioren (nog) niet of nauwelijks beschikbaar voor andere groepen uit de wijk.

Havenflat Lijzijde (NOVO) heeft een mooie ontmoetingsruimte op de begane grond voor NOVO-cliënten en senioren uit de flats en met specifieke activiteiten voor allochtonen en overige wijkbewoners. Die afwisseling in bezoekers is bijzonder, aldus NOVO. Het pand heeft een eigen stuurgroep en activiteitencommissie voor beheer en andere praktische zaken.

Het gebouw van scoutinggroep **De Jutters** is een eenvoudig maar goed gebouw, het is afgelegen. Wel te huur en geschikt voor feestjes. Iedereen kan er terecht, maar er is geen drankvergunning.

Zowel bewoners als beroepskrachten zien de leegstaande **basisschool de Tweemaster** als een goede locatie voor meerdere functies. Voor kinderen is het schoolplein een ideale buitenruimte. Voor jongeren zou de Tweemaster de kans op een eigen ruimte bieden.

In het leegstaande **Aldipand** is een tweedehandswinkel voorgesteld, die voorheen in de bibliotheek zat.

Tot slot

Beroepskrachten geven aan: "Accommodatiebeleid moet ook worden gekoppeld aan integraal jeugdbeleid, het Centrum voor Jeugd en Gezin (CJG), Bslim-beleid enz. In de loop der jaren is er heel wat overheidsbeleid bijgekomen, maar in het overkoepelende beleid wordt niet altijd rekening gehouden met accommodaties".

In de sfeer van programmering ligt een kans in meer afstemming tussen de gebouwen Het Dok, het Vensterhuis en waar het gaat om sport ook met Kardinge.

Conclusies

- ▲ Het Dok is sterk verbeterd en een goed, open en breed wijkcentrum.
- ▲ Voor kinderen en jongeren is een eigen plek, met eigen ingang en een buitenruimte nodig.
- ▲ Daarnaast is in Lewenborg behoefte aan een paar kleinere plekken voor activiteiten die niet in Het Dok passen. Voor een deel zijn die er al, of in ontwikkeling (NOVO bijvoorbeeld).
- ▲ Er is behoefte aan sportactiviteiten voor kwetsbare kinderen.
- ▲ De kans op samengaan die bij de bouw van het Vensterhuis is gemist, kan alsnog gecreëerd worden, door functies van Het Dok en het Vensterhuis beter te verdelen.
- ▲ In de wijk is een aantal leegkomende panden of plekken met mogelijkheden.
- ▲ Er zijn veel vrijwilligers actief in de accommodaties. Daarnaast is professioneel beheer absoluut noodzakelijk.

Het Dok: entree, centrale ruimte, de bieb en de biljartzaal

12. De dorpen

Ulgersmaborg, Oosterhoogebrug, Noorderhoogebrug, Ruischerbrug, Engelbert, Middelbert, Woonschepenhaven.

Profiel van de wijk

Ulgersmaborg is een echte gezinswijk met veel eengezinswoningen en speelruimten uit de jaren 80. De wijk heeft de uitstraling van een dorp binnen de stad. De wijk heeft beperkte voorzieningen en is voor specifieke behoeften op de stad aangewezen. De wijk is ruim opgezet met veel groen in de vorm van parkjes, ruime grasvelden en veel bomen. Oosterhoogebrug en Ulgersmaborg samen hebben circa 3.600 inwoners. De wijk vergrijsst: van de bevolking van Oosterhoogebrug/Ulgersmaborg is 36% tussen de 45 en 64 jaar (in de stad 22%). Vooral de leeftijdsgroep van 55 tot 74 jaar is oververtegenwoordigd in de wijk.

Noorderhoogebrug, Engelbert en **Middelbert** zijn kleine dorpen. **Ruischerbrug** is een nederzetting en nieuwbouwwijkje tussen Eemskanaal en Damsterdiep, georiënteerd op Lewenborg. **Oosterhoogebrug** is een voormalig gehucht aan het Damsterdiep. In de **Woonschepenhaven** op de hoek van Eemskanaal en Winschoterdiep liggen circa 70 woonschepen.

Plekken voor ontmoeting en activiteiten¹⁹

Buurtcentrum De Schakel ligt in Oosterhoogebrug, maar richt zich ook op Ulgersmaborg. Het wordt gerund door een commerciële exploitant die pacht betaalt aan de beheerstichting en het aan de verenigingen en overige gebruikers verhuurt tegen kostprijs. In de Schakel zitten vooral verenigingen en groepsactiviteiten van bewoners zoals een jeugdsoos, EHBO-cursussen, en daarnaast een Stip.

Buurt- en Speeltuinenvereniging DES, 'Door Eendracht Sterk', heeft een gebouw in de Woonschepenhaven.

Engelbert heeft een multifunctioneel centrum, **MFC Engelbert**, met kinderopvang, een sportzaal en kantine en een naastgelegen sportterrein.

In Ruischerbrug staat een accommodatie van **Buurt- en Speeltuinenvereniging Ruischerbrug**.

De kinderboerderij **de Beestenborg** heeft een ruimte die beschikbaar is en daarnaast een speeltuin. In Noorderhoogebrug staat dorps huis Noorderhoogebrug.

<i>naam</i>	<i>bestemming</i>	<i>eigenaar</i>
Buurt- en Speeltuinenvereniging Ruischerbrug	buurtcentrum	Gemeente Groningen
De Schakel	buurtcentrum	Stichting Dorps huis Oosterhoogebrug
MFC Engelbert	wijkcentrum	MFC Englbert
Buurt- en Speeltuinenvereniging Des	buurtcentrum	Gemeente Groningen
Het Dok / Stip (*)	wijkcentrum/bibliotheek/gezondheidscentrum	Gemeente Groningen
Centrum voor Jeugd en Gezin (*)	gezondheidscentrum	Stichting Lefier
<i>(*) staan in Lewenborg</i>		
Dorps huis Noorderhoogebrug	buurtcentrum	Stichting Dorps huis Noorderhoogebrug
Wonen Jeugd De Klapproos	woonzorgcomplex	De Noorderbrug
NK kerk	kerk	Stichting Oude Groninger Kerken
St Maartenskerk Middelbert	kerk	Stichting Oude Groninger Kerken
Ned .Herv. Gem van Noorddijk	kerk	Protestantse Gemeente Damsterboord te Gron.

¹⁹ Bron: overleg met beroepskrachten

De wijktafel

Aan de wijktafel in Engelbert zitten zes heren: bestuursleden van de accommodaties in Engelbert, Oosterhoogebrug en Ruischerbrug, één lid van de wijkraad Oosterhoogebrug/Ulgersmaborg en één lid van de Wmo-raad. Van de Woonschepenhaven is niemand aanwezig.

Wat is de behoefte?

Aanvullend op de lijst met functies²⁰ is door gebruikers genoemd een kook- en eetgelegenheid. In Oosterhoogebrug/Ulgersmaborg is er die behoefte, als uitbreiding van de eenvoudige 'frituurkeuken', voor ouderen, maar ook voor alleenstaanden. MFC Engelbert wil geen keuken om de plaatselijke horeca niet te beconcurreren, want die bezorgt wel lunches en dergelijke. Ook besloten (familie) feesten passen om die reden niet in het MFC en daar is ook geen vraag naar. BSV Ruischerbrug verhuurt niet, omdat er geen personeel voor is. In de Schakel is dat anders, de pachter haalt inkomsten uit feesten.

Een informatiepunt zoals het Stip voegt wel iets toe, hoewel er bij het Stip in De Schakel weinig aanloop is. Het Stip is hier nog teveel een kantoortje, het zou beter zijn als het gekoppeld zou worden aan een ontmoetingsplek. In Engelbert zou een Stip niet voorzien in een behoefte.

De verwachte behoefte van kwetsbare mensen is begrijpelijk, maar "Wat doe je wanneer iemand met een geestelijke beperking nu lid wil worden van de kaartclub? Dat is nog niet zo simpel. Is er dan begeleiding?"

De ontwikkeling rond Meerstad is een bedreiging ten aanzien van de inkomsten van MFC Engelbert. Daar is een nieuwe school gevestigd die concurreert met die in Engelbert. Scholen, peuterspeelzaal en SKSG gaan mogelijk weg. De bestuurder ziet nog wel veel animo voor vakantie-activiteiten.

We horen verschillende visies op de functie van de Schakel voor jongeren. Bestuursleden vinden dat ook jongeren lid zouden moeten zijn van een vereniging om binnen te mogen. De jongerenwerker zegt: "We beheren het min of meer zelf, zonder dat er een beheerder aanwezig is". Voor de begeleiding van de jongeren wordt een aantal uren jongerenwerk ingekocht. De jongeren vormen zelf het bestuur van de soos en hun inkomsten komen uit de consumpties.

De leeftijdsgroep van 12- tot 16- jarigen is moeilijk te bereiken. "Jongeren vanaf 12 jaar trekken al de stad in, voor hen is dichtbij minder belangrijk" (bestuurder BSV Ruischerbrug).

In MFC Engelbert komen jongeren uit het dorp vooral voor de sport. Er zijn bijvoorbeeld ook sportactiviteiten waar jongeren uit Lewenborg aan meedoen, via de sportleraar die in beide wijken werkt.

Breed of smal?

De omvang en breedte, die keuze is afhankelijk van de grootte van de wijk. Er moet ruimte zijn om iets nieuws te ondernemen, naast de vaste activiteiten. Voor kleinere groepen zijn eerder huiskamerprojecten ('t Noaberske) opgezet.

Professioneel of zelfbeheer?

Volgens de beroepskrachten zijn er in deze sterke gemeenschappen genoeg mogelijkheden om de zeggenschap over de accommodatie meer bij de bewoners neer te

---

²⁰ Zie lijst

leggen. Bestuursleden zijn wat terughoudender. Professioneel beheer vinden ze noodzakelijk, ondersteund door vrijwilligers. Of juist andersom, een professioneel beheerder die vrijwilligers ondersteunt, zoals men dat in Ruischerbrug ziet. Een vaste beheerder en vrijwilligers zorgen voor herkenbaarheid en saamhorigheid. Misschien zijn studenten te interesseren voor vrijwilliger in het beheer.

Geschikte gebouwen

MFC Engelbert is een prachtig wijkcentrum dat heel goed draait, met kinderopvang, een sportzaal en een naburig sportterrein. Het succes is waarschijnlijk de veelzijdigheid, met als kern de sportzaal. Het is tegelijkertijd sportkantine en activiteitenruimte.

't Noaberske was een zorgpost van de instelling Dignis in een eengezinswoning, maar de senioren werden niet bereikt (beroepskrachten).

Een groot verschil tussen de Schakel en MFC Engelbert is de openstelling. MFC Engelbert is bijna altijd open. De beheerder, die ook bestuurder is, is er altijd. **De Schakel** is veel minder vaak open. De beheerder wordt betaald uit de verhuur en bezoekers moeten er bovendien lid zijn van een vereniging. Het centrum kent geen inloofunctie. De sociale ontmoetingen vinden vooral in de Albert Heijn ertegenover plaats en in café Westerhof.

BSV Ruischerbrug is volgens de beroepskrachten een leuke dorpse accommodatie met één ruimte, erg gezellig. Er is een enorme toeloop op informatiebijeenkomsten en dergelijke en er lopen heel veel vrijwilligers. Bij zomeractiviteiten zijn er net zoveel kinderen als in de wijk Beijum.

De **Beestenborg** heeft een speeltuin voor gehandicapte kinderen, met 'natuurlijk spelen' als nieuwe ontwikkeling, met deels tijdelijke NLA-gelden. Er is een mooi verbouwde activiteitenruimte die, in goed overleg, altijd te gebruiken is.

De Woonschepenhaven vormt een soort vrijstaatje met een eigen gebouw van **BSV DES**. De vereniging draait grotendeels op vrijwilligers. Er zijn enkele vaste activiteiten en daarnaast vakantie-activiteiten en dergelijke. Volgens de beroepskrachten zou het goed zijn dat deze voorziening daar in stand blijft.

Dorpshuis Noorderhoogebrug wordt door 'een heel ondernemende club' bewoners gerund, voornamelijk in eigen beheer. Er is een minimale subsidie.

Steelande Wonen wil een nieuw **woonzorgcentrum** neerzetten bij de sluis aan de Pop Dijkemaweg met multifunctionele ruimtes op de begane grond. Dat is een kans om een ontmoetingsgebouw in de wijk te houden. De bedoeling is dat De Schakel meegaat in het nieuwe centrum.

Conclusies

- ⤴ Ulgersmaborg en Oosterhoogebrug hebben geen wijkcentrum met een open inloof. De Schakel is in gebruik door verenigingen.
- ⤴ Sloop en verhuizing van De Schakel naar het nieuwe woonzorgcentrum is een kans.
- ⤴ BSV Ruischerbrug is een goed draaiende en drukbezochte accommodatie voor het dorp.
- ⤴ MFC Engelbert is een goed draaiend dorpscentrum, met als kracht de combinatie met de sportzaal en de persoon van de beheerder.

13. Wijkgebouwen, behoefte en aanbod

Samenvatting van de wijktafels

De Deelnemers

De samenstelling van de deelnemers aan de wijktafels was gevarieerd, maar uiteraard geen doorsnee van de wijkbevolking. Accommodatiebesturen, vrijwilligers in wijkgebouwen en bewonersorganisaties waren goed vertegenwoordigd. Daarnaast zaten in de meeste wijken beroepskrachten aan tafel en daarnaast hebben we die apart gesproken.

Bij het interpreteren van de antwoorden op de vragen moeten we bedenken dat mensen spreken vanuit hun eigen perspectief, soms met een direct belang, soms met wat meer afstand. Verschillend perspectief leidde aan sommige tafels tot sprankelende discussies, aan andere bleven tegenstellingen meer onder de tafel.

Huidig gebruik

De grotere wijkcentra en MFC 's hebben een vrij breed bereik. Ze worden bezocht door uiteenlopende groepen uit de wijk (Het Dok, 't Vinkhuys, Vensterschool SPT, het Treslinghuis, MFC Wijert/Helpman en MFC Engelbert). Dat komt vooral omdat er verschillende activiteiten plaatsvinden en instellingen te vinden zijn. Desalniettemin zijn er heel veel stadgers die nooit in 'hun' wijkgebouw komen²¹ en sommigen alleen om te stemmen.

De kleinere, traditionele wijkgebouwen missen de vanzelfsprekende aanloop en zijn daarom minder breed in hun bereik. Dat bereik loopt overigens wel behoorlijk uiteen van erg gesloten (bijvoorbeeld BSV Corpus den Hoorn, BSV Selwerd) tot gebouwen waarvan derden zeggen dat je er goed terecht kunt (bijvoorbeeld BC Stadspark, de wijkgebouwen in Beijum, het Poortershoes).

De waardering voor open of gesloten hangt ook samen met de wijk of het dorp zelf. In een dorp komt 'iedereen' in het dorps huis en is het dorp zelf besloten. En als er een alternatief in de buurt is, valt een gesloten accommodatie minder op. Het 'smalle' programma van het buurthuis in Oosterhoogebrug is geen probleem, vergeleken met een besloten wijkgebouw in een transitiewijk als Corpus den Hoorn.

Een aantal niet door de gemeente gesubsidieerde gebouwen, die wel een zekere functie hebben als open plek voor ontmoeting en activiteiten, zijn met name in positieve zin genoemd: de Immanuelkerk in Corpus den Hoorn, de Droomfabriek in Selwerd, Het Pand in de Oud-Indische buurt en een aantal ontmoetingsruimtes van NOVO.

Ook het Treslinghuis in de Oosterparkwijk en het Ondernemershûs in de Hoogte zijn wijkgebouwen waar je gemakkelijk en betaalbaar terecht kunt. Deze accommodaties hebben een hybride karakter dat wellicht een succesformule in zich bergt: een (semi-) commerciële partij als uitbater met een verantwoordelijkheid en verplichting naar activiteiten en organisaties die door en vanwege de gemeente Groningen onderdak moeten vinden.

²¹ Cijfers over bezoeken zijn uit het stadspanel-onderzoek en de leefbaarheidmonitor af te leiden.

De nieuwe stadswijken zijn onderbedeeld met wijkgebouwen (De Held, Reitdiep, Gravenburg, Buitenhof enz.). Zeker als we ze vergelijken met de kleine dorpen die er wel één hebben (Noorderhoogebrug, Ruischerbrug, Engelbert, de Woonschepenhaven en het woonwagenkamp). De volwassen bewoners uit de nieuwe middenklassenwijken vinden hun weg waarschijnlijk wel. Ouderen wonen er nog nauwelijks. Maar voor de jeugd is er niks te doen.

Verschillende behoeften en vraag

Dat behoeften op het gebied van ontmoeten en activiteiten buitenshuis differentiëren is een open deur. Vooral jongeren en inwoners met meer opleiding of meer geld oriënteren zich op netwerken buiten hun directe buurt en komen niet in wijkgebouwen, tenzij ze jonge kinderen hebben.

Dat bewoners wijkgebouwen niet bezoeken, hoeft ook niet erg te zijn, zo is aan de wijktafels opgemerkt, mobiele mensen met contacten zoeken overal elders hun activiteiten. Jongeren vanaf de middelbare schoolleeftijd bewegen zich ook door de hele stad. Het zijn met name mensen met een laag inkomen die een wijkgebouw nodig hebben, aangenomen dat de activiteiten betaalbaar zijn.

Sommige beter opgeleide inwoners uiten een behoefte aan een makkelijk toegankelijke ontmoetingsplek, 'een soort grandcafé', waar "ook eens een concert plaatsvindt". Een accent op achterstand en hulp schrikt af. Die behoefte vraagt om een breed open buurtcentrum. Een plek waar je om andere redenen: sport van de kinderen, een winkel of de bieb, ook wilt komen.

In sommige wijken blijkt behoefte aan betaalbare ruimte voor een familie- of vriendenfeestje, met name in wijken met veel lage inkomens en kleine woningen. Dat mag niet in de gesubsidieerde wijkgebouwen (in de niet gesubsidieerde gebouwen mag het wel). Of men vindt het niet goed voor de uitstraling ('t Vinkhuys).

En de integratie van allochtonen in de wijkgebouwen? Op één wijktafel na was dat geen onderwerp van gesprek.

Dichtbij

Drie groepen zijn wel aangewezen op de nabijheid van een ontmoetingsplek: kinderen, ouderen en gehandicapten die zich niet makkelijk kunnen verplaatsen.

Als het gaat om kinderen wordt gesignaleerd dat kinderopvang (voor-, na- en buiten school) gemakkelijker over wijkgrenzen wordt gezocht. Maar kinderen die niet naar de BSO gaan, hebben speelruimte en spelactiviteiten in de buurt nodig. Bij de meeste Buurt- en Speeltuinverenigingen functioneren de speeltuinen goed en vaak beter dan de ontmoetingsruimtes. Waar gesubsidieerd kinderwerk is, en dat is lang niet overal het geval, worden ook activiteiten buiten school en in vakanties georganiseerd. Een aantal buurten heeft daarin een traditie (Oosterpark, Oosterhoogebrug, De Hoogte). De bezoekers aan de wijktafels waren te weinig met kinderactiviteiten verbonden om over de speeltuinen overal in de stad uitspraken te kunnen doen.

De tweede (en derde) groep zijn de niet (meer) mobiele ouderen en andere mensen met beperkingen. De veranderingen in het zorgstelsel (Wmo- en AWBZ-regiem) gaan grote gevolgen hebben. Mensen die minder mobiel zijn en sociaal kwetsbaar, zullen op termijn niet meer in een verzorgingshuis terecht kunnen. Zij hebben dus behoefte aan ontmoetingsplekken en sociaal contact nog dichterbij in de eigen buurt dan nu. Deze trend

is door beroepskrachten en bewoners in meerdere wijken gesignaleerd. Het wegvallen van de vervoersvergoeding noopt veel ouderen en gehandicapten ook om activiteiten dicht in de buurt te zoeken.

Jongeren

Jongeren hebben behoefte aan een eigen ontmoetingsplek, met eigen toegang en sfeer. Het gaat dan met name om de leeftijdsgroep van 12+ tot 16/18 jaar, geen kind meer en niet meer gebonden aan de wijk, want voor school gaan ze ook de stad door. Maar aan de andere kant nog geen toegang tot een café of uitgaansgelegenheid voor volwassenen.

In een aantal wijken is die eigen plek er min of meer (Lewenborg, Oosterpark, Vinkhuizen, de Wijert). In de meeste wijken moet de plek of het gebouw gedeeld worden met andere gebruikers of activiteiten (Het Dok, Treslinghuis, de Wende, Floreshuis, MFC De Wijert/Helpman, Poortershoes, Dorpshuis Hoogkerk). Het delen van de ruimte wordt als storend ervaren, zeker als er geen eigen ingang is.

Een belemmering voor het jongerenwerk is dat de wat oudere groep wil roken en alcohol drinken. Dat mag niet in de accommodaties. Eigenlijk heeft elke wijk wel een plek waar 16- tot 21-jarigen, de groep die het jongerenwerk 'kwijt' is, rondhangen, een plek waar ze kunnen roken en drinken. De keerzijde hiervan is dat dit kan leiden tot moeilijke of gevaarlijke situaties rondom en in de accommodatie, aldus de jongerenwerkers.

Er zijn ook opmerkelijke uitzonderingen: in De Hoogte gaan de jongeren nadat de activiteiten voor hun leeftijdsgroep 's avonds zijn afgelopen, van het buurthuis naar het 'speeltuingebouw' ernaast om een biertje te halen. Daar is de generatiekloof kleiner dan de cultuurgrens.

De georganiseerde sportclubs en de scouting zijn, zo blijkt, vooral een omgeving van middenklassenjongeren. Jongerenwerk richt zich op de 'doelgroep' die zich niet bij een vereniging aansluit. Voor jongerenwerkers lijkt die doelgroep een onuitgesproken vanzelfsprekendheid.

Iets oudere jongeren, uit lagere sociale milieus, reizen op hun scooters door de stad naar 'vrije' voetbalzaaltjes. Het zijn vaak jongens die elkaar van school kennen. Ze communiceren mobiel. Een programma als de 'sporthopper' speelt daar op in. Het lijkt er op dat wijkgrenzen of cultuurgrenzen gemakkelijk overschreden worden, maar klassengrenzen niet. En dat zien we ook onder jongeren.

Sportzalen

Het is vaak lastig om ruimte in de sporthal te reserveren, omdat (sport-)verenigingen en scholen hier voorrang krijgen. Dit is een terugkerend probleem dat stadsbreed speelt en vrijwel unaniem gesignaleerd wordt door de jongerenwerkers en andere beroepsmensen en aan de wijktafels. Een mogelijke reden die hiervoor genoemd wordt, is dat verenigingen wel het volle pond betalen, terwijl door jongerenwerk slechts een beperkt bedrag betaald hoeft te worden.

Het heeft ook te maken met het systeem van centrale registratie. De aanname is kennelijk dat dat goed werkt, omdat sport minder buurtgebonden is. Het gevolg is dat jongerenwerk en kleine, incidentele sportactiviteiten vaak achter het net vissen.

Er is in dit verband gepleit voor een betere koppeling van accommodatiebeleid aan jeugdbeleid (CJG, Bslim e.d.).

Breed of smal?

In de wijken met een MFC, waarvan bestuurders en bezoekers aan tafel zaten, is een voorkeur voor de status quo. Het principe van een breed centrum wordt omarmd. In de toepassing ziet men wel leerpunten. De bestaande brede centra (Het Dok, 't Vinkhuys, SPT, Wijert) worden gewaardeerd. Veel verwachte behoeften en trends wijzen in de richting van 'groot' met veel verschillende functies. Gebruikers en besturen die vooruit kijken, kiezen daarvoor. Besturen en vrijwilligers van de kleinere buurtcentra willen liever 'smal' blijven, dat is hun status quo.

Voor 'breed' is een aantal argumenten genoemd:

- ⤴ In een breed wijkgebouw met meer functies kom je gemakkelijk binnen en vind je dus gemakkelijker die functies.
- ⤴ De combinaties maken het centrum minder eenzijdig (of school, of sport, of hulpverlening, of seniorenkaartclub, café, of jongerenhok). Stip, CJG en MJD zijn er toegankelijker.
- ⤴ Je legt er gemakkelijker contact, het is een meer vanzelfsprekend ontmoetingspunt.
- ⤴ Het beheer kan professioneler zijn, want door de schaal is dat betaalbaar.

En er zijn bedenkingen bij een 'breed' centrum:

- ⤴ De combinatie met advies en hulpverlening (Stip, en meer nog CJG en MJD) kan mensen afschrikken die daar ongezien heen willen kunnen, uit behoefte aan privacy.
- ⤴ De combinatie MFC en school kan verwarrend en belemmerend zijn. Dat zit onder meer in de naam Vensterschool die de indruk geeft dat het alleen een school is.²²
- ⤴ Kinderen weten er de weg niet en voelen zich niet veilig genoeg.
- ⤴ Jongeren voelen zich niet thuis of beperkt in hun bewegingen.
- ⤴ Daarnaast speelt de nabijheid een rol. Een groot centrum zal voor meer mensen ver weg zijn en daarmee voor minder mobiele mensen niet meer bereikbaar.
- ⤴ De gebruikers van de kleine buurt en/of speeltuingebouwen voelen hun eigen sfeer en overzichtelijkheid bedreigd als alles in één groot centrum wordt ondergebracht.

Gemengd

Aan de wijktafels is een aantal ongelukkige of moeilijke combinaties gesignaleerd, waar je op moet letten bij het inrichten van een gebouw:

- ⤴ Kinderactiviteiten in het MFC, zonder eigen ingang en buitenruimte.
- ⤴ Een jongerensoos in de BSO.
- ⤴ Deelname van hulpbehoevende ouderen, gehandicapten en mensen met zwaardere psychiatrische problemen aan activiteiten, zonder dat daar professionele begeleiding bij is. Die begeleiding kun je niet van vrijwilligers verwachten.

Professioneel of zelfbeheer?

Deze vraag houdt, zo blijkt in de gesprekken, nauw verband met de vorige, 'breed of smal'.

Een groot centrum vraagt om professioneel beheer en eigenlijk om gekwalificeerde, zakelijke leiding en een bestuur van vrijwilligers dat niet echt uitvoerend bezig is.

---

²² En vanuit de scholen wordt soms het omgekeerde waargenomen "Het is gewoon geen school meer" aldus één van de directeuren in het rapport Evaluatie Vensterscholen, Zunderdorp, 2012

Professioneel beheer kan bijdragen aan openheid, gastvrijheid, goede programmering en afstemming, betere informatie en betere kwaliteit van de catering. Dat is vakwerk, dat kan je van vrijwilligers niet verwachten.

Een besproken vraag is of vrijwilligers in een groot centrum nog wel geïnteresseerd zijn om zich ook in te zetten? Ja, zeggen ze in bijvoorbeeld Het Dok, daar is zelfs een vrijwilligersstop, terwijl er voorheen nooit iemand te vinden was voor activiteiten. Nee, zeggen bestuurders, die zich jaren verantwoordelijk voelden voor hun vereniging en gebouw, dan haken 'onze' vrijwilligers af.

Een wijkaccommodatie moet uitnodigend zijn voor vrijwilligers om zich in te zetten voor een activiteit en een stukje van het beheer, bijvoorbeeld een avond in de week. Maar in een breed centrum is professioneel beheer een must, zo vindt vrijwel iedereen. Er is een laag beheerder(s) nodig tussen vrijwillig en kwalitatief hoogwaardig bestuur en mensen die op vrijwillige basis iets doen in een wijkaccommodatie.

Zelfbestuur is iets anders. Dat bestaat al in de vorm van de gebouwbesturen en dat zal ook in een breed centrum zo moeten blijven. De vertegenwoordiging van bewoners uit de wijk in het bestuur wordt door de meeste deelnemers belangrijk gevonden. De besturen voelen weinig voor volledig zelfbeheer door gebruikers. Men ziet wel meer in samenwerking of samenvoeging van accommodatiebesturen. In Beijum is dat al gebeurd. In andere wijken (Hoogkerk, Oosterpark) heeft men er wel oren naar. Het Poortershoes en Stadspark delen dezelfde zakelijk leider.

Communicatie en organisatie

Buurtcentra doen hun best om hun aanbod naar buiten te brengen. In een aantal wijken (Beijum, Vinkhuizen, Oosterpoort/Stadspark) werken buurtcentra samen om hun programma te communiceren. Ze nemen elkaars programma op in hun krantje of boekje of brengen er samen één uit. In de genoemde wijken worden ook de programma's zelf op elkaar afgestemd en groepen die een ruimte zoeken aan elkaar doorverwezen als dat nodig is.

Maar dat is niet genoeg, zo is in andere wijken geopperd: maak veel meer gebruik van de nieuwe media (twitter, facebook) om bewoners op de hoogte te houden. Jongerenwerkers doen dat al veel meer. En ook jongeren zelf geven elkaar door 'waar iets te doen is'.²³

Traditioneel denken veel besturen van wijkcentra vanuit een aanbod: men bedenkt een goed programma, op zijn best in samenwerking met ander aanbieders en verenigingen die van het gebouw gebruik maken en daarmee gaat men werven. In de grotere MFC's is meer ruimte voor nieuwe initiatieven, vaak informeel. De zakelijk leider van 't Vinkhuys doet ideeën op aan de bar. Daar zijn de mogelijkheden meer ingegeven door geld, beperkte ruimte en afspraken die al gemaakt zijn.

Aan één wijktafel (Beijum) werd de vraag gesteld, hoe de accommodatiebesturen zich eigenlijk verantwoorden naar de wijk? Hoe komen zij erachter wat wijkbewoners willen en verwachten? En hoe maken ze duidelijk of ze hun doelen bereiken? Zijn ze wel democratisch gekozen? De indruk is dat de gemeente die verantwoording maar heel zijdelings vraagt. De suggestie werd gedaan om regelmatig, bijvoorbeeld eenmaal per jaar, een buurtvergadering te houden.

²³ Dit kon je in oktober niet zeggen zonder dat er een grap over 'Haren' op volgde. Maar het is inmiddels wel een heel algemeen verschijnsel.

Marktgericht

We kunnen een trend waarnemen naar een meer ondernemende aanpak. Dat neemt verschillende vormen aan. 't Vinkhuys werkt al wat langer met het verhuren van ruimtes voor zakelijke activiteiten. Het Poortershoes wil een ondernemend buurthuis zijn, dat alert is op initiatieven die het geheel ook financieel ondersteunen. Het nieuwe bestuur van het Floreshuis denkt ook in die richting. Het Ondernemershûs probeert buurtbewoners zelf in te schakelen bij commerciële activiteiten.

Commercie is de traditionele buurthuisbesturen een gruwel. Commercie is in strijd met vrijwilligerswerk of het wordt als oneerlijke concurrentie ervaren. Het wordt gezien als strijdig met openheid en toegankelijkheid. Men heeft de indruk dat commerciële activiteiten vóór gaan en onbetaalde activiteiten verdringen. Voor dat laatste zijn wel wat concrete aanwijzingen (de sportzalen). De principiële bezwaren nemen niet weg dat de meeste wijkgebouwen commerciële trekjes vertonen, ze verdienen op de baromzet of op bingo-avonden.

Veel accommodatiebesturen zien aankomen dat een meer marktgerichte of commerciële bedrijfsvoering noodzakelijk is om te overleven of spelen daar al op in.

De opgave is dan een goed evenwicht te vinden is tussen commerciële uitbating en een fijne neus voor de 'markt' enerzijds en anderzijds het onderbrengen en faciliteren van ontmoetingsmogelijkheden en activiteiten voor wijkbewoners met een smalle beurs.

Wat is het goede gebouw?

De besproken lijst van eisen is op de meeste wijktafels als bijna vanzelfsprekend onderschreven. Bovengenoemde vraag roept bij de meeste wijktafels begrippen op als: gastvrij, sfeervol, toegankelijk, je thuis voelen. Het gaat om cultuur. Beheerders, personeel of vrijwilligers zijn daarin een bepalende factor. Ook de buitenkant van een gebouw bepaalt de toegankelijkheid en of het uitnodigend en open is. En verder is flexibiliteit belangrijk in het gebruik en in openingstijden.

Toegankelijkheid voor rolstoelen en dergelijke is een must, maar niet alle gebouwen voldoen daaraan (Dorpshuis Hoogkerk, Floreshuis).

Nabijheid is een eis voor bepaalde activiteiten en voor kinderen en ouderen.

Verder is een aantal secundaire of lokale eisen genoemd zoals:

- ▲ Een geluiddichte ruimte voor muziekrepetities.
- ▲ Een goed uitgeruste keuken voor een kookcursus en voor buurt-eettafels.
- ▲ Ruimte om materiaal voor activiteiten te kunnen opbergen (instrumenten, tuingereedschap, archief).
- ▲ Een schildersatelier.
- ▲ Open in het weekeinde.

Locaties en kansen

- ▲ Medewerkers van NOVO namen aan vier wijktafels deel en met meerdere personen aan de gesprekken met de beroepskrachten. NOVO stelt haar ontmoetingsruimtes actief open voor andere buurtbewoners dan haar directe cliënten en ze toont belangstelling voor andere locaties. Ze vertelden over hun praktijk en over verdere plannen. Dit is een kans om Wmo-opgaven in de praktijk vorm te geven. En het is interessant afgezet tegen de grote vraag naar ontmoeting, sociale contacten en activiteiten in de nabijheid, die veel deelnemers verwachten als gevolg van de afbouw van de AWBZ.
- ▲ In meerdere wijken zijn kansen gesignaleerd op locaties die geschikt zijn voor een nieuwe wijkaccommodatie (Beijum, De Wijert, Oosterpark), al dan niet in combinatie met andere functies, zoals woonzorgcentra. Ook gebouwen die leegkomen kunnen geschikt zijn (Lewenborg, Corpus den Hoorn).
- ▲ Enkele wijken zien kansen en zijn op zoek naar een plek voor een MFC of breed centrum in hun wijk (Corpus den Hoorn, Oosterpark, Beijum). Veelal gaat het hier om plannen die ook op het niveau van ruimtelijke planontwikkeling en wijkvisies worden voorbereid en met de wijk worden besproken en daar misschien al een stap verder zijn (Ulgersmaborg, De Wijert, Corpus den Hoorn).
- ▲ Van verschillende kanten worden kansen gezien om de traditionele buurthuisfuncties te combineren met werk, reactivering of dagbesteding (het Ondernemershûs, NOVO en Floreshuis). Daarmee bereiken ze ook mensen die anders niet in een wijkgebouw zouden komen.²⁴
- ▲ Voor een aantal activiteiten zijn kerken geschikte gebouwen. Kerken doen soms al veel aan wijkactiviteiten (Corpus den Hoorn, Beijum, Korrewegwijk). Ontmoetingsruimtes die zijn verbonden aan seniorencomplexen zijn geschikt omdat ze voor omwonenden 'dichtbij' zijn. Daar moeten dan wel afspraken zijn te maken over toegankelijkheid voor niet-bewoners. Ook in zorginstellingen zien beroepskrachten beweging en mogelijkheden.

Tenslotte, bezuinigingen

Een onderstroom aan een flink aantal wijktafels is de tegenstrijdigheid die deelnemers ervaren tussen het gemeentelijk beleid van bezuinigen met de doelstelling om beter accommodatiebeleid te voeren. De teneur is: de gemeente vraagt ons naar allerlei ideeën voor vernieuwing, maar de mogelijkheden worden alleen maar minder. Je kunt niet tegelijkertijd bezuinigen op beheerpersonnel en verwachten dat de accommodaties gastvrijer worden, meer kwaliteit bieden, vaker open zijn en meer doen.

---

²⁴ Opmerkelijk is wel dat Boerderijum een vergelijkbaar doel en opzet heeft (werk, educatie, ontspanning), maar kennelijk niet meer als kansrijk wordt gezien.

14. Trends en aanbevelingen

Buurtcentra en andere min of meer openbare gebouwen maken deel uit van de publieke ruimte van de stad. In publieke ruimten speelt zich het openbare sociale leven af. Het zijn de plekken waar stadsbewoners elkaar tegen komen, gewild, spontaan of ongewild, met plezier of met ergernis.

Steden zijn altijd in beweging en die beweging wordt voor een belangrijk deel bepaald door hoe mensen leven en werken, hun ambities nastreven en wie, hoe, waar woont. Steden zijn nooit af en de verandering in de wijken is dus ook niet af.

Een visie op de functie van buurt- en wijkcentra moet inspelen op die dynamiek in de stad en de wijken. Een klein stukje geschiedenis kan dat misschien verhelderen.

Ontwikkeling in wijken

In de vorige eeuw zijn buurtcentra ontstaan als ontmoetingsruimtes in een verzuilde maatschappij. Aan kerken gelieerd, als paleizen van de socialistische beweging en in de jaren 50 naar het idee van de 'wijkgedachte'. In de bevrijdende jaren 60 en 70 ontstond het ideaal van de waarlijk open en publieke ruimte, waar iedereen zou komen en ontspannen en creatief met elkaar zou omgaan. De Agora in Dronten is een beroemd voorbeeld van de vormgeving van dat ideaal, de voormalige Trefkoel in Paddepoel was er ook een.

De Groningse Buurt- en Speeltuinverenigingen passen goed in de homogene vooroorlogse arbeidersbuurten, zoals ze toen waren (Oosterpark) en de naoorlogse (Nieuw Indische buurt), en de jaren 60 wijken (Paddepoel, Selwerd, Vinkhuizen). Natuurlijk woonden daar allerlei verschillende mensen, maar de wijken waren veel homogener dan ze nu zijn. Tot de jaren 70 was het gezin dominant, de mannen werkten in de fabriek of op kantoor, de vrouwen meestal thuis en de kinderen waren op school. BSV'n staan dan ook niet in alle Groningse wijken, ze staan in die oudere arbeiderswijken. Oudere buurtcentra als Trefkoel en Floreshuis zijn de openbare ruimten waar alle generaties van de buurt zouden komen. In de wijken uit de jaren 70 zien we geen traditionele Buurt- en Speeltuinverenigingen. De accommodaties in Beijum en Lewenborg hebben altijd een breder doel gehad. Speeltuintjes zijn daar geheel openbaar, niet gebonden aan een vereniging. In de oudere wijken van de hogere middenklasse (Schildersbuurt, Coendersborg bijvoorbeeld) vinden we ze helemaal niet. En in de jongste uitbreidingswijken van de stad evenmin (de Held, Gravenborg, Reitdiepbuurt).

De grote naoorlogse wijken in Groningen zijn behoorlijk veranderd de afgelopen 25 jaar. Dat zie je aan nieuwe wooncomplexen die oude hebben vervangen, maar het is vooral de samenstelling van de bewoners die de verandering bepaalt. Oosterpark heeft een 'rijke long' gekregen. In de Wijert, Vinkhuizen en Lewenborg zijn flatcomplexen vervangen door straten met nieuwe eengezinswoningen. Daarmee is bewust gestuurd op de samenstelling van de bevolking. Voor zover die sturing effect heeft gehad, ligt het voor de hand om voorzieningen ook aan te passen aan de nieuwe bevolkingssamenstelling.

Trends

Naast de effecten van fysieke en sociale herstructurering in de wijken zijn er enkele trends te noemen die in de wijktafels expliciet of zijdelings ter sprake zijn gekomen en

die de toekomstige behoefte aan wijkgebouwen gaan bepalen.

- ⤴ De Wmo-opgave. De inrichting van de verzorgingsstaat en de daarbij horende arrangementen van zorg- en hulpverlening kantelen. Het primaat gaat naar eigen verantwoordelijkheid, mantelzorg en eigen sociale omgeving.
- ⤴ De vergrijzing. Het aandeel ouderen neemt toe, weliswaar in de ene wijk meer dan de andere. En ouderen gaan andere vragen ontwikkelen als het gaat om sociaal contact, zorg en ondersteuning.
- ⤴ De nieuwe sociale media. Die maken het mogelijk niet ergens heen te hoeven om te weten wat er aan de hand, en snel daar te zijn waar iets aan de hand is. Het maakt je ruimtelijke actieradius groter.
- ⤴ Het nieuwe werken. Meer flexibele, kortdurende en onzekere arbeidsrelaties, de koppeling van werk en locatie wordt anders, werken aan huis en (voor bepaalde groepen en beroepen) werken waar je bent.

Vraag en aanbod

De meeste accommodatiebesturen en wijkorganisaties beseffen wel dat ze de bakens moeten verzetten om niet de boot te missen. Nieuwe bewoners aanspreken, andere dingen doen en de dingen anders doen. Maar hoe doe je dat en hoe faciliteer je dat als gemeente?

Er zijn grofweg drie manieren om vraag en aanbod op elkaar af te stemmen:

1. Democratisch van bovenaf. De besturen maken afspraken met gemeente of met uitvoerders van bijvoorbeeld welzijnswerk en jongerenwerk over de kaders: doel, programma, financiering. De aannahme daarbij is dat de gemeentelijke overheid als vertegenwoordiging van allen het beste kan bepalen wat nodig is.
2. Democratisch van onderop. Besturen van wijkcentra worden gezien als vertegenwoordigers van wijkbewoners, omdat ze in de wijk wonen. Ze halen hun opdracht via formele kanalen in de wijk (vergadering, enquête en dergelijke) en verantwoorden zich ook weer naar bewoners en gebruikers.
3. Via de markt. Bestuur of zakelijke leiding van een wijkgebouw baseert haar programma op allerlei vormen van, meestal informeel, marktonderzoek en reageert direct op ideeën en vragen van potentiële klanten (bewoners). Ze stellen zich op als ondernemend buurthuis.

Het accommodatiebeleid in de stad is gebaseerd op de eerste manier, met de aannahme of suggestie van de tweede door de constructie met lokale wijkbesturen. De huidige werkwijze heeft zijn beperkingen. Accommodatiebesturen vinden het lastig om de balans tussen vraag en aanbod te vinden. Een uitnodiging aan alle wijkbewoners om hun democratische invloed uit te oefenen op het hele programma-aanbod van wijkgebouwen (de tweede manier) zal weinig weerklank vinden. Dat lijkt een onbegaanbare weg. De gemeente vindt het lastig de kaders te bewaken en heeft daarvoor ook de informatie niet. De meeste wijkcentra die vooruitkijken, hanteren impliciet de markt, ze proberen ongeveer aan te voelen hoe hun aanbod het beste bij de vraag past. Een aantal wijkcentra hanteert bewuster de marktvariant, met veel succes, binnen kaders van het accommodatiebeleid ('t Vinkhuys, Poortershoes). Het is zaak om de ondernemende geest de ruimte te geven ook om commerciële activiteiten te ontwikkelen, die de niet-commerciële kunnen dragen.

De manier waarop de vraag in een wijk zich uit, is ook ruimtelijk-sociaal te herkennen. In nieuwe wijken, met in het algemeen hoger opgeleide bewoners, nemen mensen zelf initiatief en zoeken daar een ruimte voor, hoe en waar dan ook. In oudere wijken wachten bewoners vaker op het aanbod van de accommodaties of van het sociaal-cultureel werk.

Behoeftte aan zes typen accommodaties

Als we met een beetje afstand nog eens kijken naar het beeld dat naar voren komt uit de feiten en meningen over de behoefte aan plekken voor ontmoeting en activiteiten in de Groningse wijken, dan zien we de volgende differentiatie in de vraag en de daarbij horende zes 'typen' accommodaties.

1. Het brede centrum

Een breed wijkcentrum wordt vrij algemeen als ideaal gezien. In wijken waar die bestaan, wordt het principe omarmd. Ook in andere wijken is de stemming dat er veel voor is te zeggen. Door verschillende functies te koppelen, komen er ook meer verschillende mensen bij elkaar: verschillend naar cultuur, opleiding en inkomen. De 'afstandelijke nabijheid' van de grote stadswijk zet zich als het ware voort in een breed en open centrum.

Er zijn wel een paar kanttekeningen te plaatsen bij het model van een breed wijkcentrum²⁵:

- ⤴ Bij de inrichting van een breed centrum is van belang de juiste combinaties van functies te maken en de toeleiding en ingangen goed te regelen. (Jongeren een eigen ruimte, kinderen een buitenruimte, hulpverleners misschien met een eigen ingang).
- ⤴ De combinatie van MFC en Vensterschool vraagt om een nieuwe definitie. Het gaat dan om imago, toegankelijkheid en de plaats van de school. De pedagogische taak van de school komt weer meer op de voorgrond.²⁶

Daarnaast kunnen we de volgende specifieke behoefte onderscheiden die misschien deel kunnen zijn van een breed wijkcentrum, maar niet vanzelfsprekend.

2. De 'cappuccino-werkplaats'

De zogenaamde nieuwe wijkbewoners, jonge gezinnen met tweeverdieners, oriënteren zich niet op hun buurt maar netwerken door stad en regio. Deze groep bestaat overigens niet alleen uit de zogenaamde creatieve beroepen. Ook gekwalificeerde werkers in de zorg en diensten kun je ertoe rekenen. Ze hebben soms behoefte aan open werkplekken voor het 'nieuwe werken', met een kop koffie 'en meer', de 'cappuccino werkplaats' (gebruik wordt betaald via de horeca) in de buurt van de scholen waar hun kinderen zitten, voor zover dat niet thuis kan, of in combinatie met sport- of fitnessruimten. Werk en ontspanning lopen in elkaar over. Kan commercieel, of met weinig subsidie en past qua functie heel goed in een breed wijkcentrum, zou daarin bijdragen aan het sociale en financiële draagvlak.

²⁵ Er zijn wel meer kanttekeningen te maken bij een MFC, met name dat de langjarige exploitatie van de gebouwen niet goed doordacht of begroot is en vaak onbetaalbaar is. Maar dat was geen onderwerp van de wijktafels.

²⁶ Nieuwe verhoudingen, nieuwe dynamiek, Evaluatie Vensterscholen, Zunderdorp, 2012

3. Talenthuizen *)

Niet iedereen gaat of kan mee in het hippe, nieuwe werken. Er zijn ook 'nieuwe stedelingen', die de ratrace niet bijbenen, zonder baan of eigen inkomen. Maar wel met een vak, een talent en de behoefte om er iets mee te doen en om mensen te ontmoeten. Dat is ook 'nieuw werken', maar dan anders.

Deze groep heeft behoefte aan ruimtes, waar 'consumptie en productie' samenkomen, ruilen, verkoop en inname van gebruikte spullen, waar ze goedkope en eenvoudige diensten brengen en halen. Maar zeker ook ontmoeting, dus een 'kantine', koffiehoeck of buurtrestaurant. Wellicht zelfs hier en daar in combinatie met de voedselbank. (De gemeente wil informele ontmoetingen van inwoners in armoedesituaties en ervaringsdeskundigen stimuleren onder meer in buurtcentra²⁷).

4 . De Buurtkamer

Ouderen die minder mobiel worden en gehandicapten blijven thuis wonen en zoeken ontmoetingen, gezelschap en activiteiten in hun directe omgeving. Dat hangt samen met beleid van integratie, langer thuis wonen en Wmo uitgangspunt van mantelzorg. Voor deze mensen is de actieradius juist kleiner. Dat betekent dat in elke buurt van enige omvang behoefte is aan kleine, gespecialiseerde ruimtes, met professionele begeleiding, dagbesteding, met hoge eisen aan fysieke toegankelijkheid. Die ruimtes kunnen deel uitmaken van een groter centrum of een school, of een buurtpand (tijdelijk ander gebruik van een woning). Ook de combinaties met de ontmoetingsruimtes van NOVO, woonzorgcomplexen en kerken zijn veelbelovend.

5. De traditionele Buurt- en speeltuinverenigingen

De 'oude' BSV'n hebben hun oorspronkelijke functie verloren, ze zijn niet meer van en voor de hele buurt waarin ze staan. Er zijn vaak jongere bewoners komen wonen, die zich absoluut niet aangetrokken voelen tot deze buurthuizen. Die ontwikkeling is de groep vaste bezoekers van 60 á 70+ overkomen, hun omgeving is veranderd, zij hebben er niet de hand in gehad. Maar de buurthuizen hebben voor hen nog steeds een belangrijke sociale functie, het is hun 'buurt-huiskamer'. Op den duur zal met de bezoekers de functie verdwijnen. Een goed begeleide afbouw is hier nodig, zonder haast, met de vinger aan de pols.²⁸

6. Jongeren cultuurcentra

Vanaf 12 á 14+ oriënteren jongeren zich op de peergroup en op subculturen. Ze zijn mobiel en communiceren mobiel. Traditioneel wijkgebonden jongerencentra kunnen in die behoefte niet voorzien. Gespecialiseerde jongerencentra wel. Dat vraagt om een aantal jongerencentra door de stad heen, met elk een andere, eigen sfeer van een bepaalde (sub)cultuur: rap, breakdance, voetbal, skate, scouting enzo. Wel flexibel zoals de beweging in de jongerencultuur.

---

²⁷ Visienota voor het nieuwe armoedebeleid, Groningen 2012

²⁸ Voor de Buurt- en Speeltuinverenigingen geldt dit niet of anders, wanneer ze in staat zijn om kinderen in de speeltuin te blijven boeien.

*)Van consumptief naar productief

Een interessante beweging is te zien rond 'Talent in actie' in de Hoogte. Op het eerste gezicht een aantal losse initiatieven, zoals het Ondernemershús, werkplaatsen, een kringloopwinkel, eettafel en meer, die allemaal samenhangen.

Boeiend is de combinatie van ontmoeting en buurteconomie. De 'activiteit' is: iets te maken waarmee je je geld kunt verdienen, weliswaar later en misschien nooit helemaal, maar het is productief in plaats van consumptief. In de kringloopwinkel werken buurtbewoners en de klanten komen veelal uit de buurt op zoek naar goedkope spullen. Handel werkt altijd naar twee kanten. Ook NOVO gaat die kant op vanuit een iets andere achtergrond, maar met dezelfde visie: zinvolle dagbesteding of betaald werk voor cliënten met beperkingen. En voor het Floreshuis is 'Talent in actie' een inspiratie.

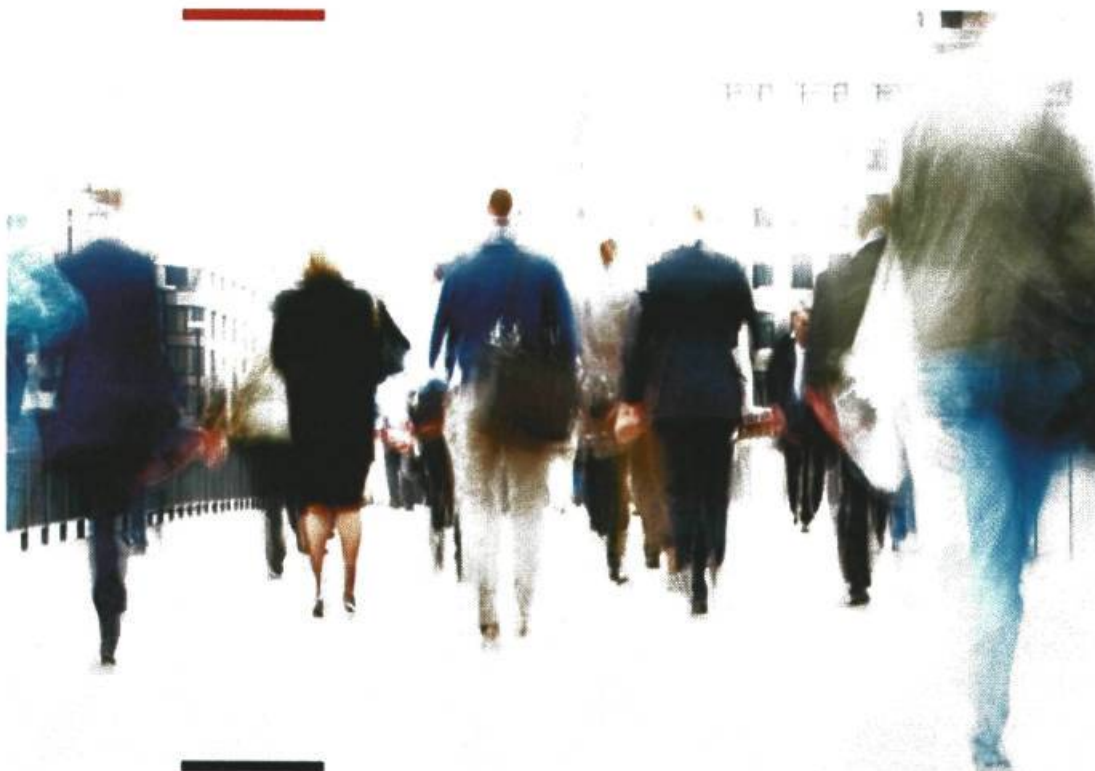

Lijst van afkortingen

BSO	Buitenschoolse opvang
BSV	Buurt- en Speeltuinvereniging
CJG	Centrum voor Jeugd en Gezin
DIA	Dienst Informatie en Administratie van de gemeente
FEO	Buurthuis Fokkemastaat en omgeving
MJD	Welzijnsorganisatie MJD (Maatschappelijk Juridische Dienstverlening)
MFC	Multifunctioneel Centrum
NLA	Nieuw Lokaal Akkoord
OCSW	Dienst Onderwijs Cultuur Sport en Welzijn
SPT	Selwerd, Paddepoel en Tuinwijk
Stip	Steun- en Informatiepunt
Wmo	Wet Maatschappelijke ondersteuning
Zzp-er	Zelfstandige zonder personeel

BASIS VOOR BELEID

OS ONDERZOEK
IN STATISTIEK
GRONINGEN

Stadgers over buurtgebouwen

Uit de Enquête leefbaarheid en veiligheid 2012

Onderzoek en Statistiek Groningen heeft als kernactiviteiten instrumentontwikkeling voor en uitvoering van beleidsgericht onderzoek, het toegankelijk maken van grote hoeveelheden data uit verschillende bronnen, gegevensanalyse, projectevaluatie en dienstverlening bij overheidsmarketing.

Stadgers over buurtgebouwen

Uit de Enquête leefbaarheid en veiligheid 2012

Laura de Jong
Mayan van Teerns

m.m.v. Marcel Daalman

Onderzoek en Statistiek Groningen
December 2012

Inhoudsopgave

1. Inleiding.....	7
2. Uitkomsten.....	11
2.1 Al dan niet bezoeken van buurtgebouwen	11
2.2 De belangrijkste buurtgebouwen per wijk en buurt	17
2.3 Overwegingen bij buurtgebouwen	22

1. Inleiding

Enquête leefbaarheid en veiligheid

In het najaar van 2012 heeft de gemeente Groningen zijn burgers voor de negende keer geënquêteerd over de leefbaarheid en veiligheid in hun woonomgeving. De gemeente houdt deze enquête iedere twee jaar in het kader van het Stedenbeleid.

Een van de doelstellingen van het landelijke Stedenbeleid is het verbeteren van de leefbaarheid en veiligheid in steden. Het monitoren van de leefbaarheids- en veiligheidsbeleving is een instrument om na te gaan of deze doelstelling wordt bereikt. Maar ook als onderlegger voor het gemeentelijk beleid is deze monitor van belang, onder andere voor het wijkvernieuwingsbeleid. De bevindingen zijn regelmatig aanleiding voor beleidswijzigingen of -aanpassingen op stads-, wijk- en/of buurtniveau.

Net als in de voorgaande peiljaren hebben veel inwoners van de gemeente (bijna 6.000) vragen beantwoord over hun beleving van de leefbaarheid en veiligheid in de eigen woonomgeving. Over de resultaten wordt het rapport 'Monitor leefbaarheid en veiligheid 2012' uitgebracht¹.

Buurtgebouwen

De rapportage die u nu leest behandelt de resultaten van een aantal vragen over buurtaccommodaties of buurtgebouwen, die in 2012 aan de enquête zijn toegevoegd. De gemeente wil het beleid voor de sociaal-culturele accommodaties aanscherpen. Dit heeft vooral te maken met de invoering van de Wet Maatschappelijke Ondersteuning, waarbij het stimuleren van ontmoeting en participatie belangrijke doelstellingen zijn en waarin de gesubsidieerde accommodaties een belangrijke rol spelen. Daarnaast wil de gemeente een aantal knelpunten in het accommodatiebeleid op een goede manier oplossen. Om met het aanscherpen van het beleid zo goed mogelijk aan te sluiten bij de behoefte van de wijk heeft de gemeente de inbreng nodig van buurtbewoners en gebruikers van buurtgebouwen. Het gaat er daarbij om hoe zij denken over de buurtgebouwen en hoe ze de gebouwen gebruiken. Het gaat om sociaal-culturele buurtaccommodaties die beschikbaar zijn voor ontmoeting en participatie door algemene activiteiten, zoals buurthuizen en wijkcentra en niet-gesubsidieerde buurtgebouwen. Buurtbewoners worden verder betrokken bij het aanpassen van het accommodatiebeleid via een enquête onder bezoekers van CJG's en STIP's² en via gesprekken in de wijken.

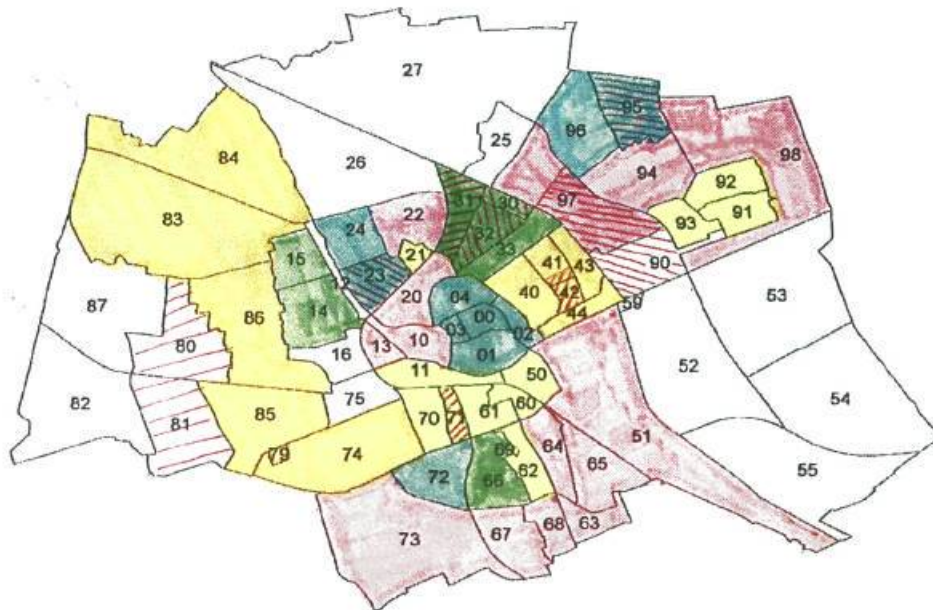
De vragen zijn:

1. *Sommige buurtgebouwen krijgen subsidie van de gemeente. Volgens onze informatie zijn dat in uw wijk: a, b en c (verschillen per wijk, ook in aantal). Hoe vaak maakt u of iemand uit uw huishouden gebruik van één of meer van deze buurtgebouwen?*
2. *Indien weinig tot nooit: Wat is de reden dat uw huishouden weinig tot nooit gebruik maakt van één van deze buurtgebouwen?*
3. *In uw wijk zijn ook buurtgebouwen die geen subsidie krijgen van de gemeente. Dit zijn: p, q en r (verschillen per wijk, ook in aantal). Hoe vaak maakt u of iemand uit uw huishouden gebruik van één of meer van deze buurtgebouwen?*
4. *Welke van al deze buurtgebouwen zijn naar uw indruk het meest van belang voor ontmoeting en activiteiten voor u en/of uw buurtgenoten?*
5. *Wat vindt u de belangrijkste dingen voor een buurtgebouw zodat het geschikt is voor het ontmoeten van buurtgenoten en het meedoen aan activiteiten?*
6. *In welk buurtgebouw komt u liever? In een klein en overzichtelijk gebouw waar buurtgenoten komen die u kent, met vooral vaste activiteiten, of in een groter gebouw waar allerlei wijkbewoners komen, met een meer gevarieerd en groter aanbod van activiteiten en andere zaken (zoals informatie en advies, en dienstverlening)?*

¹ Vanaf juni 2013 is de 'Monitor leefbaarheid en veiligheid 2012' tegen kostprijs te verkrijgen bij het Gemeentelijk InformatieCentrum, gemeente Groningen en in te zien en af te halen op www.os-groningen.nl.

² STIP = STEun- en InformatiePunt in de wijk

Figuur 1 Gebiedsindeling

<p>1. Nieuw-west</p> <p>74 stadspark 79 woonwamp 'de kring' 83 leegkerk 84 dorkwerd 85 bangeweer 86 de held</p> <p>2. Vinkhuizen</p> <p>14 vinkhuizen-zuid 15 vinkhuizen-noord</p> <p>3. Paddepoel</p> <p>23 paddepoel-zuid 24 paddepoel-noord</p> <p>4. Selwerd</p> <p>22 selwerd</p> <p>5. Tuinwijk</p> <p>21 concordia buurt</p> <p>6. Oud-zuid</p> <p>11 zeeheldenbuurt 50 oosterpoortbuurt 60 herewegbuurt 61 rivierenbuurt 70 laanhuizen 71 grunobuurt 62 helpman-west 69 woonwamp 'helpman'</p> <p>7. Corpus den Hoorn</p> <p>72 corpus den hoorn-noord</p>	<p>8. Korrewegwijk/De Hoogte</p> <p>31 de hoogte 30 west-Indische buurt 32 oost-Indische buurt 33 korrewegbuurt</p> <p>9. Oosterparkwijk</p> <p>40 gerechtbuurt 41 oosterparkbuurt 42 bloemenbuurt 43 florabuurt</p> <p>10. Oranjewijk/Schilderswijk</p> <p>10 schildersbuurt 13 kostverloren 20 oranjebuurt</p> <p>11. Centrum</p> <p>00 stadscentrum 01 binnenstad-zuid 02 binnenstad-oost 03 binnenstad-west 04 binnenstad-noord</p> <p>12. De Wijert</p> <p>66 de wijert-noord</p> <p>13. Nieuw-zuid</p> <p>51 industriebuurt 63 villabuurt-oost 64 helpman-oost 65 coendersborg 67 de wijert-zuid 68 villabuurt-west 73 corpus den hoorn-zuid</p>	<p>14. Beijum</p> <p>85 beijum-oost 96 beijum-west</p> <p>15. Lewenborg</p> <p>91 lewenborg-zuid 92 lewenborg-noord 93 lewenborg-west</p> <p>16. Nieuw-oost</p> <p>94 bovenstreek 87 ulgerenabuurt 98 ruischerbrug</p> <p>17. Hoogkerk/de dorpen</p> <p>12 friesestraatweg 16 hoendiep 25 noorderhoogbrug 26 universiteitscomplex 27 koningslaagte 52 euvelgunne 53 middelbert 54 engelbert 55 roodehaan 59 woonschepenhaven 75 peizerweg 80 hoogkerk-dorp 81 hoogkerk-zuid 82 vierverlaten 87 zuidwending 88 oosterhoogbrug</p>
---	--	--

7. *De beheerders hebben invloed op de sfeer en de gang van zaken in een buurtgebouw. Wat heeft u liever: een gebouw met professioneel beheer door betaalde medewerkers of een gebouw met beheer door vrijwilligers uit de buurt, waar van wijkbewoners wordt gevraagd een handje te helpen?*

Gebiedsindeling

Deze rapportage presenteert de resultaten van de enquêtevragen op stads-, wijk-, en buurtniveau. Het wijkniveau volgt de indeling in zeventien wijken van de Monitor leefbaarheid en veiligheid 2012. Verder kijken we naar 8 kleinere buurten. De gebiedsindeling is terug te vinden in figuur 1.1.

Enquêteren via telefoon en internet

We legden de vragenlijst voor aan inwoners van de stad die tenminste 18 jaar zijn, net als voorgaande keren. Het feit dat steeds minder mensen een vaste telefoon hebben, is in 2008 reden geweest over te stappen op een methodemix van enquêteren via telefoon en via internet, elk de helft.

Steekproef en respons

Dit onderzoek geeft een basis voor conclusies over zowel de stad als geheel als voor de afzonderlijke wijken en aandachtsbuurten. Om dat verantwoord te doen zijn 250 respondenten per wijk of aandachtsgebied nodig. Dit gebeurt met een getrapte steekproef: per methode is per wijk telkens afzonderlijk een steekproef getrokken uit de Gemeentelijke Basisadministratie (het bevolkingsregister). Voor de inzoombuurten zijn de wijksteekproeven extra opgehoogd. In de rapportage heeft dit tot gevolg dat het aantal respondenten in een buurt groter kan zijn dan het aantal respondenten in de wijk waarin deze buurt ligt.

We hebben in 2012 in totaal 5.918 inwoners van Groningen geënquêteerd, met eigen telefonische enquêteurs en via onze eigen enquêtewebsite www.leefbaarheidenveiligheid.nl. In een brief meldde de burgemeester deze personen vooraf dat ze gebeld konden worden of verzocht hij ze de vragenlijst op internet in te vullen.

Representativiteit

Uit analyse is gebleken dat de verdeling van de kenmerken leeftijd en geslacht in de responsgroep sterk kan verschillen van die in de totale populatie. Dit is zo goed mogelijk opgevangen middels de steekproeftrekkingen. Om de populatie van de verschillende wijken en buurten zo goed mogelijk te representeren is verder een weging toegepast, ook voor de gebruikte enquêtemethoden. Voor gegevens over de stad als geheel is bovendien gewogen naar wijkomvang.

Leeswijzer

Hoofdstuk 2 bevat de uitkomsten van de enquête. In paragraaf 2.1 behandelen we het al dan niet bezoeken van buurtgebouwen. Hierbij kijken we naar gesubsidieerde en niet-gesubsidieerde gebouwen en naar redenen om de gesubsidieerde gebouwen weinig tot niet te bezoeken. Paragraaf 2.2 geeft per wijk een overzicht van het belang van verschillende buurtgebouwen volgens de wijkbewoners.

In paragraaf 2.3 belichten we een aantal overwegingen van de respondenten bij buurtgebouwen: wat vinden zij belangrijk en wat zijn voorkeuren voor omvang, aanbod en beheervorm.

2. Uitkomsten

2.1 Al dan niet bezoeken van buurtgebouwen

Tabel 1 Bezoekfrequentie buurtgebouwen minstens een per jaar, 2008, 2010 en 2012

	2008	2010	2012*
STAD	17%	16%	28%
Centrum*	6%	4%	5%
Oranjewijk/Schilderswijk	13%	16%	15%
Oud-zuid (2012)	-	-	24%
Corpus den Hoorn (noord)	16%	17%	39%
De Wijert (noord)	20%	19%	32%
Nieuw-zuid (2012)	-	-	21%
Oosterparkwijk	10%	13%	27%
Korrewegwijk/De Hoogte	16%	11%	29%
Lewenborg	23%	24%	51%
Beijum	21%	20%	40%
Nieuw-oost**	36%	29%	51%
Paddepoel (2012)	-	20%	30%
Selwerd	20%	21%	33%
Tuinwijk**	15%	8%	25%
Vinkhuizen	21%	22%	38%
Nieuw-west	12%	11%	12%
Hoogkerk/de dorpen	36%	29%	52%
Grunobuurt	9%	11%	27%
Bloemenbuurt	-	15%	32%
Indische Buurt	14%	15%	31%
De Hoogte	23%	12%	26%
Beijum-oost	19%	19%	42%
Oosterhoogtebrug/Ulgersmaborg	-	42%	49%
Paddepoel-zuid	23%	20%	31%
Hoogkerk	22%	21%	49%
laagste waarde	6%	4%	5%
hoogste waarde	36%	42%	52%

We zien grote verschillen tussen de jaren 2008 en 2010 enerzijds en het jaar 2012 anderzijds. De cijfers voor 2012 laten in bijna alle wijken en buurten hogere percentages zien die minstens eens per jaar een buurtgebouw bezoeken. In de wijken Centrum, Oranjewijk/Schilderswijk en Nieuw-west zijn de percentages in 2012 ongeveer even hoog als in de eerdere jaren.

Dit kan verschillende oorzaken hebben. Ten eerste zijn de cijfers voor 2008 en 2010 antwoorden op één vraag en die in 2012 een combinatie van de antwoorden op twee vragen (gesubsidieerde en niet-gesubsidieerde buurtgebouwen). Ten tweede vroegen we eerder naar bezoek aan club- of buurthuizen, en in 2012 naar een bredere categorie buurtgebouwen: gebouwen in uw wijk waar buurtbewoners elkaar kunnen ontmoeten en deel kunnen nemen aan buurtactiviteiten. Zoals een speeltuingebouw, buurthuis of wijkcentrum, maar ook bijvoorbeeld zorgcentra met ruimte voor ontmoeting en activiteiten voor buurtbewoners. In de derde plaats vroegen we in eerdere jaren naar buurtgebouwbezoek in het algemeen, terwijl we in 2012 de namen van buurtgebouwen expliciet hebben genoemd in de vraagstelling. Ten vierde kan er sprake zijn van ontwikkelingen in de bezoekfrequentie.

Tabel 2 Bezoekfrequentie gesubsidieerde buurtgebouwen

	ongeveer 2x per maand of vaker	ongeveer 1x per maand	subtotaal bezoekers	ongeveer 1x per jaar of nooit
STAD	8%	5%	13%	87%
Centrum*	-	-	-	-
Oranjewijk/Schilderswijk	3%	2%	5%	95%
Oud-zuid (2012)	6%	2%	8%	92%
Corpus den Hoorn (noord)	8%	3%	11%	89%
De Wijert (noord)	8%	7%	15%	85%
Nieuw-zuid (2012)	5%	3%	8%	92%
Oosterparkwijk	7%	3%	10%	91%
Korrewegwijk/De Hoogte	9%	5%	14%	87%
Lewenborg	15%	16%	31%	69%
Beijum	13%	6%	19%	81%
Nieuw-oost**	16%	9%	25%	74%
Paddepoel (2012)	8%	4%	12%	88%
Selwerd	10%	5%	15%	84%
Tuinwijk**	4%	5%	9%	91%
Vinkhuizen	12%	5%	17%	83%
Nieuw-west	1%	2%	3%	97%
Hoogkerk/de dorpen	12%	8%	20%	80%
Grunobuurt	6%	3%	9%	91%
Bloemenbuurt	8%	5%	13%	88%
Indische Buurt	11%	4%	15%	84%
De Hoogte	5%	6%	11%	88%
Beijum-oost	11%	9%	20%	81%
Oosterhoogebrug/Ulgersmaborg	12%	8%	20%	79%
Paddepoel-zuid	10%	6%	16%	84%
Hoogkerk	10%	7%	17%	82%
laagste waarde	1%	2%	3%	69%
hoogste waarde	16%	16%	31%	97%

* In de wijk Centrum staan geen gesubsidieerde buurtgebouwen

Over de stad gezien bezoekt 13 procent wel eens een gesubsidieerd buurtgebouw. Per wijk bekeken worden buurtgebouwen het minst bezocht in Nieuw-west (3%) en het meeste in Nieuw-oost (25%) en Lewenborg (31%). Van de buurten worden de buurtgebouwen in Oosterhoogebrug/Ulgersmaborg het meest bezocht (20%). Deze buurt ligt deels in de wijk Nieuw-oost, waar we ook een hoog bezoekerspercentage zien.

In Lewenborg (15%) en Nieuw-oost (16%) bezoeken de buurtbewoners de buurtgebouwen gemiddeld genomen ook vaker, zo'n 2 keer per maand of meer.

Tabel 3 Bezoekfrequentie niet-gesubsidieerde buurtgebouwen

	ongeveer 2x per maand of vaker	ongeveer 1x per maand	subtotaal bezoekers	ongeveer 1x per jaar of nooit
STAD	2%	2%	4%	96%
Centrum*	0%	2%	2%	98%
Oranjewijk/Schilderswijk	0%	0%	0%	100%
Oud-zuid (2012)	2%	3%	5%	95%
Corpus den Hoorn (noord)	9%	9%	18%	82%
De Wijert (noord)	1%	1%	2%	98%
Nieuw-zuid (2012)	1%	1%	2%	98%
Oosterparkwijk	4%	4%	8%	92%
Korrewegwijk/De Hoogte	1%	2%	3%	97%
Lewenburg	3%	1%	4%	96%
Beijum	4%	2%	6%	94%
Nieuw-oost**	-	-	-	-
Paddepoel (2012)	2%	2%	4%	96%
Selwerd	6%	3%	9%	91%
Tuinwijk**	-	-	-	-
Vinkhuizen	4%	3%	7%	93%
Nieuw-west	0%	0%	0%	100%
Hoogkerk/de dorpen	6%	7%	13%	87%
Grunobuurt	0%	0%	0%	100%
Bloemenbuurt	5%	5%	10%	90%
Indische Buurt	4%	1%	5%	95%
De Hoogte	2%	3%	5%	95%
Beijum-oost	4%	2%	6%	95%
Oosterhoogebrug/Ulgersmaborg	1%	1%	2%	98%
Paddepoel-zuid	2%	1%	3%	97%
Hoogkerk	10%	10%	20%	79%
laagste waarde	0%	0%	0%	79%
hoogste waarde	10%	10%	20%	100%

** In de wijken Nieuw-oost en de Tuinwijk staan geen niet-gesubsidieerde buurtgebouwen

De niet-gesubsidieerde buurtgebouwen worden door minder wijkbewoners bezocht dan de gesubsidieerde. Gemiddeld over de stad bezoekt slechts 4% wel eens een niet-gesubsidieerd buurtgebouw. In Hoogkerk en Corpus den Hoorn worden relatief het meest niet-gesubsidieerde gebouwen bezocht, hier worden de buurtgebouwen ook het meest frequent bezocht. In de Oranjewijk/Schilderswijk en de Grunobuurt worden het minst niet-gesubsidieerde buurtgebouwen bezocht.

Tabel 4a Redenen om gesubsidieerde buurtgebouwen niet te bezoeken

	1. geen behoefte	2. voldoende activiteiten elders	3. onbekend met activiteiten	4. activiteiten spreken niet aan	5. niet in buurt	6. te ver van huis	7. de activiteiten op ongunstigste tijden	8. onwelkom gevoel
STAD	57%	40%	14%	12%	9%	5%	5%	4%
Centrum*	-	-	-	-	-	-	-	-
Oranjewijk/Schilderswijk	63%	42%	18%	10%	7%	5%	2%	3%
Oud-zuid (2012)	58%	42%	15%	10%	11%	6%	5%	2%
Corpus den Hoorn (noord)	64%	36%	12%	14%	2%	2%	7%	1%
De Wijert (noord)	63%	43%	7%	20%	1%	2%	11%	5%
Nieuw-zuid (2012)	53%	44%	11%	7%	18%	8%	4%	2%
Oosterparkwijk	63%	41%	18%	11%	4%	2%	2%	7%
Korrewegwijk/De Hoogte	63%	44%	18%	13%	3%	3%	4%	4%
Lewenborg	60%	38%	6%	16%	3%	2%	5%	8%
Beijum	59%	40%	16%	16%	0%	1%	6%	3%
Nieuw-oost	55%	37%	5%	25%	13%	7%	9%	2%
Paddepoel (2012)	59%	35%	18%	9%	3%	4%	2%	5%
Selwerd	55%	48%	13%	14%	0%	0%	7%	5%
Tuinwijk	64%	37%	10%	15%	2%	2%	8%	3%
Vinkhuizen	55%	42%	13%	12%	0%	2%	11%	4%
Nieuw-west	39%	21%	11%	3%	46%	24%	2%	4%
Hoogkerk/de dorpen	45%	35%	7%	15%	14%	5%	10%	3%
Grunobuurt	59%	41%	19%	15%	2%	0%	8%	1%
Bloemenbuurt	56%	38%	15%	12%	1%	1%	6%	6%
Indische Buurt	65%	44%	14%	15%	2%	5%	7%	4%
De Hoogte	65%	39%	18%	13%	2%	3%	6%	6%
Beijum-oost	58%	49%	15%	12%	1%	3%	5%	4%
Oosterhoogbrug/Ulgersmaborg	50%	40%	9%	33%	9%	2%	7%	3%
Paddepoel-zuid	54%	42%	15%	12%	2%	4%	7%	5%
Hoogkerk	52%	37%	7%	10%	7%	4%	10%	2%
laagste waarde	39	21	5	3	0	0	2	1
hoogste waarde	65	49	19	33	46	24	11	8

* In de wijk Centrum staan geen gesubsidieerde buurtgebouwen, en is deze vraag dus niet voorgelegd

De antwoorden voluit:

1. ik heb/we hebben geen behoefte om gebruik te maken van een van de buurtgebouwen
2. ik heb/we hebben voldoende activiteiten elders
3. ik weet/we weten niet welke activiteiten er plaatsvinden
4. de activiteiten die er georganiseerd worden spreken me/ons niet aan
5. deze buurtgebouwen liggen niet in mijn/ons buurt
6. deze buurtgebouwen zijn te ver van mijn/ons huis
7. de activiteiten zijn vaak op tijden dat ik niet kan/wij niet kunnen
8. ik voel me/we voelen ons niet thuis in deze buurtgebouwen
9. ik voel me/we voelen ons niet prettig bij de andere bezoekers van deze buurtgebouwen
10. ik ben onlangs verhuisd naar een andere wijk
11. de activiteiten die er georganiseerd worden zijn te duur
12. ik vind/we vinden het geen aantrekkelijk gebouwen (niet goed onderhouden, niet schoon)
13. deze gebouwen zijn niet toegankelijk voor mensen met een beperking

Tabel 4b Redenen om gesubsidieerde buurtgebouwen niet te bezoeken

	9.onprettig gevoel	10.verhuisd	11.activiteiten te duur	12.onaantrekkelijk gebouw	13.niet toegankelijk	andere	weet niet/geen antwoord
STAD	3%	1%	0%	0%	0%	9%	5%
Centrum	-	-	-	-	-	-	-
Oranjewijk/Schilderswijk	2%	1%	0%	0%	0%	8%	5%
Oud-zuid (2012)	2%	0%	1%	0%	0%	12%	4%
Corpus den Hoorn (noord)	3%	1%	0%	0%	1%	10%	7%
De Wijert (noord)	2%	2%	1%	1%	0%	10%	4%
Nieuw-zuid (2012)	0%	2%	0%	0%	0%	9%	4%
Oosterparkwijk	7%	1%	0%	1%	0%	9%	7%
Korrewegwijk/De Hoogte	4%	3%	0%	0%	0%	10%	7%
Lewenborg	4%	0%	1%	1%	0%	9%	5%
Beijum	5%	0%	0%	0%	1%	9%	2%
Nieuw-oost	2%	0%	0%	0%	0%	7%	4%
Paddepoel (2012)	3%	1%	0%	0%	1%	7%	6%
Selwerd	4%	1%	0%	0%	0%	12%	5%
Tuinwijk	3%	1%	0%	1%	0%	10%	9%
Vinkhuizen	3%	1%	1%	0%	1%	6%	6%
Nieuw-west	3%	0%	1%	1%	0%	7%	5%
Hoogkerk/de dorpen	2%	1%	1%	1%	0%	14%	5%
Grunobuurt	3%	3%	0%	0%	0%	8%	4%
Bloemenbuurt	4%	0%	0%	1%	0%	12%	6%
Indische Buurt	5%	2%	0%	1%	1%	9%	2%
De Hoogte	5%	6%	0%	0%	1%	11%	6%
Beijum-oost	9%	1%	0%	0%	1%	7%	2%
Oosterhoogbrug/Ulgersmaborg	2%	0%	1%	2%	0%	8%	1%
Paddepoel-zuid	3%	1%	0%	0%	1%	9%	8%
Hoogkerk	2%	0%	1%	0%	0%	12%	7%
laagste waarde	0%	0%	0%	0%	0%	6%	1%
hoogste waarde	9%	6%	1%	2%	1%	14%	9%

* In de wijk Centrum staan geen gesubsidieerde buurtgebouwen, en is deze vraag dus niet voorgelegd

Respondenten konden meerdere antwoorden geven. Als reden voor het niet bezoeken van buurtgebouwen wordt het meest genoemd dat men er geen behoefte aan heeft. Daarnaast geeft ook een groot deel van de respondenten aan genoeg activiteiten elders te hebben. Verder weten veel mensen niet welke activiteiten er plaatsvinden in de buurtgebouwen.

De prijs van de activiteiten en de aantrekkelijkheid en toegankelijk van het gebouw zijn bijna nooit de reden om de buurtgebouwen niet te bezoeken.

Opvallend veel bewoners van de wijk Nieuw-west geven aan dat de buurtgebouwen niet in hun buurt liggen en dat ze te ver van huis zijn. Dit past bij wat eerder te zien was, dat in Nieuw-west de buurtgebouwen minder dan gemiddeld worden bezocht.

Ook in de wijken Nieuw-zuid, Nieuw-oost en Hoogkerk/de dorpen geeft een deel van de respondenten aan dat de buurtgebouwen niet in de buurt liggen. Deze wijken zijn geografisch meer verspreid dan de andere wijken, die compacter zijn.

In de wijken de Wijert en Nieuw-oost vindt respectievelijk een vijfde en een kwart van de mensen dat de activiteiten niet aanspreken. In de buurt Oosterhoogbrug/Ulgersmaborg, deels behorend tot deze wijk, is dit zelfs een derde.

2.2 De belangrijkste buurtgebouwen per wijk en buurt

Op de volgende pagina's staat een overzicht van de buurtgebouwen die in elke wijk als de belangrijkste uit de bus zijn gekomen. Daarna volgt dezelfde informatie over de aandachtsbuurten.

Buurtgebouwen die subsidie van de gemeente ontvangen zijn grijs gearceerd.

Buurtgebouwen die voor meer dan één wijk fungeren zijn verbonden met rode lijntjes.

Wijken

Er zijn grote verschillen tussen de wijken waar het gaat om de belangrijkste buurtgebouwen voor de buurt.

In de wijken Centrum en Oranjewijk/Schilderswijk kunnen veel bewoners geen belangrijk buurtgebouw aanwijzen.

In de wijken Nieuw-oost, Lewenborg, Hoogkerk/de dorpen en De Wijert kunnen veel bewoners juist wel een of twee belangrijke buurtgebouwen noemen. Het Dok en MFC De Wijert en Helpman hebben de sterkste posities in hun wijk. In Nieuw-west en Nieuw-oost zijn vrij grote percentages die een ander buurtgebouw het belangrijkste voor de buurt vinden. Welke gebouwen dit dan zijn was geen vraag in de enquête.

In vijf van de zeventien wijken is een niet-gesubsidieerd buurtgebouw het belangrijkste voor de wijkbewoners: Centrum, Oosterparkwijk, Hoogkerk/de dorpen, Nieuw-west en Corpus den Hoorn.

Over het geheel genomen scoren de gesubsidieerde gebouwen hoger dan de niet-gesubsidieerde.

Aandachtsbuurten

In het algemeen zien we in de vergelijking met de wijken het buurtgebonden karakter van buurtgebouwen terug. In de inzoombuurten is de volgorde van belangrijkheid van de buurtgebouwen anders dan in de wijk als geheel. Vaak komt dit doordat er één of twee gebouwen hoger scoren. Ook is er in de inzoombuurten een sterkere voorkeur voor bepaalde gebouwen zichtbaar: het meestgenoemde gebouw scoort hoger dan het meestgenoemde gebouw in de wijk.

De percentages buurtbewoners die niet weten wat de belangrijkste buurtgebouwen voor de buurt zijn, verschillen niet zo sterk van de wijkpercentages.

PADDEPOEL		
Sonde 2000	36	15%
De Waterman	25	10%
Pluzaal	24	10%
CJG Paddepoel/Selwerd/Tuinwijk	9	4%
De Fontein	9	4%
NOVO Lierstraat	7	3%
Buurtpand Nijestee	3	1%
ander buurtgebouw	16	7%
weet niet/geen antwoord	147	61%
Totaal	242	100%

VINKHUIZEN		
t Vinkhuys	75	30%
De Wende	54	22%
De Goudvink	17	7%
De Siersteen	15	6%
Veldspaat	14	6%
CJG Vinkhuizen	13	5%
BSV Vinkhuizen Zuid	8	3%
ander buurtgebouw	6	2%
weet niet/geen antwoord	119	48%
Totaal	249	100%

SELWERD		
De Berk	75	32%
BSV Selwerd	29	12%
Sonde 2000	21	9%
CJG Paddepoel/Selwerd/Tuinwijk	17	7%
Huize Patrimonium	16	7%
De Fontein	12	5%
de droomfabriek	0	0%
ander buurtgebouw	8	3%
weet niet/geen antwoord	122	51%
Totaal	237	100%

ORANJEWIJK/SCHILDERSWIJK		
Buurtpand Oranjewijk	45	16%
BSV van Oostade	29	10%
Buurtlokaal Op Mars	5	2%
ander buurtgebouw	8	3%
weet niet/geen antwoord	210	73%
Totaal	287	100%

CENTRUM		
De Sint Jan	13	5%
De Ebbingepoort	10	4%
De Holm	10	4%
Pelsterhof	6	2%
Rijkers-Lubbers	3	1%
ander buurtgebouw	7	3%
weet niet/geen antwoord	229	85%
Totaal	268	100%

TUINWIJK		
Buurtpand Tuinwijk	76	34%
Sonde 2000	25	11%
CJG Paddepoel/Selwerd/Tuinwijk	23	10%
ander buurtgebouw	5	2%
weet niet/geen antwoord	124	55%
Totaal	225	100%

KORREWEGWIJK/DE HOOGTE		
Het Floreshuis / De Karre	97	38%
Jasmijn	36	14%
DIB	29	11%
BSV De Hoogte / De Borg	16	6%
Sionskerk	16	6%
CJG Indische buurt/De Hoogte	15	6%
Christelijk centrum Groningen	11	4%
Het Pand	7	3%
De Buren/Janrikheem	3	1%
weet niet/geen antwoord	111	43%
Totaal	256	100%

OOSTERPARKWIJK		
Treslinghuis	63	23%
het JOP	34	12%
Ons Belang	26	9%
Speeltuinvereniging Oosterpark	19	7%
Denksportcentrum	16	6%
CJG Oosterpark	14	5%
BSV FEO	13	5%
de Oliepolder	11	4%
Het Franciscuscentrum	4	1%
Oosterparkheem	3	1%
ander buurtgebouw	7	3%
weet niet/geen antwoord	141	51%
Totaal	275	100%

HOOGKERK/DE DORPEN		
Gabriëllat	56	21%
De Schakel	43	16%
Dorpshuis Hoogkerk	42	16%
MFC Engelbert	30	11%
Dorpshuis Noorderhoogbrug	21	8%
BSV De Kreukelhof	19	7%
CJG Hoogkerk	8	3%
BSV Des	7	3%
BSV VHJ	3	1%
de Hunzeborgh	3	1%
De Strinke	2	1%
ander buurtgebouw	13	5%
weet niet/geen antwoord	77	29%
Totaal	262	100%

OUD-ZUID		
Poortershoes	57	21%
Speelvereniging De Oosterpoort	39	14%
Buurtcentrum Stadspark	28	10%
Het Badhuis	16	6%
Talmahuis	16	6%
buurtpand Oosterpoort	7	3%
ander buurtgebouw	12	4%
weet niet/geen antwoord	153	55%
Totaal	278	100%

DE WIJERT		
MFC de Wijert en Helpman	153	59%
CJG Zuid	39	15%
Zuiderflat	10	4%
ander buurtgebouw	10	4%
weet niet/geen antwoord	87	34%
Totaal	258	100%

NIEUW-OOST		
De Hunzeborgh*	73	24%
het Dok STIP	67	22%
de Schakel	52	17%
BSV Ruischerbrug	35	12%
CJG Lewenburg	18	6%
ander buurtgebouw	38	13%
weet niet/geen antwoord	64	21%
Totaal	301	100%

NIEUW-WEST		
kerkje Dorkwerd	25	9%
Buurtcentrum Stadspark	14	5%
De Strinke	5	2%
ander buurtgebouw	41	15%
weet niet/geen antwoord	191	71%
Totaal	270	100%

NIEUW-ZUID		
BSV Helpman Oost	34	13%
MFC de Wijert en Helpman	28	11%
De Buren	23	9%
Coendershof	15	6%
CJG Zuid	12	5%
Zuiderflat	7	3%
ander buurtgebouw	18	7%
weet niet/geen antwoord	151	60%
Totaal	252	100%

BELJUM		
het Trefpunt	73	27%
t Heerdenhoes	38	14%
de Beijumkorf	34	12%
CJG Beijum	28	10%
De Kleihorn	28	10%
Innersdijk	15	5%
De Bron	7	3%
ander buurtgebouw	11	4%
weet niet/geen antwoord	112	41%
Totaal	274	100%

LEWENBORG		
het Dok STIP	186	68%
CJG Lewenburg	51	19%
Mercator	22	8%
NOVO Lijzide	8	3%
ander buurtgebouw	8	3%
weet niet/geen antwoord	74	27%
Totaal	273	100%

CORPUS DEN HOORN		
Immanuelkerk	49	19%
De Confiance	44	17%
BSV Corpus den Hoom	37	14%
Maartenshof	26	10%
CJG Zuid	18	7%
Heijmanscentrum	18	7%
De Buren	4	2%
ander buurtgebouw	9	4%
weet niet/geen antwoord	117	46%
Totaal	257	100%

Paddepoel-zuid		
De Waterman	60	23%
Sonde 2000	41	16%
CJG Paddepoel/Selwerd/Tuinwijk	13	5%
De Fontein	10	4%
NOVO Lierstraat)	7	3%
Plutozaal	5	2%
Buurtpand Nijestee	3	1%
ander buurtgebouw	18	7%
weet niet/geen antwoord	147	56%
Totaal	263	100%

Hoogkerk		
Gabriëlflat	105	39%
Dorpshuis Hoogkerk	82	31%
BSV De Kreukelhof	33	12%
CJG Hoogkerk	14	5%
BSV VHJ	9	3%
BSV Des	6	2%
De Strinke	3	1%
Dorpshuis Noorderhoogebrug	3	1%
de Hunzeborgh	2	1%
De Schakel	0	0%
MFC Engelbert	0	0%
ander buurtgebouw	20	8%
weet niet/geen antwoord	87	33%
Totaal	266	100%

Grunobuurt		
Buurtcentrum Stadspark	79	34%
Poortershoes	15	6%
Speeltuinverenig. De Oosterpoort	9	4%
Talmahuis	6	3%
Buurtpand Oosterpoort	4	2%
het Badhuis	0	0%
ander buurtgebouw	13	6%
weet niet/geen antwoord	138	59%
Totaal	234	100%

De Hoogte		
BSV De Hoogte / De Borg	68	26%
het Floreshuis / De Karre	44	17%
Jasmijn	21	8%
Christelijk centrum Groningen	19	7%
DIB	19	7%
CJG Indische buurt/De Hoogte	11	4%
Sionskerk	9	3%
Het Pand	7	3%
De Buren/Hamrikheem	0	0%
weet niet/geen antwoord	134	50%
Totaal	266	100%

Indische buurt		
het Floreshuis / De Karre	105	43%
DIB	41	17%
Jasmijn	38	16%
Sionskerk	15	6%
CJG Indische buurt/De Hoogte	13	5%
Het Pand	9	4%
BSV De Hoogte / De Borg	7	3%
Christelijk centrum Groningen	7	3%
De Buren/Hamrikheem	7	3%
weet niet/geen antwoord	98	40%
Totaal	243	100%

Oosterhoogebrug/Ulgersmaborg*		
De Schakel**	198	73%
het Dok STIP	25	9%
De Hunzeborgh**/**	5	2%
BSV Ruischerbrug	4	1%
BSV Des	3	1%
CJG Lewenborg	2	1%
Dorpshuis Noorderhoogebrug	2	1%
MFC Engelbert	1	0%
ander buurtgebouw	18	7%
weet niet/geen antwoord	49	18%
Totaal	272	100%

Beijum-oost		
het Trefpunt	74	29%
de Kleihorn	36	14%
CJG Beijum	29	11%
de Beijumkorf	21	8%
t Heerdenhoes	21	8%
Innersdijk	14	6%
De Bron	8	3%
ander buurtgebouw	12	5%
weet niet/geen antwoord	111	44%
Totaal	253	100%

Bloemenbuurt		
Treslinghuis	77	32%
het JOP	30	12%
de Oliemolen	24	10%
Ons Belang	15	6%
Speeltuinvereniging Oosterpark	14	6%
Oosterparkheem	9	4%
CJG Oosterpark	8	3%
Denksportcentrum	8	3%
BSV FEO	6	2%
Franciscuscentrum	2	1%
ander buurtgebouw	2	1%
weet niet/geen antwoord	116	48%
Totaal	243	100%

2.3 Overwegingen bij buurtgebouwen

Tabel 5a. Belangrijkste dingen voor een buurtgebouw

	1.gastvrije sfeer en uitstraling	2.netjes gebouw	3.activiteiten spreken aan	4.goed toegankelijk	5.op loopafstand	6.op de hoogte programma	7.vriendelijkheid beheerders	8.overdag en 's avonds open	9.ook voor andere zaken
STAD	33%	29%	28%	22%	19%	15%	14%	13%	13%
Centrum	32%	20%	20%	26%	23%	17%	12%	15%	15%
Oranjewijk/Schilderswijk	38%	22%	29%	23%	20%	19%	13%	10%	12%
Oud-zuid (2012)	38%	34%	35%	18%	19%	17%	14%	16%	14%
Corpus den Hoorn (noord)	31%	28%	25%	27%	20%	8%	14%	12%	14%
De Wijert (noord)	33%	34%	28%	23%	18%	13%	12%	15%	18%
Nieuw-zuid (2012)	28%	28%	26%	18%	19%	11%	15%	10%	11%
Oosterparkwijk	31%	29%	29%	21%	13%	16%	13%	10%	13%
Korrewegwijk/De Hoogte	38%	32%	29%	22%	18%	18%	14%	17%	11%
Lewenborg	33%	31%	23%	25%	14%	14%	15%	15%	26%
Beijum	35%	35%	32%	25%	13%	17%	20%	12%	8%
Nieuw-oost	34%	32%	38%	25%	23%	14%	15%	13%	16%
Paddepoel (2012)	24%	27%	24%	23%	17%	10%	14%	9%	13%
Selwerd	36%	28%	31%	21%	16%	18%	13%	9%	10%
Tuinwijk	38%	30%	34%	15%	20%	16%	13%	14%	8%
Vinkhuizen	27%	28%	28%	22%	17%	12%	13%	16%	11%
Nieuw-west	23%	23%	26%	14%	25%	13%	11%	13%	10%
Hoogkerk/de dorpen	32%	33%	28%	24%	21%	14%	19%	16%	15%
Grunobuurt	33%	33%	39%	22%	19%	13%	20%	12%	15%
Bloemenbuurt	35%	31%	26%	25%	16%	16%	15%	16%	13%
Indische Buurt	38%	25%	30%	23%	16%	17%	16%	14%	10%
De Hoogte	38%	30%	26%	19%	15%	16%	15%	14%	16%
Beijum-oost	33%	32%	31%	26%	13%	19%	20%	13%	10%
Oosterhooggebrug/Ulgersmaborg	32%	35%	32%	24%	18%	16%	21%	12%	17%
Paddepoel-zuid	26%	25%	28%	17%	15%	12%	13%	12%	10%
Hoogkerk	38%	31%	28%	25%	20%	13%	15%	15%	15%
laagste waarde	23%	20%	20%	14%	13%	8%	11%	9%	8%
hoogste waarde	38%	35%	39%	27%	25%	19%	21%	17%	26%

De volledige antwoorden:

1. Het heeft een gastvrije sfeer en uitstraling
2. Het gebouw is schoon, goed onderhouden en netjes ingericht
3. De activiteiten die er georganiseerd worden spreken mij aan
4. Het gebouw is goed toegankelijk, ook voor mensen met een beperking
5. Het gebouw is op loopafstand
6. Ik word goed op de hoogte gehouden van het activiteitenprogramma
7. De beheerder(s) en de vrijwilligers zijn klantvriendelijk
8. Het gebouw is zowel overdag als 's avonds open
9. Ik kan in het gebouw ook terecht voor andere zaken, zoals informatie en advies, en dienstverlening
10. Ik voel me thuis bij de andere bezoekers
11. Het biedt mij de mogelijkheid om andere wijkbewoners te ontmoeten
12. De activiteiten zijn betaalbaar
13. Het gebouw is ook in het weekend open
14. De tijdstippen waarop de activiteiten plaatsvinden komen mij goed uit
15. Bij het gebouw zijn speeltoestellen voor kinderen
16. Het biedt mij de mogelijkheid om actief betrokken te zijn bij de buurt
17. Ik heb invloed op het activiteitenprogramma

Tabel 5b. Belangrijkste dingen voor een buurtgebouw

	10. thuisgevoel	11. wijkbewoners ontmoeten	12. activiteiten betaalbaar	13. in het weekend open	14. gunstige tijdstippen	15. speeltoestellen voor kinderen	16. actief betrokken	17. invloed op programma	weet niet/geen antwoord
STAD	13%	9%	9%	8%	8%	6%	4%	2%	24%
Centrum	14%	12%	8%	9%	7%	4%	5%	2%	28%
Oranjewijk/Schilderswijk	15%	9%	7%	7%	5%	5%	2%	1%	25%
Oud-zuid (2012)	12%	9%	11%	10%	8%	7%	3%	2%	18%
Corpus den Hoorn (noord)	11%	8%	7%	5%	8%	3%	1%	2%	24%
De Wijert (noord)	14%	7%	9%	10%	8%	10%	2%	3%	22%
Nieuw-zuid (2012)	10%	6%	9%	4%	7%	8%	3%	1%	32%
Oosterparkwijk	15%	11%	8%	6%	7%	7%	4%	2%	27%
Korrewegwijk/De Hoogte	13%	9%	11%	10%	10%	4%	6%	4%	21%
Lewenburg	9%	8%	11%	9%	6%	8%	4%	1%	22%
Beijum	13%	8%	9%	8%	8%	8%	3%	1%	17%
Nieuw-oost	12%	10%	11%	6%	11%	8%	4%	2%	14%
Paddepoel (2012)	11%	7%	7%	5%	10%	7%	2%	2%	29%
Selwerd	13%	8%	13%	6%	8%	5%	3%	3%	24%
Tuinwijk	13%	7%	8%	5%	10%	8%	4%	2%	26%
Vinkhuizen	15%	8%	12%	7%	8%	6%	3%	2%	27%
Nieuw-west	14%	10%	6%	6%	6%	7%	5%	4%	31%
Hoogkerk/de dorpen	9%	8%	8%	10%	8%	9%	4%	2%	21%
Grunobuurt	14%	12%	8%	6%	6%	9%	5%	2%	19%
Bloemenbuurt	12%	11%	10%	8%	5%	10%	3%	2%	24%
Indische Buurt	14%	10%	9%	11%	10%	6%	4%	4%	24%
De Hoogte	16%	10%	8%	9%	8%	6%	5%	3%	25%
Beijum-oost	13%	8%	9%	6%	9%	8%	4%	4%	18%
Oosterhoogbrug/Ulgersmaborg	8%	8%	10%	9%	6%	7%	4%	2%	19%
Paddepoel-zuid	7%	8%	6%	5%	8%	9%	3%	2%	28%
Hoogkerk	12%	10%	9%	7%	6%	10%	2%	2%	20%
laagste waarde	7%	6%	6%	4%	5%	3%	1%	1%	14%
hoogste waarde	16%	12%	13%	11%	11%	10%	6%	4%	32%

Wat vinden respondenten belangrijk aan een buurtgebouw? Gemiddeld worden het meest genoemd: de sfeer en uitstraling, netheid van het gebouw en aansprekende activiteiten. De verschillen voor wijken en buurten zijn gering.

Tabel 6 Voorkeur soort buurtgebouw

	groot en gevarieerd	klein en overzichtelijk	geen voorkeur	weet niet/geen antwoord
STAD	40%	28%	22%	10%
Centrum	40%	28%	20%	13%
Oranjewijk/Schilderswijk	40%	26%	22%	12%
Oud-zuid (2012)	36%	34%	22%	8%
Corpus den Hoorn (noord)	40%	25%	28%	7%
De Wijert (noord)	44%	25%	22%	9%
Nieuw-zuid (2012)	40%	24%	19%	17%
Oosterparkwijk	42%	31%	19%	8%
Korrewegwijk/De Hoogte	46%	22%	23%	8%
Lewenborg	51%	21%	15%	13%
Beijum	40%	29%	22%	8%
Nieuw-oost	33%	35%	24%	7%
Paddepoel (2012)	38%	28%	21%	14%
Selwerd	34%	32%	24%	11%
Tuinwijk	45%	24%	24%	8%
Vinkhuizen	35%	32%	23%	10%
Nieuw-west	42%	26%	22%	10%
Hoogkerk/de dorpen	36%	32%	26%	6%
Grunobuurt	42%	27%	18%	12%
Bloemenbuurt	45%	22%	21%	12%
Indische Buurt	43%	23%	24%	9%
De Hoogte	38%	31%	20%	11%
Beijum-oost	42%	28%	22%	8%
Oosterhoogbrug/Ulgersmaborg	41%	30%	22%	7%
Paddepoel-zuid	37%	30%	17%	16%
Hoogkerk	39%	30%	24%	6%
laagste waarde	33%	21%	15%	6%
hoogste waarde	51%	35%	28%	17%

Beschrijvingen voluit:

- een groot gebouw waar allerlei wijkbewoners komen, met een meer gevarieerd en groter aanbod van activiteiten en andere zaken (zoals informatie en advies, en dienstverlening)
- een klein en overzichtelijk gebouw waar buurtgenoten komen die ik ken, met vooral vaste activiteiten

De meeste respondenten die een voorkeur uitspreken hebben liever een groter buurtgebouw (40%) met een gevarieerd aanbod waar wijkbewoners ook voor andere zaken terecht kunnen dan een klein en overzichtelijk gebouw (28%).

De verschillen voor wijken en buurten zijn gering, alleen in Nieuw-Oost hebben bewoners een lichte voorkeur voor een klein en overzichtelijk buurtgebouw.

Tabel 7 Voorkeur vorm beheer

	beheer door vrijwilligers	professioneel beheer	geen voorkeur	weet niet/geen antwoord
STAD	35%	28%	26%	11%
Centrum	44%	25%	20%	11%
Oranjewijk/Schilderswijk	35%	27%	23%	15%
Oud-zuid (2012)	38%	27%	27%	9%
Corpus den Hoorn (noord)	28%	28%	36%	8%
De Wijert (noord)	31%	30%	28%	11%
Nieuw-zuid (2012)	27%	29%	29%	15%
Oosterparkwijk	32%	26%	31%	11%
Korrewegwijk/De Hoogte	39%	26%	28%	8%
Lewenborg	27%	43%	20%	10%
Beijum	32%	35%	25%	7%
Nieuw-oost	36%	29%	28%	7%
Paddepoel (2012)	25%	27%	33%	15%
Selwerd	36%	23%	27%	13%
Tuinwijk	39%	24%	27%	9%
Vinkhuizen	38%	27%	22%	12%
Nieuw-west	30%	33%	27%	10%
Hoogkerk/de dorpen	39%	24%	30%	7%
Grunobuurt	43%	27%	19%	11%
Bloemenbuurt	37%	28%	25%	10%
Indische Buurt	32%	28%	31%	9%
De Hoogte	36%	26%	25%	13%
Beijum-oost	27%	36%	30%	7%
Oosterhoogebrug/Ulgersmaborg	31%	36%	25%	7%
Paddepoel-zuid	27%	26%	31%	16%
Hoogkerk	38%	20%	37%	5%
laagste waarde	25%	20%	19%	5%
hoogste waarde	44%	43%	37%	16%

Beschrijvingen voluit:

- beheer door vrijwilligers uit de buurt, waar van wijkbewoners wordt gevraagd een handje te helpen
- professioneel beheer door betaalde medewerkers

Over het beheer zijn de meningen minder uitgesproken. Iets meer dan een derde heeft de voorkeur voor vrijwilligers (35%), maar 28% voor professioneel beheer en 26% heeft geen voorkeur. De enquêteurs die respondenten aan de telefoon hadden meldde dat vaak werd opgemerkt dat men niet kon kiezen, omdat men een combinatie voorstond van professionele leiding met uitvoerende vrijwilligers.

In het Centrum (44%) en de Grunobuurt (43%) is de voorkeur voor vrijwilligers sterker dan gemiddeld. In de wijken Lewenborg (43%), Beijum (35%) en aandachtsbuurten Beijum-Oost (36%) en Oosterhoogebrug/Ulgersmaborg (36%) hebben de bewoners juist een voorkeur voor professioneel beheer van het buurtgebouw.

BASIS VOOR BELEID

BEZOEKADRES
Eendrachtskade ZZ 2
9726 CW Groningen

POSTADRES
Postbus 1125
9701 BC Groningen

T (050) 367 56 30
F (050) 367 56 33
E info@os.groningen.nl
I www.os-groningen.nl

Verslag van: Bijeenkomst accommodatiebeleid
 Datum: maandag 25 februari 2013
 Tijd: 19.30 - 22.00 uur
 Plaats: Treslinghuis, Klaprooslaan 120, Groningen
 Aanwezig: Ale Woudstra (gespreksleider), Jannie Visscher (wethouder), Wilma van Geffen (SDC), Jeannette Niemeijer (OCSW), Jan Wijbenga (OCSW), BBOG, Speeltuincentrale, WerkPro, Wmo-platform, gesubsidieerde accommodatiebesturen, bewonersorganisaties
 Notulist: Theo Oppewal (Notuleerservice Mooi Werk)

1. Welkom en opening

Gespreksleider Ale Woudstra heet de aanwezigen welkom, stelt wethouder Jannie Visscher en de gemeentemedewerkers van OCSW, Jeannette Niemeijer en Jan Wijbenga, voor en neemt de opzet van de avond door.

2. Presentatie

Jannie Visscher presenteert de procedure en de visie m.b.t. de nieuwe nota voor het accommodatiebeleid. De wijkpeiling wordt teruggekoppeld en komt tevens dezelfde week online beschikbaar. Ook de bijgewerkte sheets van de presentatie worden op de website gezet. Het nieuwe accommodatiebeleid moet ingaan per 1 januari 2015; 2014 is een overgangsjaar.

Correctie in de sheets betreft: Wijkpeiling (2) - Soms niet-gesubsidieerd best bezocht (Oosterparkwijk: Treslinghuis; Corpus den Hoorn: Confiance, Immanuelkerk; Hoogkerk: Gabriëlfat)

3. Pauze

4. Reactieronde

Oosterpoort: Wat betekenen strategische waarde, gebruikerswaarde, exploitatiewaarde en vastgoedwaarde?

Jeannette Niemeijer: Het toetsingskader is in de vorige nota vastgesteld. Strategische waarde betreft de bijdrage van de accommodatie aan het bereiken van gemeentelijke doelen. De vastgoed- en exploitatiewaarde heeft betrekking op de staat van het gebouw. De gebruikerswaarde is wat de gebruikers vinden van de accommodatie; de laagdrempeligheid, ligging en bereikbaarheid. Hier zijn geen normen voor vastgesteld.

Bert Kars (BOBO): Waar kunnen wij terecht?

Jannie Visscher: Er worden geen nieuwe accommodaties toegevoegd. Wel wordt bekeken of ruimtes van o.a. zorginstellingen, kerken, corporaties benut kunnen worden.

Welzijnsorganisatie Beijum: Welke tien gebieden zijn bepaald?

Jan Wijbenga: Centrum-Binnenstad, Vinkhuizen, SPT, Hoogkerk, Indische Buurt-Korrewegwijk-De Hoogte, Oosterparkwijk, Centrumwijken Zuid en West, Buurten, Corpus den Hoorn-De Wijert-Helpman, Lewenborg-OHB-RB-Meerdorpen, Beijum-De Hunze-Noorderbrug.

Jan Breider (Kostverloren): Kunnen kinderboerderijen worden aangemerkt als accommodatie en worden ondergebracht bij OCSW?

Jannie Visscher: De gemeente denkt nog na over de functie van de kinderboerderijen en komt dit jaar nog met een idee naar het veld.

Wilma van Geffen: Het moet niet uitmaken bij welke gemeentelijke dienst de kinderboerderijen is ondergebracht.

Marcel de Reuver (Beijum): Over de detaillering willen wij meedenken. Er zijn verschuivingen in schoolgebouwen.

Jannie Visscher: Voor nadere detaillering over de inkleding maken we binnenkort nog afspraken met de betrokkenen.

Derk Jaap Bessem: De bezoekerssamenstelling is niet representatief voor de samenstelling van de wijk, maar wanneer sterk op de wijk georiënteerde groepen worden bereikt dan doe je het al heel goed. Gebruik van 13% wordt voorgesteld als weinig, terwijl dit heel acceptabel is. Dit kan anders worden gepresenteerd.

Hoe kunnen besturen financieel verantwoordelijk blijven, terwijl er een grotere invloed komt vanuit de wijken? Waar komen de verantwoordelijkheden van de wijksgewijze beheerpool te liggen?

Jannie Visscher: De nuance en de betekenis van het stedelijk gemiddelde van 13% nemen we over.

Het programmatisch beheer willen we meer in een pool onderbrengen. We zoeken nog naar de juiste vorm van zeggenschap bij de besturen en spreken daar met u verder over. We willen meer samenwerking tussen de koepels.

Jeannette Niemeijer: De programmering moet in overleg met bewoners komen, met ruimte voor nieuwe initiatieven, binnen het kader van de financiën.

Jaap Bakkelo (Poortershoes): Is er een scenario om mogelijk op handen zijnde bezuinigingen door te voeren?

Jannie Visscher: Nee, daar hebben we nog geen concrete gedachten over.

Jan Moorman (Speeltuinentrale): Is schaalvergroting wijs in tijden van bezuinigingen? Wat is het verschil tussen een buurtkamer en een grotere accommodatie? Wat is de rol van de koepels bij de wijksgewijze zeggenschap van de besturen?

Jannie Visscher: Uit de wijkpeiling blijkt dat de voorkeuren uitgaan naar bredere accommodaties; deze scoren ook het hoogst wat bezoekersaantallen betreft. Er moet een gezonde balans zijn tussen beroepsmatige ondersteuning en vrijwillige inzet. Voor het beheer per gebied ga ik aandringen op innige samenwerking.

Jeannette Niemeijer: De nadruk op grotere accommodaties houdt niet in dat er overal mfc's komen, maar dat er een wijkgebouw komt met een brede wijkfunctie voor alle wijkbewoners. Kleinere accommodaties hebben een minder breed bereik. De wijkaccommodaties hebben allemaal dezelfde functie voor de wijk, waardoor er geen reden is voor twee aparte organisaties.

NN (Speeltuin): We hebben veel zeggenschap in de beheerpool. Hoe gaat dit in de toekomst?

Jeannette Niemeijer: Uitgangspunt is een betere afstemming in de wijk om een goed programma neer te zetten. Hoe het zit met de zeggenschap moeten we nog verder over nadenken.

Jannie Visscher: Hier spreken we op korte termijn met de BBOG en de Speeltuinentrale over door.

Jan Moorman: Wat gebeurt er na een subsidiestop met de buurtaccommodaties?

Jannie Visscher: dat hangt ook af van de besturen zelf. Vijf/zes jaar geleden zijn buurtaccommodaties na een subsidiestop beter gaan draaien omdat ze particuliere feesten mochten organiseren en ruimte konden verhuren aan andere organisaties.

NN: Hoe staat het met het 200-banenplan voor de werknemers. In hoeverre speelt dit mee in de besluitvorming?

Jeannette Niemeijer: De middelen uit het 200-banenplan zijn tot 2015 gegarandeerd. Het is onduidelijk hoe het daarna verder gaat.

Jan Dolfing (De Schakel): Is er in het overgangsjaar 2014 een ongewijzigd subsidiebeleid?

Jannie Visscher: ja zoveel mogelijk. Het overgangsjaar is om tijd uit te trekken voor het elders onderbrengen van gebruiksgroepen.

NN (Wmo-platform): De functie begeleiding gaat naar de gemeente toe. Houdt de gemeente daar rekening mee?

Jannie Visscher: We houden daar voor zover mogelijk rekening mee. In het nieuwe regeerakkoord zullen er meer taken bij komen voor een kleiner budget. We gaan nu niet het beleid voor de langere termijn op de schop nemen, maar dit is een soort tussenfase. De gemeente moet bezuinigen en hoe die bezuinigingen precies vorm te geven moet nog worden bekeken. Als er gekort moet worden in de subsidie, dan krijgen de organisaties een behoorlijke overgangstermijn.

John Veldman (BOB): Waaruit bestaat het vermelde aantal vierkante meters per wijk?

Jeannette Niemeijer: Het betreft alleen het gesubsidieerde aantal vierkante meter.

Derk Jaap Bessem: Hoe gaat het beheer van de Vensterscholen gecombineerd worden

Jeannette Niemeijer: In twee Vensterscholen zit een buurthuis. Voor het beheer daarvan wordt een ander traject doorlopen dan het accommodatiebeleid. Het vervolg daarop is ook een ander traject. Hier zal een andere organisatievorm uit voortvloeien die besproken zal worden met de participanten in die Vensterscholen.

Derk Jaap Bessem: Waar moet het Tuinwijkbestuur zijn prioriteit leggen? Bij het overleg beheer Vensterschool of het overleg wijksgewijs beheer?

Jeannette Niemeijer: Beide moeten in overleg op elkaar afgestemd worden. Hiervoor vinden we het belangrijk dat er inhoudelijke ondersteuning komt voor het bestuur.

Jan Wijbenga: Met het tussenbeleid willen we de gemeentelijke situatie op orde brengen met betrekking tot de ontmoetingsfunctie van de accommodaties. Als jullie samen de positie kunnen bepalen binnen de wijk, dan wordt dat het uitgangspunt voor een gesprek binnen het gebouw. Wij proberen met deze nota de positie te bepalen voor de sociaal culturele accommodaties binnen de wijk/binnen een breder gebouw. Bij afstemming met zorginstellingen en kerken hebben we het gemeentelijk aandeel dan goed geregeld.

Bert Kars (BOBO): Komt de Holm beschikbaar als accommodatie?

Jannie Visscher: Dit is geen gemeentelijke accommodatie.

Jan Breider (Kostverloren): Is er meer bekend over de nieuwe regels in de APV en ten aanzien van de horecawet voor verhuur?

Jeannette Niemeijer: De nieuwe horecawetgeving geeft paracommerciële organisaties meer ruimte. De gemeente heeft zelf de vrijheid om daar nadere regels over op te stellen. Het is niet onbeperkt wat er gebeuren mag. Hier komen we nog verder over in gesprek.

5. Afronding, samenvatting

Jannie Visscher geeft aan dat ze het prettig vindt dat, ondanks de lastige omstandigheden, gezamenlijk kan worden bekeken het nieuwe accommodatiebeleid zo goed mogelijk voor elkaar te krijgen.

Tot 8 maart kunnen reacties worden betrokken in de afwegingen voor de nieuwe nota. De bespreking van de nota in het college is op 26 maart. De inspraakprocedure is tussen 27 maart en 23 april.

6. Slotwoord

Ale Woudstra sluit de avond af met dank voor ieders aanwezigheid en inbreng en nodigt de aanwezigen nog uit voor een drankje.

7. Einde